Městská knihovna v Praze 120 let

Ladislav Klíma

Utrpení knížete Sternenhocha

knihovna

PRAHA 2011

Městská knihovna v Praze

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo / hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Zpřístupňujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie / e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty / filmová představení / výstavy / aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz
knihovna@mlp.cz
www.facebook.com/knihovna
www.e-knihovna.cz

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

Znění tohoto textu vychází z díla Utrpení knížete Sternenhocha tak, jak bylo vydáno vydavatelstvím Paseka v roce 1990 (KLÍMA, Ladislav. *Utrpení knížete Sternenhocha : groteskní romanetto*. 3. vyd. Praha : Paseka, 1990. 203 s. ISBN 80-85192-01-2).

Text díla (Ladislav Klíma: Utrpení knížete Sternenhocha), publikovaného Městskou knihovnou v Praze, není vázán autorskými právy.

Citační záznam této e-knihy:

KLÍMA, Ladislav. *Utrpení knížete Sternenhocha* [online]. v MKP 1. vyd. Praha : Městská knihovna v Praze, 2011 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. Dostupné z WWW: <http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/37/06/68/utrpeni_knizete_sternenhocha.pdf>.

Vydání (obálka, grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko .

Verze 1.0 z 16. 3. 2011.

I.

Po prvé uzřel jsem Helgu na jistém plese; mně bylo 33, jí 17 let. První můj dojem byl, že je to děvče přímo ošklivé. Vyčouhlá postava, tenká, že jsi se jí lekl; tvář hanebně bledá, skoro bílá, prahubená; židovský nos, všechny tahy, ač jinak ne nejhorší, tak nějak zvadlé, ospalé, uspávající; vypadala jako mrtvola, mechanismem nějakým pohybovaná, – a stejně jako tvář, byly i její pohyby strašně líné a chcípavé. Oči měla pořád sklopené jako pětileté nejstydlivější děvčátko. Ještě nejlepší na ní byly mohutné, jako saze černé vlasy … Bylo mně direktně špatně, když jsem se ponejprv pohledem o ni otřel; a když mi hrabě M., diletující v malířství, řekl: „Ta slečna má nanejvýš interesantní, klasicky krásnou tvář," – nemohl jsem se zdržet chechtotu. Vůbec nevím, jak to, že všichni tihle výtvarníci a lidé „vybroušeného vkusu" žádný vkus nemají, – patrně si jej brousili tak dlouho, až z něho nic nezbylo; co se mně líbí, jim se zrovna nelíbí, a co se mně nelíbí, jim jako naschvál se líbí. Tak třeba já nevyměnil bych tvář žádné buclaté Berlíňačky za hlavy všech řeckých kamenných bohyň, a skoro každý voják od infanterie je pro mne hezčí, než takový nosatý, podivný Schiller a Goethe, o jejichž kráse a ušlechtilosti se tolik žvaní.

Ale přes to, věříte? musil jsem se pořád a pořád po ní dívat … A když jednou, tančíc těsně vedle mne, pozdvihla náhodou zraky, na mě při tom ani nehledíc, jako by do mne vpálila plný elektrický náboj …

A od toho dne musil jsem na ni dost myslit. Celé měsíce. Konečně jsem zapomínal, – tu spatřil jsem ji poznovu; zase na šlechtickém plese.

Rozbouřilo mne to přepodivně; slyšel jsem bušení svého srdce. Dlouho jsem byl jako na trní – až konečně jsem ji požádal o tanec. Omlouval jsem se v duchu: „Je to ode mne, předního šlechtice Germanie, majitele 500 milionů marek, prvního rádce a miláčka Vilémova, akt velkomyslnosti, noblesy a vznešené courtoisie,

nabídnouti tanec potomkyni rodu, před stoletími slavného, nyní obskurního, zchudlého, téměř žebráckého," jak jsem se právě informoval; „skoro nikdo s ní netančí, každý můj čin pochválí – a ona – jak bude šťastna!"

Ale neprojevila nižádné radosti. Jako stroj povstala, jako prkenná tančila. Zcela nezvykle zmaten, mluvil jsem málo a hloupě. Nevím, co to bylo, co mně narkoticky vnikalo do rukou z toho kostnatého těla. Po celou dobu tance očí nepozdvihla a jen dvě, tři slova vypravila šedivým, skoro chraptivým hlasem. Když se tanec skončil, stiskl jsem ji pevněji a pronesl jakýsi, tak trochu přioplzlý vtip. Zlehka mne odstrčila, povznesla oči. A teď nebyly již přikryty hořejšími víčky – otevřely se náhle neuvěřitelně, až byly jako kočičí – právě tak zelené, právě tak divé, dravé, strašidelné. Rty, dříve líně na sobě se válející nebo i pootevřené, těsně se semkly, ostrými se staly jako břitva, nos se zúžil, chřípí silně vystouplo a divoce se zavlnilo … Netrvalo to déle než mihnutí blesku; pak beze slova zas odešla – v mrtvolu opět proměněná fúrie – ke své staré, dost nuzně vypadající gardedámě. Myslím, že jsem byl v tuto chvíli stejně bled jako ona. Jaké to jen pocity mnou prochvívaly? … Nebylo to mystické tušení hrůzné budoucnosti? … Pravím: neviděl jsem nikdy dříve tváře aspoň přibližně tak strašné a strašidelné, a nikdy bych nebyl uvěřil, že by se mohla vznítit, jako blesk z temného mraku, tvář tak mrtvolně mdlá, jakou jsem rovněž ni dříve ni později neuzřel.

Bylo rozhodnuto. Týden poté šel jsem k jejímu otci požádat o její ruku – – –

Proč jsem to učinil? Nevím; co jediné vím, je to, že z rozumu to nebylo.

Nemiloval jsem ji, je-li totiž láska něčím pěkným a sladkým. Jistě však, bylo-li v mých pocitech něco z tohoto citu, můj odpor k ní byl desetkrát silnější. A jisto je, že jsem tucet žen miloval více, aniž mne napadlo, jiti s některou před oltář. A přece mne k ní cosi přitahovalo, cosi temného, prapodivného, ďábelského … Ano, ďábel v tom byl, a nikdo jiný! Omámil mne tak, že chvílemi se mně zdála

komicky bájným drahokamem, jehož majitel bude se moci považovat za šťastného; že dokonce, k neuvěření! její štíhlost a bledost mně tu a tam připadaly až dráždivými! Velká je moc ďábla…

A pak – jsem velmi náchylný k excentričnostem. Myšlenka, že ji, chudou jako kostelní myš, ale haluz staroslavného rodu, z čistá jasna, bez bližší známosti, učiním svou chotí, lichotila mé marnivosti. Jakou sensaci to všude způsobí! Budu připadat lidem jako blesk – a nezištný, velkomyslný, ideální. A co asi tomu řekne Jeho Veličenstvo! A jakou radost učiním jejímu ubohému otci! A jí samé! Zvěděl jsem již dříve, že se má u tatínka velmi špatně; bude jistě ve mně vzývat svého spasitele. – Mohl jsem se prasnadno oženit s dívkou nesmírně bohatou; ale potřebuje mých 500 milionů rozmnožení? Vzít si dceru amerického miliardáře, jenž přišel ke svým penězům obchodováním s bagouny? Nepochybuji, že bych dostal i princeznu z královského rodu, spanilou, všemi přednostmi zdobenou; vždyť, nehledě k mému rodu a bohatství, mohu o sobě směle říci, že jsem krasavec, přes některé své vady, na př. že měřím jen 150 cm a vážím 45 kg, že jsem skoro bezzubý, bezvlasý a bezvousý, trochu též šilhavý a značně pajdavý; ale i slunce má skvrny.

Šel jsem tedy k jejímu otci, k 60letému pensionovanému nadporučíkovi; výš to nedotáhl a již před dávnou dobou byl dán do výslužby; ne proto, že by mu byla chyběla statečnost, inteligence, horlivost: ale nebylo vůbec člověka, s nímž by se byl dovedl snést. Byl svým podivínstvím a divoustvím ve svém okolí přímo slavný, ó, jak jsem se těšil na dojem, jejž naň báječná nabídka udělá! Přes to mi srdce bušilo rozčilením, když jsem klepal na jeho dveře.

Bydlili ve dvou maličkých podkrovních světničkách. Helga nebyla doma; oddychl jsem si, neboť v tu chvíli jsem před ní cítil, nevím proč, hrozný strach. Starý ležel na podlaze, pod hlavou nějakou škatuli; bos, v košili; kouřil dýmku a plival na stěny. Chvíli mne nechal stát, neodpovídaje na můj pozdrav a na mne nehledě; pak se náhle vymrštil tak prudce, že jsem s výkřikem utíkal ke

dveřím, mysle, že mne chce uškrtit… Však i obličej jeho byl schopen nahnat strach: tak podivný, divoký a přece nějak klukovský, potrhlý a přece čímsi imponující. Oči, černé jako uhly, žhnuly jako uhel řeřavý. Připomenuly mně oči dcery, když je posledně pozdvihla, ale jinak nebyla mezi ní a jím podoba žádná.

Představil j sem se mu. Uchopil mne za ramena, zahleděl se mně drahnou dobu do očí, pak mnou beze slova smýkl na židli.Byl jsem polekán, ale ne uražen: vykládal jsem si tuto prudkost a hrubost jako projev nesmírné radosti z tak vznešené návštěvy. A hned, bez úvodu, jak jsem si byl umínil, řekl jsem, sebrav odvahu: „Dovoluju si, pane, požádat vás o ruku slečny Helgy."

Ale co to jen bylo? Sotva jsem slova ta vyřkl, zatemnilo se mně v očích a v duši, bylo mně, jako bych byl překročil práh brány pekelné, nad níž stojí psáno: „Vy, kteří vstupujete, zanechte veškeré naděje... "

Minutu mlčel, a ani sval se mu v tváři nepohnul. Pak zavrčel:

„Jsi-li opravdu Sternenhoch, je děvka tvá; nejsi-li, poletíš ze dveří! Legitimuj se! "

Teď teprve cítil jsem se uraženým a jižjiž jsem vstával, abych buď odešel nebo vlepil hrubiánovi facku. Ale to první jsem neučinil, cítě, jak by mne takové minutové námluvy učinily všude bezmezné směšným; a druhé proto, že jsem se blázna trochu bál. Hodil jsem na stůl svou navštívenku.

„Hm," zabručel, ,,není to sice správná legitimace, ale ze dveří zatím nepoletíš. Tak ty tedy jsi ten hlavní rádce Willyho a jeho milostnice? Nu – vypadáš podle toho. není pochybnosti, lépe se legitimuješ svou tváří než tím papírem. Tak kdy bude veselka?"

„To záleží na obapolné dohodě," vykoktal jsem, nevěda vůbec, co si mám myslit.

„Čím dříve budu mít s krku to strašidlo, tím líp."

„Fuj!" nabyl jsem konečně energie, „takto mluví otec o své vlastní krvi?"

Starý se rozchechtal – plácl mne na obě ramena, že jsem se div se židle nesvalil.

„Protože jsi takový hňup, že se chceš stát jejím chotěm a mým zetěm, chci se před tebou trochu rozpovídat. Za svou vlastní krev považovat shnilého netvora? Čert ví, jaký pařez nebo želví samec nebo bahenní duch mou starou oskákal."

„Fuj, fuj, fuj!"

„Ta byla také takové vyčouhlé, bílé, němé strašidlo. Celé noci chodila po pokojích sem tam –ťap, ťap, ťap … Ještě dnes, 10 roků po svém zdechnutí, přicházívá o půlnoci k mé posteli a šeptá: „Miluj Helgu, dávej pozor na ni, nevíš, co máš." Ale já na ni upřeně hledím, vypálím proti ní pistoli, a ona se rozplyne jako pára. Přál jsem si mít jak se patří syna, pravého muže, nebo aspoň, z nouze Franta dobrý, hodně jiskrnou holku; a tu máš! jediný zmetek, kterým mne čarodějnice obšťastnila, je jako naschvál největší shnilák, jakého jsem dosud viděl! Může tohle být má dcera, má? … No – dokud byla malá, byla jiná – byla divoká, že to i pro mne bylo někdy moc. Ale nikdy jsem ji proto netrestal, chválil jsem ji za to, třeba mne k vůli ní volali vícekrát k úřadům. Teprve, když jí bylo 10 let, nasekal jsem jí jednou, pořádně, ale ne tak z trestu, jako proto, že jsem dostal na to chuť. A od toho dne se úplně změnila. Všechna její bujnost a veselost pryč! Přestala mluvit a skoro i jíst, věšela hlavu – smuteční vrba, chcípala, a čím dál tím víc. Myslím, že mne dříve měla ráda a že, zklamavši se ve mně, zklamala se jaksi v celém světě; nevídáno, k vůli takové hlouposti! Nesáhl jsem pak na ni celá léta, doufaje, že to přejde – ale ne! bylo to stále horší. Tak jsem si pomyslil: to, co tě do toho přivedlo, snad tě z toho, jak u bláznů nebo u němých bývá, zase vyvede! – a řezal jsem ji od té doby den co den. Marno vše, vadla stále víc, snad jí měkl a měkne mozek. Z ničeho si nic nedělá, všechno je jí vuřt, jakoby to byla nějaká ztracená, zatracená duše, která na tento svět nepatří. Jen jednou se snad, chvála pánu bohu, trochu vzpamatovala: spatřil jsem ji v noci, jak se s nožem v ruce krade k mému loži; když viděla, že mám otevřené oči a klidně na ni hledím, obrátila se zas a jakoby nic odešla do vedlejší místnosti. Vyskočím, běžím za ní – ona leží a spí. Druhý den jsem se od ní nic nedověděl; a tak nevím dodnes, chtěla-li mne opravdu zamordovat

či byla-li v náměsíčním stavu, či byl-li to můj přízrak, nebo pouhý sen … – Tak je to, mé knížátko pitomé. Chceš ji ještě pořád?“

„Především mně netykej!“ zahřměl jsem strašně, a z pouhého vzdoru, ač to, co jsem slyšel, plnilo mne děsem a kolísáním, zvolal jsem: „A chci! Jistě je to výtečná bytost, když někdo takový jako vy shledává ji špatnou, vy ukrutníku, který jste ji nelidským trýzněním do stavu tohoto přivedl! Styďte se!“

„Jaká rekovnost v takovém holouběti! Ale ty budeš pravý mužík pro ni. Haha! Jen pozor, pozor – kdoví, co se z ní ještě nevyklube; snad mytický drak, nebo putující mrtvola – možná, že to bude interesantní … Tak, abych už měl od tebe pokoj, běž hned ke knězi, běž, běž!“

A vystrčil mne ze dveří. A já – stydím se dodnes – otázal jsem se dosti pokorně:

„Ale jak si mám vysvětlit, že, ač toužíte po tom, abyste byl dcery zbaven, jednáte s jejím nápadníkem tak, že mám sto chutí nechat všeho jen proto, abych se vyhnul štěstí míti tak příjemného tchána?“

„Jak? Tak, že nic na světě, ani stálé koukání na tu mrchu, nedovede mne přimět k tomu, abych s hadrem, lumpem, hadrlumpem nejednal, jak se sluší a patří!“

Teď jsem se však doopravdy rozlítil. „Chlape!“ zařval jsem s nečekanou odvahou, „tak mluvíš s prvním mužem říše? Však počkej! Hned zítra bude ti pense odňata, budeš zavřen, v kriminále policajty řezán, až budeš černý! A na ruku vaší dcery už nereflektuju!“

A řítil jsem se ven, temně, ale bouřlivě šťasten, že je celá ta bláznivá věc pochována. Ale sotva jsem se octl na schodech, rozběhl se za mnou a strašnou silou mne vtáhl nazpět. Poděšen, obávaje se nejhoršího, neodporoval jsem ani tomu zřejmému šílenci. Ale byl jako vyměněn a zakvílel:

„Ó Vaše Jasnosti, neračte se horšit, měl jsem od doby, co jste ke mně ráčil vstoupit, nervový záchvat, ducha zatemňující. Tisíc ďáblů!“ zařval a udeřil se pěstí přes ústa – ale hned zas kvílel dále: „Ctím Vaši Jasnost nanejvýš, výsost ducha ozařuje vaši tvář – fuj!

Jsem neskonale šťasten, že jste mně, žebrákovi, červovi, nehodnému na vás pohlédnout, učinil tak úžasnou nabídku! Promiňte milostivě!“

„No, no, no,“ hekal jsem, polo uchlácholen, polo se boje, že by má nesmiřitelnost mohla přivodit výbuch šílenství.

„Že trváte na své nabídce, že ano?“ škemral se sepjatýma rukama.

„No, no – – pročpak by nebude to ovšem záviset na vašem chování – “

„Ó, to bude teď stále bezvadné! Jsem šťasten, Jasnosti! “

„Ale což nemiluje-li mne Helga?“ řekl jsem, jen abych něco řekl, snaže se vykroutit ruce z kleští jeho pěstí, jimiž mne opět uchopil.

„Tak bude milovat jiné, buď bez starosti ale co jsem to zase řekl, já nešťastník, zas ten záchvat… Která žena by vás nemilovala?“

„Ale což když přece jen nebude souhlasit?“

„Tak ji mé důtky naučí rozumu.“

„Fuj! Myslíte, že bych chtěl ženu, která by si mne vzala z přinucení?“

„Rozumí se! Ale ona vás jistě již miluje, jakpak by ne! Důtek nebude třeba, slibuji to! Račte nám, Jasnosti, zachovat svou přízeň – vždyť to bude pro mr – – pro ni náramné štěstí! Její blbost se v nejvyšších kruzích ztratí, mezi vámi hňupy bude se možná vyjímat dokonce dobře – ale, pardon, pardon!“

„Dosti!“ řekl jsem rychle. „Promluvte s ní a oznamte mně písemně její odpověď! Adieu!“

Doprovázely mne jeho nejhlubší poklony. Sotva zavřel za sebou dveře, zaznělo hřmotné odplivnutí. První okamžiky jsem byl v chaotickém stavu, ale hned poté povstalo ve mně nejpevnější rozhodnutí, že celé věci nechám. To mne zalilo slastí, ač současně jsem hořel hanbou nad celým svým husarským, bláznivým kouskem. Ale příšerný osud chtěl, abych na ulici, několik kroků od domu, potkal Helgu a aby na mne pohlédla očima široce rozevřenýma, ohromnýma, strašnýma, nepopsatelnýma. Leknutí i tajemná hrůza div mne nepovalily; mráz mnou chvěl, zatemnil se

mně zrak, ani jsem ji nepozdravil …

Toto setkání rozhodlo. Ďábelská tenata stáhla se nade mnou neroztržitelně. Nebylo už odporu. Dnem a nocí strašily mne satanské oči; cítil jsem, že by mne uvrhly v šílení, kdybych jim nevzal jejich moc tím, že je nazvu svými. Kolísal jsem sice ještě týden, ale bylo mi jasné, jak je to směšné, bezmocné.

Odpověděl jsem na dopis starochův, velmi pokorný, došlý mne hned následující den po mé návštěvě, a oznamující, že Helga bez výhrady souhlasí – odpověděl jsem

Za měsíc byla mou chotí.

Jako obětní jehně šla k oltáři; docela tak asi jako loutka, s kterou si hrají děvčátka, počínala si ve svatební noci a já, já jako idiot… nechci, nemohu, nesmím to líčit – –

Příštího jitra, když jsem se rozpomněl, měl jsem chuť vzít si život, z hanby, že jsem to udělal … „Snad se změní teď, když je ženou, jak to obyčejně u žen bývá," řekl jsem si; ale naopak stávala se teď, možno-li, ještě malátnější, mrtvolnější, hnusnější… Netázána, vůbec nepromluvila, otázána, odpovídala, ale jen tu a tam, jednoslabičně. Želva se nešoupá pomaleji; pohled její nikdo neviděl. Služebnictvu ovšem neporoučela; jako hadrářka chodila oblečena. Zábav se účastnila jen pak, poručil-li jsem jí to; ale v tom případě poslouchala lépe než každé hodiny. Avšak ta representace! … „Sternenhošíčku," řekl mně Willy, „ty napodobíš knížete Stavrogina, který, aby budil furore, pojal za ženu slabomyslnou a hrbatou, jak jsem se dočet' v jednom blbém románě od Dostojevského."

„Ochlastíčku," pravil mně korunní princ, „nevzal sis za ženu ten dřevěný ženský automat, tu –jak se jmenuje – je m'en fiche, z Hoffmannových povídek?" Ale jeden známý básník, kterého Willy přijal kdysi v audienci a v zápětí vyexpedoval ven kopanci do řitě, pravil mi nadšeně: „Lidé zaměňují příliš často spánek a bdění, božské odpočívání a lenost, pomalu se ploužícího tygra a prase. Ona spí, spí, spí! A probuzení bude strašné, zvláště pro vás, pane kníže."

A měl pravdu, básnický rošťák.

Již naše první svatební noc měla následky … – podotýkám, že spíš bych byl zemřel, i odporem i strachem i čímsi neznámým … než abych po druhé – –

V době jejího pokročilého těhotenství jsem na ní pozoroval značné duševní změny … Oči se již neklopily, ale hleděly stále ztrnule vpřed, v tajemné neznámo. Chůze se stávala rychlejší a rychlejší, hlas úsečnější a kovovější. Kdežto dříve prostála celé dny jako socha u okna, nebo je proležela jako její ctihodný papá na podlaze, prochodila je teď v přírodě; byly noci, které ztrávila sama v lesích. Nepřetržitě čtla. Ba několikrát, div divů! se i zasmála; vícekrát mne sama oslovila a hovořila chvíli, jak hovoří normální lidé – –

Stav ten stával se po jejím šestinedělí – porodilať mně šťastně čilého, mně podobného chlapečka – kvapem mohutnějším, nápadnějším. Poroučela teď hojně služebnictvu, a to takovým způsobem, že se jí vše poníženě podřizovalo. Stále teď něco psala. Zlověstně žhnuly chvílemi její oči, ale vládnoucí nálada byla hluboce zamyšlená, melancholická. A já počínal k ní, vlastně teprve teď, pociťovat jakousi teplou náklonnost a touhu … Jednou jsem se odhodlal ulehnout do jejího lože, dříve ještě, než do své ložnice vstoupila. Neuleknuta, necitelná hleděla na mne delší dobu – a pak odešla do psince, kde ztrávila na slámě celou noc. Chvěl jsem se záhadným tušením, že co nevidět dojde k něčemu hroznému. – A došlo! Ale výbuch byl děsnější nade všecko, co mně má fantasie malovala.

Seděl jsem nad kolébkou svého nebohého synáčka. Helga ležela opodál na pohovce a psala. Já hladil svému červíčkovi sporé bílé vlásky a takto hovořil:

„Můj drobečku zlatý, ty jsi můj, můj, viď? Nu řekni! Kývni aspoň hlavičkou!“ A sám jsem mu jí kývl. „Tak to vidíš! ale jakpak by taky ne! Jsi mně přece docela podoben a mamince nic. Nemáš jako ona velikánské oči jako misky, ale takové malinké, důvěrné, jako já. Máš světlounké, řiďounké vlásky, jako já jsem měl, a jako já malinký, kulaťounký nosík jako višničku –“

Ozvalo se zasyčení, děsivé … uleknut jsem se ohlédl, není-li v pokoji zmije … Helga psala klidně dál, oči nepozvedajíc … A já, ač mi něco pravilo, že bych měl ihned odejít, pokračoval jsem, bohužel, z jistého bezmyšlenkovitého vzdoru …

„Hellmutku můj, co koukáš tak na maminku? Jako by ses jí bál … Neboj se, ona ti nic neudělá, a kdyby tě chtěla bacat, tatínek tě nedá – vždyť jsi celý, celičký já –“

Zazněl strašný, ale tlumený zvuk, jako když zařve v cirku, bezděky, při pohledu na rozžhavenou tyč pardál. A v zápětí zmizela hlavička dítěte pod poduškou. Ta se vlnila – – Nevěda, co to znamená, rozhlédnu se a vidím, jak Helga – tvář Medusy – drží robě za kotník, hlavou dolů. A hned poté vylétlo malinké tílko nad příšernou matku – pocítil jsem hroznou ránu a pozbyl vědomí.

Nabyv ho, vidím svou ženu, jak sedí na zemi jako Turek a kouří viržinko. Mezi ní a mnou leželo nehybně nahé tělíčko s roztříštěnou lebkou. Cítím něco lepkavého ve svých vlasech a na líci, sáhnu – krev a mozek! Delší dobu jsem nechápal, co se stalo, jsa dosud zpitomělý úderem do lebky. A tu promluvila klidným, strašným, zcela jiným hlasem než kdykoli dříve: „Tajemné moci omámily od dětství mou duši, vůli mou spoutaly. Jen tak mohlo se stát, že jsem se spojila s tebou, mně odpornějším než kdokoli jiný. Setřásla jsem je vítězně, stojím zde zcela nová a silná a strašná; běda každému, kdo se mně postaví v cestu! Poskvrnil jsi mne pro vždy – ne souloží, ale tím, žes mne donutil nosit devět měsíců v sobě tvůj hnus, že stal se mnou a já jím – zešílela bych! … Musil zhynout! Pamatuj si: chůva nechala padnout na jeho hlavu velké zlaté těžítko; budeš-li mluvit jinak, prohlásím – svědků není – že tys jej zavraždil! – Ode dneška nebude mezi námi vyměněno slovo, nejnutnější styk odbude se písemně, jen ne tvým rukopisem, který mně působí zvracení!“ A odkvapila.

Budu nejstručnější. Uposlechl jsem jejího diktátu. Chůvě byl, na osobní zakročení císařovo, zvýšen trest ze 4 roků na 8. Helga se ujala nejdříve řízení mého majetku, a musí se říci, že dobře. Vše se před ní třáslo. Dvakrát jsem se odvážil oslovit ji, a po každé dala mně

odpovědí, navléknuvši dříve rukavičku, facku, že jsem se zatočil. Nejhorší bylo, že se mně čím dále tím více líbila. Neboť změnila se i svým zevnějškem neuvěřitelně, zrůžověla, zplněla – stala se nejčarovnější ženou na světě. Dokud bývala ke všemu ochotná, nevšímal jsem si jí; a teprve teď jsem po ní prahnul, když se mně stala nedosažitelnou. Ve své žízni po ní připadl jsem na nešťastnou myšlenku. „Kdysi zkrotla následkem zbití od svého otce; snad učiní ji teď podobná procedura poddajnou; nepřál bych si sice, aby upadla po druhé do stavu své dřívější apathie, – ale kdyby se to stalo tak rozumně, na polovici, bylo by to to nejlepší. " A navštívil jsem, po prvé ode dne sňatku, svého roztomilého tchána. Byl hned ochoten. Lituji teď, že jsem mu nevylíčil dosti živými barvami, jak ohromná změna se stala s jeho dcerou… Byl jsem plachým svědkem strašlivé scény, která se následujícího dne odehrála. Staroch, uzřev dceru, místo pozdravu ji udeřil důtkami přes ramena – a v nejbližším okamžiku projela mu dýka hrdlem. – Po dlouhém zápasu se smrtí se uzdravil a přisahal pomstu. Zakrátko poté přivlekla se Helga v noci, bílá jako křída, po čtyřech z lesa. Měla prostřelenou hruď. Ale otec byl příštího dne nalezen v lese mrtev s prostřelenou lebkou. Helga se uzdravila. Jistý pytlák skončil pod rukou katovou.

Od té doby přestala se zabývat hospodářskými záležitostmi a soustředila se na věci jiné, o nichž se ani nechci zmiňovat… Zakrátko náhle odcestovala a vrátila se teprve za dva roky. Kde všude byla a co tropila, o tom nevím skoro nic určitého. Zjezdila prý všechny díly světa a, jako by jí země byla malá, pokoušela se, praví Fama, o výlet na dno oceánu, do. vnitra země kráterem sopky, ba i potrhle na Venuši. Vyprávělo se, že byla náčelnicí brigandských tlup a že vraždila jako lékař. Věřím tomu, neboť vím, že po návratu do Německa vzala si dobrých šest vražd na svědomí. A co vše mimo to tropila! Na př. založila tajný spolek nejkrásnějších žen a jinochů, kde pěstován sadismus, flagelantismus, masochismus, lesbismus, fantastické masturbace, sodomie, styk s různými kovovými, hýbajícími se netvory, strašidelnými voskovými figurínami, ba prý i se skutečnými strašidly atd., atd. Ale obvyklým způsobem s muži

nikdy nesouložila, opovrhujíc jimi příliš; manželskou věrnost neporušila – a to jediné způsobilo, že jsem ji za její bezbožné hanebnosti neztrestal. Konečně, když bylo jejího řádění přespříliš, byla nucena, na osobní zakročení císařovo, opustit jeho říši. „Inklinace," pravil mně, „tvé paní jsou pochopitelné a nanejvýš chvályhodné – ale ty víš, Hellmutku – ta bezbožná socialistická čeládka bez vlasti mohla by být drzá a učinit z toho affairku – máme skandálků už beztoho dost…; víš – ať madame odpluje na čas do Kamerunu! Dám jí vlastnoruční doporučení na guvernéra, aby jí tam poskytl černého materiálu k mučení tak jiným zábavám, kolik si bude přát!" … – Ale černoši ji nedráždili, – považovala je za poloopice, a zvířatům tato zvrhlá žena nikdy neubližovala; naopak, stalo se vícekrát, že, vidouc člověka trýznícího zvíře, bez okolku jej zastřelila.

Když se, již za půl roku, z Afriky vrátila, přivezla s sebou pěkné nadělení: lva, tygra, černého pardála a jaguára, vesměs nádherné, obrovské exempláře.

Největší část ohromného parku – aspoň jeden čtvereční kilometr v rozloze, upotřebila k tomu, aby jim udělala zoologickou zahradu. Krmila je, aby měli rozkoš z lovu, živými ovcemi, kozami, koni, býky; ba i hrochy a nosorožce jim koupila. Bývala to někdy pěkná podívaná. Celé dny trávívala teď v jejich rozkošné společnosti, vždy beze zbraně, obyčejně docela nahá. Ale jak ji měli všichni rádi, to si nikdo nepředstaví. Už, když ji viděli z dálky blížit se, přiletěli ke mřížím a řvali, že všechna okna v zámku drnčela. A když k nim vešla – ty nesmírné, pitvorné skoky kolem ní, nad ní! Hledě na to zvenčí, ač jsem se třásl, pukal jsem někdy smíchy. Objímali ji, lehali před ní na záda jako pes, hubičkovali ji a lízali – a ze samé radosti hned zas mezi sebou, řevem se smějíce, rvali se a vůbec tak bláznivě si počínali, jako by měli rozum. A ona jim v bláznění pranic nezadala. Chodila po čtyřech, snažila se, chudinka, napodobit jejich řevy a skoky, prala se s nimi, jezdila po jejich hřbetech, lezla před nimi na stromy a seskakovala s nich, a oni ji chytali do svých tlap – divím se, že jí jedno žebro zůstalo celé; líbala jejich čenichy, lízala

jejich – neřeknu ani co, nechala si masochistně celé tělo olizovat jejich ostnatými jazyky, až byla jedna krev. A mimo to. Těšila se, že může mít potomky; že k vůli jejímu vrtochu udělá příroda pokorné výjimku ze svých zákonů. A jaké řeči k nim vedla! Tak něžně jako matka k svému kojenci. Celohodinné přednášky jim pořádala, o filosofii, o Bohu, o pojmu Já… A oni se po celou tu dobu ani nehnuli, pekelné oči upřeny stále na ni, – žádný profesor filosofie nemohl by si přát vděčnější auditorium. – Ale nejčastěji jim zpívala melancholické písně a – plakala, stydíc se za to – a zakrývala a osušovala tvář hřívou lva a licousy tygra.

Neboť – byla změněna! Zmizela její divokost, a mimo svá alotria s bestiemi netropila už extravagancí. Stále křečovitě zamyšlena, čmárala jen a hrála špatně na klavír. Celé dny běhala zběsile sem tam komnatami a, jako by ji někdo rdousil, proskučela celé noci. A smutnější se stávala, skleslejší a špatnější. Bledla zas a hubla … „Že se mně opět promění v mrtvou loutku!“ zajásal jsem v duchu. „Pak bude zase má!.. ó, dej bože, aby zase zblbla!“– neboť tajemná touha po jejím mase mne zžírala stále víc – a jak by také ne? Neměl jsem po zákonu na ně právo? Cožpak nebylo mé? K čemu máme zákony? K čemu církevní svatosti a svátosti? Zuřivostí mne plnilo, že se nesmím dotknout svého nesporného majetku; nerozlítilo by každého, kdyby nesměl vejít do bytu, který si poctivě najal a zaplatil? Taková žebrácká! Ale – běda! Ona má vlastně všechno mé, a já svého nic! K čemu je mně mé nesmírné bohatství, když stačí jeden její smrtící pohled – a všechno je její?..

Přestala zas mluvit, skoro nejedla. Celé hodiny si pohrávala s revolverem. „Oh, co s tím celým životem dělat?“ slyšel jsem ji při tom jednou sténat. „Strašlivé tmy – tmy všude…; jest někde světlo?… Ach není! vždyť tma je světlo a světlo tma. A vše jest jen propast šílení… Ó – ty má Duše. – „Bože, říkají lidé, pomoz mně!“ Ale jak můžeš pomoci mi ty, rozdrásaná? … Ale což nemám – – Vůli?… Ale ta je bezvolnější, rozdrásanější než každý můj zvířecí pud … Nic, nic není do ní – hadru kus!… Oh proč? proč?…Ach, vím! Protože jsem žena, jen *žena!…*“

Tak blábolila tenkrát – a vadla a vadla.. „Teď je pravá doba!“ řekl jsem si konečně a v návalu hrdinství ovinul jí jednou ruce kol šíje. V zápětí nato jsem přišel o poslední dva přední zuby. Ale ona vadla dál a vadla.

A tu – bylo jí 23 let, a zářný srpen žhnul – udála se s ní opět přepodivná změna.

Náhle se teď stále smála, poskakovala i tančila, veselé písničky si pobrukovala; do zrcadla se často dívala, na sebe se usmívala – a hned zas třeba do pláče se dala – ale ten nebyl nijak tragický. Množství nádherných oděvů, nejjemnějšího prádla si objednala z Berlína: dříve na sebe nic nedbala, často chodila oblečena přímo jako hadrnice, – věříc, že nemá zapotřebí svou krásu krásným oblekem zvyšovat. A stala se ke každému skutečně vlídnou, ba přátelskou; a co je nejúžasnější, i mne několikrát oslovila, zalichotila mně, ovšem sotva bez ironie. Povzbuzen pravil jsem jednou: „Helgo, viď, že se konečně v tobě probouzí láska ke mně? “ „Ó ty dřeváku pitomý! “ rozesmála se – zavýskla jako blázen a odhopkovala.

Zdá se mně, že měla pravdu: snad by mne nebylo napadlo, co je prostou příčinou toho všeho, kdyby mne o tom nebyla poučila pouhá náhoda. –

Bydleli jsme právě v mém hradě Rattentemplu, v pohoří Harzském. V ohromné černé budově, v jedné z nejstarších, nejmohutnějších památek středověkých v Německu.

12. srpna dlel jsem v mocné, hradní věži, zabývaje se tam holuby. Ve 2 odpoledne vidím Helgu, vycházející na obvyklou procházku, z níž se vracívala teprve v noci. Měla svůdný, světle azurový oblek. Hrál jsem si s ptáky ještě asi půl hodiny, pak náhodou spatřím v dálce modrou tečku. „Jistě ona, “ děl jsem si, a bylo mi jaksi divno, že ji ještě teď vidím.

A náhle, vzpomněv si, že je ve věži dosti silný dalekohled, zatoužil jsem spatřit ji, třeba vzdálenou, tak jako by byla přede mnou. Za chvíli pak rozeznával jsem již určitě její tygří, teď zas už zrůžovělý profil. Hnala se tak rychle kupředu, jako by pronásledovala zajíce. I její blažený úsměv jsem postřehl. Za chvilku

počala stoupat na pahorek …

Jižjiž jsem odtrhoval tvář od skla tu vidím mužskou postavu, na pahorek s jiné strany vystupující. Prolétla mnou, nevím proč, temná a nějak příšerná myšlenka: „Osudná věc: proč jsem neodvrátil oko od teleskopu jen o vteřinu dříve?“

Helga dostoupila temene a zmizela náhle, jakoby se byla propadla. Za minutu poté vynořil se na něm i muž. Helga se opět objevila, rozepjala náruč a padla mu v objetí.

Věc tato působila na mne tak mocně, jak by sotva kdo očekával. Líčil jsem jen velmi málo všechna utrpení, která mně manželství dosud působilo; přes to asi každý čtenář řekne, že po všem předchozím nebyla by se mne měla, logicky vzato, tato událost skoro ani tknout. Ale city jsou iracionální, šílené; a nevěra manželky je pro muže vždy strašnou, nejpotupnější věcí. To, že Helga svou věrnost v objetí jiného muže dosud neporušila, bylo jedinou mou útěchou ve všem trápení s ní; a teď tento jediný světlý bod zhasl. Celý svět se na mne zašklebil jako noc. Všechny děsné stránky mého spojení s tím ďáblem vyvstaly přede mnou jako strašidla, všechny bezútěšné vzpomínky slétaly se na mne jako roje pekelných sršňů.. Hrozná bolest a ještě hroznější vztek nedaly mně zamhouřit oka po celou noc. Jakou touhou jsem planul uškrtit, rozsekat, na prach rozdrtit toho ženského netvora. Přisahal jsem jí nejstrašnější pomstu …

Následujícího dne hned zrána odebral jsem se na onen pahorek. Uprostřed nevelkého temene byla malá, zváleným trávníkem porostlá kotlina. V ní plno útržků papírů, krajek, zbytků jídla, doutníků, lahví, prázdných i plných, a j. Poblíže ležely dvě nakupeniny balvanů, většinou tenkých, takže má síla stačila odklopit je. V hromadě menší našel jsem na příklad bělostné, měkké, drzé polštářky, metly, důtky a vzácnější sadistní instrumenty. Když jsem odvalil několik balvanů hromady větší, vidím mezi nimi dutinu, dostatečně velkou, aby pojala mou nevelikou osobu. Vykotlav ji loveckým tesákem ještě více, ulehl jsem do ní a přikryl se, po dlouhé námaze, opět odklopenými balvany. S radostí vidím,

že jsem dobře skryt. Sotva by byl někdo postřehl, že tam leží člověk; a byl-li by viděl kousek mého šatu, nebyl by mu jistě věnoval pozornosti: barvu kamenů nebylo rozeznat od mého obleku. Já však viděl skulinou výborně do kotlinky. Naplněn zvláštní zuřivou spokojeností vrátil jsem se domů.

Byl jsem rozhodnut, že ze svého úkrytu oba zastřelím; cítil jsem sice, že k tomu nenajdu odvahu, ale má vášeň nevěnovala tomuto pocitu sluchu.

Příštího jitra opustil jsem hrad pod záminkou lovu; a o hodinu dříve, než milenci na pahorek přicházívali, ukryl jsem se tam opět v kamení, s puškou, revolverem a tesákem. Ale byl jsem dnes jíž odhodlán, že jim, aspoň tohoto dne, daruji život a budu jen pozorovat.

Jak mně byl čas dlouhý v té mé kamenné svěrací kazajce! Strach se mne zmocňoval, chvěl mými údy, jektal mými zuby. Bylo mně zima, třebaže slunce děsně pražilo. Užuž chtěl jsem odhodit nevlídnou peřinu a odpelášit..; tu vyskočil náhle nad okraj temene Helgin satanský obličej.

Byla oblečena asi tak jako Kleopatra nebo Semiramis nebo nějaká podobná slota… Zázrak, že se sem v této maškarádě, krajinou dost obydlenou, dostala. Stanula. Napila se z láhve. Vyňala z malé hromady kamenů polštáře, hodila je do kotlinky, ulehla na ně, naznak, a mávajíc nohama nad sebou, zazpívala hlasem Walkýry, s oblaků dolů dujícím, necudnou, milence lákající píseň. Pak se vymrštila a smíchem i pláčem řvouc volala do větrů nesrozumitelná zaříkávání. A opět se svalila na podušky, svíjela se chlípně, líbala si nahá stehna a švihala si notně lýtka hůlčičkou, černou rákoskou, kterou stále jako dragoun nosila. Pak se opět rozhlédla ––:

„Už je pod pahorkem! .. Je sice jeho přáním, abych ho přivítala vždy úplně nahá, – ale dnes si ty báječné šaty aspoň pro první chvíli nechám, ať mi za to naseká, jak bude chtít – – “

A za chvilku se objevil. Vrhla se naň asi tak jako leopard na

hyenu …

Co to bylo za člověka? Kluk; spíše mladší než ona. Opravdu ošklivý. Z deseti vojáků devět se mně líbí lépe než on. Dobře rostlý, pravda, byl; ne tenký jako ona; a když jsem viděl jeho nahé předloktí, zatřásl jsem se a řekl si: tomu bych nechtěl padnout do tlap… Ale obličej? Dlouhé, hanebně rozcuchané vlasy. Vypadal jako komponista nebo básník nebo podobný ničema; ale spíše jako bandita nebo mezinárodní zloděj. A přes to zároveň jako dítě… Prapodivný, nic normální, hnusný obličej!… Takovému dala přednost přede mnou, podle úsudku všech mých přátel krasavcem!… A k tomu byl oděn jako syčák.. zhmožděný, zablácený kabát, roztřepené nohavice, hnojný límec, kravata posunutá až do zátylí, na botách hlíny, že by tam brambory mohl sázet… Takového, takového vyvolila si choť prvního šlechtice Germanie, dáma, kterou i císařští princové jen plaše obletovali. Ale musím říci, že jeho drzá, tak sebevědomá tvář mně jaksi imponovala, že když jeho velitelské oči pohlédly na hromadu, kde jsem byl skryt, schoulil jsem se bezděky do klubíčka … Inu – počestný člověk se vždy bojí banditů.

Nikdy bych nebyl uvěřil, že s takovou zběsilostí dovede žena, a třeba to byla Helga, projevovat svou lásku!.. Nemohu, nechci to líčit… Syčák si to chvíli nechal líbit, hraje si s jejím tělem jako s kusem hadru a ušklíbaje se. Pak jí náhle mrštil na podušky. A ona, před níž se i největší aristokrati třásli, zůstala ležet jako do kouta odhozený, dobře vychovaný psík – nožičkama vzhůru. Jen ruce sepjala. Rošťák sebou praštil na zem, dva metry od ní. A teď se mezi nimi rozpředl podivný, nejpodivnější rozhovor; bohužel, byl jsem tak zmaten, že jej dovedu reprodukovat jen částečně. –

Několik minut mlčeli; syčák si zapaloval gypsovku, z níž vyrážely černé kapky. „Mluv!“ zahučel dusivým, jako z nitra prázdného chrámu vycházejícím hlasem; a zároveň ji sekl přes obnažené lýtko její hůlkou tak, že za okamžik padaly z něho na polštář červené kapky.

„Můj Jediný – Ty Jediný!“ zaskučela má běhna, ale ani se nepohnula; „myslila jsem právě na toto: jak možno, že je mně pořád,

jako bych seděla na horkém železe, když tě nevidím a neslyším a nehmatám? Pomalu nevydržím už bez přítomnosti tvého těla ani minutu … Říkala jsem si dříve: kdyby mne posedlo to bláznění, kterému se říká láska, stačilo by mně věčně Jeho fantasma v mé duši: byla bych tak úplně s ním a jím, a On se mnou a mnou! Jen lidičky bez fantasie a bez ducha potřebují dotyk hrubého těla, hmatem a zrakem, slyšet svýma hrubýma ušima ten hrubý materiální hlas … – neboť, miláčku, tvůj hlas je tak sprostý proti sférové hudbě archandělů, kterou je každý tvůj dech v mých snech; a – jak jsi vlastně ošklivý proti strašlivým, serafínským drakům metamystickým, kteří mne co noc příšerně sladce navštěvují, líbají – Tys to! – Avšak – přes to vše musím Tě míti stále v očích a v uších… Já – – . Láska je hovadství; největší ze všech! Kdo se zamiluje, přestane být člověkem, Vůle se rozplyne v jejím bahně. Žádný blázinec není dost bláznivý pro zamilovaného. Kdo se zamiluje, měl by být ihned oběšen. Není koutku na světě, který by tohoto zavržence přijal. Smrt je proň spasení. Raději pojit, než stát se bezectností, kterou je lás –“

– „žena!“ zívl.

„Ty mne ovšem nemiluješ, viď, že ne? Ty mne nemusíš mít stále u sebe, viď? Tobě stačí, že o mně sníš a při tom masturbuješ, viď? Jen k tomu jsem ti dobrá, abys mne mrskal, viď? Nu řekni to, řekni, ať se mohu konečně zastřelit!“

„Blbá vždy a všude!“ zasyčel zelený kluk. „Tenhle tvůj způsob lásky je vlastní všemu ženskému zboží bez výjimky a 98 procentům mužů neboli zparchantělých žen. Podle toho pozná se Muž, že to nezná. Bestiálně silně mne to k tobě táhne – jsi zatraceně svůdná, kluzká bestie, nebyl bych řekl, že by mne mohlo něco na této všivé zemi tak přitahovat.., vyjma ji samu. Hnusný lepe!.., Ale, řekl jsem si neodvolatelně: zvětší-li se tento hanebný tlak na mne ještě jen o poznání – neuzříme se už nikdy! Láska je pes; poslouchá-li, dobrý je; ne-li, zachce-li se mu skočit mně na hrdlo – zardoušen je! Holka, jdu za poněkud vyššími věcmi než za ženskými kýtami. Jsi pro mne pouze nejlepší pečení, ale nežiju, abych žral.“

„Vím to, vím, můj Vznešený, Svatý!“ lísala se pokorně k hulvátskému klackovi. „A stačí mně to docela. Jen když aspoň něco něžného a pravého ke mně cítíš… Nechci, abys byl ženou, abys byl otrokem, Vládče můj! Hraje si jen se ženou Muž, znásilňuje ji a drtí… Ale musí to dělat pořádně: jen pak ji důstojně, po mužsku miluje – jen pak miluje ona poženskuje jeho – – “

A podavši mu silnou březovou metlu, převalila se na břicho. Jedním rycem strhl jí drahocenný, zlatými a démantovými hvězdami protkaný šat, že z něho zbyly jen cáry. A vysázel jí jich asi čtyřicet, a jakých! Smrt bych z toho měl! Syčela trochu a skučela, ale nebylo to slyšet více než svištění metly; házela svou zadnicí, kterou jsem dnes po prvé viděl nahou – ale ani jednou se nepokusila chránit ji dlaní . . .

Pak, pokrývajíc rudou, mokrou, zkroucenou tvář kapesníkem, po kolenou došoupala se k syčákovi a položila mu hlavu na břicho. Jako pes . .

„Kdybych mluvila řečí Boha, nedovedla bych ti vyslovit své díky! Tys mně dal vše, vše, a celá jsem jen tvým darem a majetkem tvým! Noc byla jsem, ty slunce jsi z ní učinil; prázdná byla jsem, a tys vyplnil mne a přeplnil zlatem a démanty a vůněmi. Jen z bolesti a hnusu byla jsem ďábelskou rukou zhnětena. Hřímavou Niagaru stále smrtící slasti i Žehnání – ne dolů – vzhůru, do všech „Výsostí se řítící, udělal jsi ze mne. Každý prášek, který teď vidím, je mně paprskem Božího Oka! Féericky strašidelným květem každá myšlenka. Z nejposlednější žebrácky učinil jsi císařovnu císařoven, – málo! ze slizovitého červíčka – Bohyni. – Co je taková neslaná, nemastná Héra nebo Afrodita blbce Homéra proti mně?“

„Nu, vždyť ti říkám vždycky, že jsi má malá pitomá sviňka!“ zabručel a převaloval si ji sem tam, zkoumavě, jako když lev překlopuje svou tlapou uloveného člověka nevěda, je-li ještě živ či mrtev. A moje roztomilá panička nechala sebou válet jako váleček na nudle a pološeptala dál, ovazujíc si podle možnosti rány zbytkem svého šatu.

„To jsem! Sviňka, čubka, žížala ženská! Hnojiště, z něhož rostou

hnusné děti. Fuj na nás! Jsme nuly; teprve když se před nás postaví muž, stane se tak trochu z nuly něco. Uponkovité rostliny; bez vás nemáme naprosto smysl. Jsme 1/10; muž 9/10. Bylo by jen logické, kdyby každý muž každou ženu beze všeho rozšlápl. I nejnižší, nejslaboštější muž je vyšší než nejvyšší žena, – neškleb se, jsi ještě kluk! Ale jsi Muž, nejvyšší muž, jediný pravý muž. Ty jediný máš karakter, sebevědomí, Vůli, která vskutku vládne; ty děláš vždy jen to, co chceš; nikdy nejsi dělán. Ty jediný stojíš pevně, co celé ostatní lidstvo ožrale se potácí. Ty jsi můj Napoleon – víš, jak jsi podoben jeho portrétu od Guérina? ale máš něco spirituálnějšího v tváří, přes to však nic z Hamleta.. Ale já, já jsem nejslaboštější, nejroztrhanější ženská na světě! Nemáš ponětí!" Rozplakala se. „Za zázrak ženské síly, plamen statečnosti, platím všude, – a co jsem? Cour, coura, jen cár, zmítaný tajemnými, černými vichřicemi.. Nejsem ani člověk, jen pitvorný nějaký instrument; ne, jak jsem si namlouvala, souverainní Hra – hříčka jen! Má skálo z granitu, tys mne aspoň dříve považoval za silnou. Ale jak může být silný ten, kdo, jako já, dítě, zblbnul na dobu mnoha let – a když jsem z toho procitla, jen proto, abych bláznila –"

„Teď mně konečně pověz svůj životopis! Nejstručněji!"

„Povím. Nejstručněji. Tys první a budeš poslední, jenž to zví! –

– Mé dětství bylo velmi neobyčejné, má výchova jediná svého druhu. Můj otec – tenkrát nebyl ještě tak strašný divous jako později, ačkoli velký misantrop od narození, měl jediný sen: zplodit potomka, jenž by byl co nejvíce energický, samostatný, hrdinný, plamenný, divoký, immorální. Nezklamal se ve mně; byla jsem dobrým těstem pro jeho – ovšem trochu nešikovné ruce. S úctyhodnou odvahou mne vychovával, jak nebylo vychováváno snad žádné dítě: ne aby se ze mne stala hodná slepice, ovce, ale strašná orlice, lvice. Ty nejsi ovšem z těch pitomců, kteří by zde řekli: proto se tak vydařila, že byla takovým způsobem vychována; co jsem, byla bych za všech okolností; ale snad jsem pod příznivým sluncem vyrostla o hodně výš, než by se bylo stalo pod mraky obvyklé, prasečí výchovy.

Miloval mne; jen mne na světě; opovrhoval všemi lidmi – vyjma, chudáček, sebou; a jen ve mně viděl sebe. Stejně laskavě, dětsky dojemně laskavě choval se vždy ke mně, jako drsně, neurvale ke všem jiným… Trestal-li mne, jen proto, že j sem byla podle jeho soudu příliš krotká, málo kurážná, ohleduplná. Měla jsem ho ráda, nestydím se za to… Ale dnes jej, přes to, že jsem ho zabila, stále ještě k smrti nenávidím – oh! oh! . . Opovrhovala jsem všemi lidmi jako hmyzem, jen v něm jsem viděla člověka – sebe.

Ale i v matce. Somnambulní, přízračná, stále hloubající, ale ne slabá bytost; a krásná jako zavržený anděl; – než – kdyby žila, zabila bych ji dnes stejně jako jej… Způsob, jak mne vychovával, jistě jí dosti nechutnal; plakala nad mými darebačinami, ale říkala: je v nich jeden z projevů Boží Všeobsáhlosti, a kdo by proti nim bojoval, proti Bohu by bojoval… Potrestala-li mne někdy, bylo to proto, že jsem dosti pilně nečtla různé fádní, mystické knihy, jichž si ona, chudáček, nade vše vážila. Zazlívala jsem jí to ovšem stejně málo jako otci, když mne potrestal za hlubokou poklonu před jeho šéfem plukovníkem.

Nastal onen den; právě deset let mi bylo. Několik dnů dříve, vsadivši se s kamarádkami, přešla jsem v poledne napříč náměstím úplně nahá. Otec se to téhož dne dověděl, chechtal se radostně, líbal mne, a musila jsem kouřit z jeho dýmky.

Byl z toho velký skandál. Otec dostal na velitelství strašnou důtku – a jelikož nemlčel – pensi. Ale to jsem se dověděla teprve o osm let později.

Misera mens humana! Vrátiv se od plukovníka, z cista jasna mne přivázal na lavici a krutě zmrskal. To by samo o sobě nebylo bývalo nic – ale strašné bylo, to že řiče, mluvil ke mně teď náhle stejně blbě jako všichni ti ostatní mravní lidé, které mně vždy vyličoval jako hmyz, jenž je tady jen k tomu, aby byl rozšlápnut..; to, že můj ideál se jedním rázem změnil v nejprašivějšího plaza.. Chápeš?

A přece to, co jsem vyvedla, nebylo o nic horší, než četné mé dřívější kousky, které vítával s radostí, ač z nich míval ukrutné nepříjemnosti. A teď najednou – – padl! Zpronevěřil se sobě. Slabý

člověk … Rozčilen byl nanejvýš; snad i sadismus v tom vězel; tento byla bych mu víc než odpustila; ale za žádných okolností nesmí žádné rozčilení ovládat činy Muže. Ba, Muž nesmí být vůbec nikdy rozčilen; tebe, hochu, nikdy jsem neviděla rozčileného. Kdyby Napoleon byl jen jednu minutu upadl v rozčilení, ve skutečné, nebyl by se dočkal ani Toul onu. Viděla jsem v otci víc než Napoleona; a teď, silou kontrastu, vidím největší hovado na světě …

Když mne odvázal, vrhla jsem se zoufale k matce, která němě přihlížela této exekuci. Hledala jsem u ní instinktivně asyl, kde bych znovu nalezla víru ve vůbec něco.. „Maminko, mluv, řekni mu přece něco! Vždyť on se zbláznil, vždyť on se zbláznil!“

Ráda bych ještě dnes věděla, jak by se byla zachovala, kdyby nebyl rozvzteklený otec zařval:

„Ukaž jí teď pořádně, že mezi rodiči jest jednota v názoru, ukaž jí, jak se má zatočit s takovým zkaženým, zvrhlým zmetkem!“

A ona – namrskala mi pak skoro neméně než on, a co horší, doprovázela to slovy: „Nestydo, nevěstko“ – atd… Zapomněla – ženská kreatura, na ty své „projevy boží“!… Proto také za rok umřela – –

Je nemožno líčit, jak mně bylo. – Hodinu poté válela jsem se po podlaze, řvala zoufalstvím a rozbíjela vše kolem sebe. Ale ti dva ničemové měli z toho patrně jakýsi mystický respekt a zalezli kamsi… Vše se pro mne stalo nejčernější nocí – víš, co je to absolutní zklamání?.. Sama na sebe se postavit desetiletá dívka ovšem nemohla – ale rozkázal jsi mně, miláčku, abych byla nejstručnější!

V bezmezné mé noci připlynulo tu náhle ke mně něco bělostného. Nemělo to tvar; a mělo to tvar. Chumáč mlhy? Zvíře? Člověk? Růže? Hvězda? … Nevím. Bylo to stejně sladké jako strašné… A dalo mně to polibek na čelo. „Spi, spi, dítě mé! usni na dlouho! Nikdo nepotřebuje spánku více než ty, abys posílena byla pro svou pout věčností, Tvou pout za mnou! Spi, mé dítě, spi!“ – A jak mne to políbilo, pocítila jsem ohromnou úlevu – a slyšela, jako by v mém mozku něco prasklo, tak hlaďounce, křehce, tak bezbolestně prasklo, jako když přelomíš pod vodou tenkou ledovou mázdru. A

pak – už nevím nic.

Páni učenci vysvětlovali by celou věc tím, že následkem rozčilení praskla mi nějaká cévka v lebce, a že vylitím krve do mozku jsem zblbla. Ale já vím, že to způsobil polibek toho Bílého – Něčeho.

Mozek, nervy, tělo nejsou nic jiného než matná, hrubá viditelnost toho, co se v duši děje. Praskla-li žilka, nic nezavinila; byla zaviněna; duše se sesula, – a nějak to musí být vidět i ubohýma očima a mikroskopy. Vesmír je pouhý nebytostný stín Duše. –

Osm let žila jsem v jakémsi nepopsatelném polosnu; tak trochu jako když usínáš nebo se pomalinku probouzíš. Somnambulovala jsem. Nepamatuji se skoro na nic. Žádná vzpomínka mi nezbyla na smrt matky ani na to, že mne otec bil den co den, aby mne vyburcoval. Ani – ale poručil jsi stručnost.

Kdy začalo mé probouzení?… Po prvé – to byla pouze předzvěst: tenkrát, když pan Hnus při tanci mne k sobě přitiskl a řekl mně cosi – nevím už co – nejhnusnějšího … Něco cizího ve mně náhle vystříklo. Tušení budoucnosti to bylo … Ale jako když ojedinělý blesk zařve černou nocí, zmizelo to zas a dále byla noc.

Trvale to započalo – ó! mým těhotenstvím . . . V ubohé spící duši začal se rodit, – tam dole, tam kdesi dole … takový přepodivný hnus … O svém embryu jsem nevěděla; jen o hnusu. A ten rostl a rostl. A pod jeho pekelně teplým dechem rozmrzávala má ztuhlá duše. Pomalu, pomalu. Hnus ze mne a z něčeho cizího; byla jsem to já, bylo to něco jiného? Ale to nejhnusnější: že jsem to nevěděla … Nějaký děsný, nejohyzdnější drak ze spodu …, – někoho jiného by sežral, ale na mně nebylo ještě nic k sežrání… Tedy mne – – – porodil! . . , Jsem dítě hnusu – a víc nic! Ale ani Ty tomu nemůžeš rozumět! Jen propasti Snu o něčem podobném někdy něco zašeptají, – explodujíce, a hned zas zhasnuty, zapomenuty …

Konečně vyšel hnus ze mne ven. Přes to zůstal ve mně stále – hlava tasemnice. Duše má pocítila velkou úlevu, větší než tělo, ale proto jen, že můj hnus stal se nyní rázem aktivní: už mne – ležící zcela trpně pod jeho nesmírným břichem – *neovládal;* zmítal mnou sice ještě víc než dříve, ale procitlá vůle se s ním rvala – rovnocenná

soupeřka; dodnes to trvá. A hnus se přetvořil ve vzteklou nenávist. *Nenávist hnusu* a hnus nenávisti, – neboť nic hnusnějšího nad nenávist: toť tajemství celé mé bytosti. To diktovalo veškeré mé pozdější jednání: vražedné, hnusuplné nepřátelství – ke všemu, co je mimo mne – "

„Huso, cožpak může být něco mimo tebe?" „Máš pravdu, vždycky … Nic není mimo já – a jenom infernálním podvodem tohoto Já je všecko, co ve mně otrocky skuhrá: něco existuje mimo Tebe. ó, jak se těším, že budu o této nejdůležitější otázce mluvit důkladně s tebou, – tam v Kordillerách – ty můj fantomečku, paradoxně moudřejší než já! No, nemrač se, bude stručná tvá čubinka – zlatá, viď, viď? Už, už! "

„Řekla jsem: co je „mimo mne"; ale dělej co dělej, pořád cítíš, že je v Tobě něco, co nejsi jaksi Ty. Jsme jenom červi; nemáme sílu, berkeleyovsky každý ten hloupý zrakový, sluchový pocit považovat za lhostejný sen, za Svou Hříčku, za plasma Své Vůle – podléháme jim! Nemrač se – jsi kluk – žena je vždy vyspělejší, já vím více než ty, " a začala jej polo žertem, polo vážně bušit pěstmi do lebky. On při tom nevyndal ani fajfku z huby a jen se šklebil; – konečně ji odhodil aspoň pět metrů stranou, že letěla vzduchem jako míč. Přilezla k němu po kolenou a zas pokračovala:

„Těžko být stručným, kde vypravujeme o podstatě svého života. Než – : zabila jsem ten malý hnus v sebeobraně: byl by jinak zabil mne. Zabila jsem otce – musil, blázen, pojit! Byla bych mu dala milost, kdyby byl přede mne předstoupil ne s řemeny, ale se vzpomínkami na zkaženou vojenskou kariéru … Zbýval pan Hnus; zachránilo ho dosud jenom to, že jsem se Štítila rozmáznout nejohyzdnější housenku. A ti další, které jsem zabila nebo mučila, byli též jen obětmi mé hovadské Nenávisti; nikdy sadismu: ten předpokládá lásku. Ani muže, ani nejkrásnější ženu neobjala jsem nikdy svými polypími chapadly tak teple, abych mohla míti rozkoš z jejich svíjení se. Bezeslunečné hnusno bylo to vše … Proto jsem také bláznila, vším způsobem, abych utekla od svého hnusu, od svého hnusného já. Víš, do koho jsi se zamiloval? Do

nejsmrdutějšího močálu. Jsem jen vtělená Mizernost."

„Jsi pokus o geniální ženu," zahučel v zamyšlení. „Snad první… Tak to asi bude dopadat se ženami po stotisíci letech –"

„Ano, miláčku, tomu jsi mne naučil… Nenávistí a hnusem dlužno se člověku probrodit do výšin Žehnání, Úsměvu, Smíchu, Všeobjetí, Sebeobjetí. Z bahenních ještěrů povstali orlové a kondoři… Ale kdy dojde k tomu se mnou?... Miláčku, když jsem začala běsnit, nebylo ve mně pochyby, že jsem něčím svrchovaným, že mám nejvyšší božskou Vůli, která dělá se vším quodlibet; a kdekdo mne v tom, na kolenou přede mnou, utvrzoval. Ale dokud jsem v to věřila, byla jsem přece jen něco skvělého … A s klesáním té víry, začalo to v Kamerunu, mizela všechna má ctnost. Pochopila jsem konečně, že má „vůle byla nádherná jen pak, byla-li slepou služebnicí mých slepých pudů; ale není směšnější kontradikce než: vůle, která slouží –: Vůle a absolutní Vládkyně neboli Bůh jest jedno a totéž. Pochopila jsem, že, poněvadž mnou zmítaly vášně více, než kýmkoli jiným, – byla ta má skvělá vůle ve skutečnosti otročtější, t. j. nicotnější než u každé Nány z chléva. Viděla jsem se nejničemnější, protože nejslabší stvůrou na světě. A tenkrát jsem si řekla též to, co tobě před chvilkou: „Musíš se probrodit močálem nejnižším, abys dospěla k Záři Nejvyšší – jednou po milionech let; tento tvůj život je to nejnižší, – – a strašně musí skončit!"

„Přepínáš, holka, ve všem jako blázen. Ale *proto* vskutku jsi v nebezpečí, že praskneš! A skoro bych se bál, aby prasklá tětiva, roztržená ručnice neroztrhla i mne –"

„Ale kdepak! já maličká – Tebe!" A schoulila se v něj tak, jako by se nešťastné dítě chtělo znovu skryti před krutými, smrdutými vichry tohoto světa do lůna matky … Ale co znamená podobný pohled do věčnosti u zvířátka, zmítaného úplně vteřinou, jako jsem já! Co u Tebe je vším, u mne nebylo a snad ještě není ničím!" –

„V hnusu nad sebou opouštěla mne všechna má černá síla nenávisti, má jediná síla! vracel se starý, bahnitě pasivní hnus – a skoro se zdálo, že upadnu znovu do blbého polosnu … A tu jsi přišel Ty! A rázem změnilo se vše! Nic jsi mi nedal, – jen urážky a

rány! nic jsi ode mne nevzal, ačkoli jsem Ti, – žebrácká, nemající nic lepšího, kladla sto milionů na dlaň! Ale – miluju Tě!“ a rozbrečela se, nevěstka. „Věřím teď v Boha, nebo co to je, jen proto, že mně popřál mezi všemi miliony lidí poznat – právě Tebe, Muže všech mužů! – Dechem tvým rázem, jako na rovníku, v den změnila se má noc; slavík stal se z noční ropuchy; z neblahého aligátora bahenních tůní jasný orel. Nenávist má rozplynula se skoro v lásku ke všemu, vyjma – jej … Objímám vše, chápu vše, vidím vše, – já^ dříve slepá; zázračný doktore, dávající zrak slepcům od narození! Všecko je Mé! Všeho na světě jsem schopna pod rozkazem tvým. Myšlenky mám a pocity, jakých nikdo dříve neměl. Cítím sílu stvořit díla větší než jakákoli, jimiž se skvěje kultura ubohého člověčenstva. Žila jsem dosud ve vnějšku, na povrchu, říkala jsem tomu „jednání“, namlouvala si, že ,,činy“ jsou tím největším: ne, díla to jsou! vlastně ne díla: myšlenky, jak v duši zahřmí! Ba ani myšlenky ne: Vůle, jen ve vlastním chrámu svém, nehnula vším vnějším, před sebou klečící, sobě jen se kořící, myšlenek, – které jsou věcí jen bídného zvířátka – člověka – nepotřebující – : věčné Sebeobjetí Boží v metamystické Záři. Ale co Ty o tom soudíš? Je vyšší jednání nebo myšlení? Dosud jsi mi neřekl, co je vlastně tvým cílem? Chceš se stát Napoleonem? Či náčelníkem banditů? Či myslitelem? umělcem? objevitelem?“

„Vesměs povrchní pojmy, vytvořené obmezenými ješitnými ctižádostivci. Nechci se stát: *jsem!* a ne něčím, ale vším. Není lidské velikosti, kterou bych neviděl pod sebou a hříčkou svou. Má vůle dělá a bude dělat se vším všecko. Zaškatulkují-li mne jednou mezi briganty nebo filosofy, řeknou-li, že jsem nebyl nic, nebo bůh, nebo prase, – lidské ubohosti to jen! Jsem ten, který jsem, dělám, co chci, chci bezmezné vše!“

„Jsi Bůh!“ vzkřikla a líbala trhanovi děravé boty a zablácené francle kalhot. „Tak mluví „Vítězně Dovršený“! Ale my nehotoví musíme se z nouze koncentrovat. A já se chci koncentrovat úplně na spirituálnost, na nejaethernější, a všemu pozemskému, hrubému, jednajícímu, pletichářskému dát vale. Jen v Bohu žít, jen Bohem být, ale vždy jen ve stínu Tvém! Ó ta nejzářnější budoucnost, která přede

mnou slunečně vychází! V Kordillerách, přímo pod věčnými ledovci, vytesáme si v nich palác svůj, Residenci všech residencí – dvou nejvyšších ,lidí, bohů dvou! Přátelskými, sladkými kondory oblétáváni a krmeni jako Zárathustra svým orlem a hadem! Propasti pod sebou, nebes propast nad sebou, propasti v nás – a všechny nadsluneční Vůlí naší překlenuty a rozehřměny v Hymnus Vítězství Věčného! … Budu jen láskou, láskou, Láskou – k Tobě, ke všemu, k Sobě, – i k nenávisti své! Ale, můj Slavný, Božský, nedosáhnu-li já sama tohoto nebe, – dosáhnou ho naše děti! Oh! jaké děti budeme my dva rodit, jaké světo– a myšlenkovládce! Neboť – ani já nejsem ledacos! Nadávala jsem si jako špaček, ale znáš ženskou logiku; považuju se prese všechno za nejlepší ženskou potvoru na světě a řeknu ti: nejsem horší než ty: jsi-li ty silnější než já, jsem já bohatší, dej mně za to třeba pár pohlavků! Budu *Tobě* rodit do úpadu, ač celá ta věc byla mi dosud děsně odporná, – protože místo Mužů poznala jsem jen blbé baby. Ale to první dítě, co přijde, – musíš mi v tom vyhovět, jinak bych nikdy nebyla šťastna –, usmrtím; zcela bezbolestně, narkotikem. Mělo by něco z toho dřívějšího bezejmenného hnusu, zcela jistě by,mělo. Ale vím, že vezme s sebou ze mne všechno to moje smrduté, – že teprve potom budu úplně očištěna, že teprve pak budu rodit děti – vskutku Tvé! … Svoluješ?"

„Samozřejmě, ty má sviničko pitomá."

A já jsem zatínal zuby do rtů. „Tedy ty se mně chceš stát nevěrnou? cizoložné děti chceš mít?" Ne, nemohl jsem tomu věřit! Dosud byla vzornou chotí. Takové lyrické výlevy, kterými toho vagabunda nudila, neznamenají víc než krkání a říhání. A mrskal-li ji, dobře tak! ať jí, darebnici, pěstuje zadek za mne, když já nemohu! ať ji vychovává! A že ji, teď úplně nahou, viděl – božínku! vždyť se na ni dívalo i to sluníčko, které kameny nade mnou tak rozpalovalo, že jsem byl napolo upečen; a že ji sem tam ohmatával, božínku! každá travička, na které ležela, se jí dotýkala; a dělaly to také ty čtyři rvavé bestie v mém parku. Lapálie to všechno! Čvaňhala mu jenom, to vím; kdyby mělo dojít ke skutku, zůstala by mi věrnou!

A teď odložil trhán fajfku, ovinul ruku kol mé paní choti, a

poplácávaje ji všude, mluvil něžněji než dříve:

„Jsi má milá, malá, pitomá sviňka, ale při tom megatherion. To nejsprostší a to nejnadzemštější vaří se v tobě, ďábelský kotle, Daemoničko má! Oboje v největších dósích. Voda a oheň; kotel, naplněný k prasknutí sprostou vodou, sluneční oheň, který by stačil k vytopení kotle padesátkrát většího. Skoro jistě praskne, třeba jsem teď řidič stroje já. *r* A – tvá nízkost je silnější než výška tvá. Jsi otrok pudů, třeba vznešených, ale i nejvznešenější pud je nízkostí. Kdyby vůle nad nimi zvítězila, – zachráněna jsi, – pro tento život! Jinak zemřeš, velmi brzo a velmi děsně. Čiší z tebe mrtvolný zápach … Zlobí mne to, ale mrtvolný zápach staň se vůní růží!…

I tvá nízkost je vznešená! Jsi Vznešená! Osud udělal z tebe nejpříšernější svou hříčku; nebylo takové! Proto tě miluju … Ale osud umínil si patrně hříčku rozbít, až jej dosti pobaví, – a aby jej dále ještě více bavila … Žiješ jen pro svou interesantnost.

Jsi zatracená, více než kterákoliv bytost lidská; právě proto přede všemi vyvolená. Jen zatracenci jsou vyvolenci.

Ale zbývá přece jen naděje – malá.. A já nechci, abys mne *zde* opustila …; raději ať zhasne slunce, – fuj! mohl bych se zdát sentimentálním… Mimo tebe je vše lidské bláto, – fuj!...

A zvítězíš-li přece, – nejčarovnější vítězství mé bude to! Nedobudu-li ho, – snad padnu s tebou …

Neboť miluju Tě slyš!

Největší Sebepřemožení je Tobě nutné: jinak přemůže Tebe nakonec mocná tvá noc – a zemřeš. Neboť jen to, co jde, svým způsobem, k Světlu, zůstává na živu; vše ostatní zmírá! v pravý čas.

Tvůj pravý čas: pět příštích dnů! … – devatenáctého odjedeme do Kordiller –“

„Už devatenáctého?“ vzkřikla jako Maenada. „Tak poroučíš? Nejkrásnější života mého den – tak blízký už? …

„4. odpoledne – zde budeš, a půjdeme – “

Slastí řvouc, objala jej nohama. Pokračoval: „Tvůj pravý čin, po pět příštích dnů: k Sternenhochovi budeš se chovat nejvlídněji! Ničím ho neurazíš – a na rozloučenou dáš mu políbení, trvající půl

minuty!“

„Proboha – to chceš ode mne? Rozkaž, abych si teď hned rozřízla celou tvář tímto nožem, abych zohavena byla nadosmrti – a učiním to ihned poslušně … Ale tohle?“

„Vím, že je to těžké; nejtěžší. Ale nutno napadnout zde frontálně centrum nepřítele! žádné tirailleurské šarvátky!“

„Ale – ale – celý můj minulý život tím zničím –“

„Musí být zničen!“

„Umřela bych rázem, kdybych to udělala.“

„Umřeš děsněji a zdlouhavěji, neuděláš-li to!“

„– Vládce můj – – – tedy – ano – oh! ne, ne! – Vládce! – – a – a – – ano! . . . Udělám to!“ Oddechla si zhluboka … „Ale – jak jsi ukrutný!“

„Milosrdný. Ukrutný je zpravidla osud, neboť nízkost kreatur nic jiného nezasluhuje. Hotovo! ať se to stane!“

„Staň se vůle Tvá!“ zašeptala. „Ale dovol ještě slovo: Ty nevíš, nevíš, jaký je dosah toho, na to jsi blbec. Udělám-li to, vytrhnu se z kořene. –“

„Kořeny vesmíru musí být vytrženy!“

„Dobře. Tedy se vytrhnu a pojdu.“

„Zvítězíš nebo padneš. Znám Tě … – Tvé zacházení s ním je to nejhnusnější, co znám; proto tě ovládá hnus ze sebe. Nejnižší ze všeho je nenávist a hnus: co nenávidím a hnusím si, toho jsem nejhroznějším otrokem. Nenávidící canaille měla by být – Mou milenkou? … Nestane-li se to, devatenáctého se uvidíme naposled! “

„Buď Vůle Tvá!“

Mlčeli teď. A já omdléval nepřirozenou polohou, tlakem kamenů, nucenou, úplnou nehybností, vedrem, žízní, vztekem, nenávistí, strachem a všemi možnými pekelnými city. ó, že jsem se toho odvážil! – Měl jsem se vztyčit a strašně je ztrestat?.. Čekat, až odejdou? Ale bylo teprve pět hodin a oni tu vždy zůstávali až do soumraku. Strašlivá situace…

Tu přerušil mlčení:

„Stále mám dojem, jako by nás někdo pozoroval. Hej, kočko! Z té

vaší věže bychom mohli být dalekohledem velmi dobře viděni.“

„Ty myslíš – panem Hnusem? Co by na tom záleželo?“

A teď vbodl strašné své oči přímo do očí mých. Zatřásl jsem se. Ale nemožno, zhola nemožno, aby je mohl centimetrovou skulinkou v šeru rozeznat.

„Tamhle mezi těmi kameny mohl by být dobře někdo schován,“ řekl nedbale, zapaluje si znova fajfku.

„Snad pan Hnus? Ten aby se toho odvážil? haha! Nemáš ani potuchy, jaká je to baba! Zajíc je lvem proti němu, prašivému psu –“

Dostala facku, dosti vydatnou. „Tak začínáš plnit svůj. slib? Vůči takovému ubožáku je pro každého, kdo není prašivým psem, příkazem velkomyslnost. Nevíš, že prvním pravidlem obstojnějšího člověka je parcere subjectis et debellare superbos? – A pamatuj si: i nejpsovštější pes se vztekne. “

„Ale on je horší než každý pes, – promiň, “ zasmála se, chráníc si tvář. „Budu mu nyní říkat jen „panthere“, „můj nejdražší panthere!“ Ale teď se i mně zdálo, že se to kamení tam nějak pohnulo – “.

Vstávala. Zatmělo se mi v očích, v uších to zahučelo jako řev rozbouřeného moře.

„Lež!“ řekl a stáhl ji nazpět. A ona pokorně ulehla. Zašklebil se divně. Věděl, jistě věděl, syčák, že tam ležím; hádankou je mně, proč si mne dále nevšímal. Ale jistě měl strach před strašlivou pomstou klamaného manžela.

„Lež a podívej se raději: několik lidí vystupuje sem k nám a ty jsi nahá.“

„Zastřel je beze všeho, až přijdou blíž!“ a podávala mu revolver.

„K čemu rámusem?“ Postoupil na okraj temene a učinil rukama několik velitelských, zvláštních pohybů, beze slova. „Sestupují zase,“ zabručel po chvíli a dodal:

„Pojďme odtud!“

„Už teď, Vládce?“ zděsila se.

„Dnes se mně tu nelíbí. Půjdeme do onoho lesa.“

„Ale dříve ještě – – aspoň na okamžik …, prosím tě! Vždyť po celou tu dobu viděla jsem – .“

A ukázala kamsi …

Trhán stál tu chvilku zřejmě nerozhodnut. Pak střetly se opět zraky jeho s mými, posměšný blesk jimi kmitl. Zasmál se a ulehl.

Zhasl poslední světlý bod na obloze, nejčernější noc zaplavila mou duši. –

Nechápu, jak jsem přežil následující chvíle. Na Štěstí netrvaly dlouho. Kdyby byli ti dva vyvrhelové jen o sekundu později zmizeli, bylo by se stalo něco děsného.

Zcela nahá, zavěšena do syčáka, triumfálně poskakujíc a tančíc a zpívajíc, tak odcházela do kraje.

Míra nepravostí tvých, cizoložnice, skvrno země, je naplněna. Ten „prašivý pes“ ti ukáže! A ty, rošťáku mizerný, nebudeš se dlouho těšit jejímu nečistému, slizkému, hnusnému tělu! Jen mé nekonečné laskavosti a velkomyslnosti máte co děkovat, že jsem na vás, vztyčiv se jako děsný anděl pomsty z úkrytu svého, nevykonal ihned nejstrašlivější soud! Ale tím hroznější bude! Vy prasata! ty lotře usmrkaný! ty kurvo prolezlá, – ty – – , ty – – –

II.

21. srpna 1912.

Dne 19. srpna Helga vskutku zmizela –. Nevím kam – – –

25. srpna.

Předevčírem stalo se něco hrozného. Navštívil mne v hradě ten její – – – Ale nemohu, nemohu se s tím svěřit papíru . . . ; snad později . . .

16. října.

Ó jaké dva děsné měsíce mám za sebou! Zázrak, že jsem nezešílel; ale jednou nohou jsem v šílenství už stál. Nepopsatelná hrůza – soucit – lí – –

ale nesmím psát, papír je zrádný ničema, už tato slova – –

Bohudíky nastala úleva; den ode dne se můj stav lepší, počínám zapomínat – ó Pane, stůj při mně i dál!

24. října.

Léčení pokračuje, poslední dva dny jsem byl zdráv a vesel skoro jako před rokem. Je vyhráno.

27. října.

Stalo se něco hrůzného, nemyslitelného, nemožného. Ještě teď se mně ježí vlasy. Uzřel jsem – Ji! … Bylo to Včera na dvorním plese. Unaven tancem, hudbou, hemžením lidí ubíral jsem se, abych se rozptýlil, o půlnoci ze sálu řadou pokojů, dál a dále od něho se táhnoucích. Třináct je jich. Znáte divný pocit, který se člověka zmocňuje, vzdaluje-li se takto od oslnivě zářícího, tisíci hlasů šumícího, hudbou bouřícího sálu, stále více a více? Příšerně slábnou zvuky, méně a méně lidí zříte kolem sebe v komnatách, ustavičně menších a menších, záhadná pustota roste a roste, konečně je hudba již sotva slyšitelná, a zdá se vám, že jste zapadli do strašidelného

světa, do komnat čarodějových, hemžících se neviditelnými duchy...

Desátý pokoj byl už docela prázdný. Dveře do jedenáctého byly zavřeny. Stiskl jsem kliku, otevřely se, – zazněly dva zděšené výkřiky, – a co jsem spatřil? Na pohovce seděl admirál von M., maje dámský klobouk na plešaté lebce, a choval na klíně Jeho Excelenci pana ministra války, pohrávajícího si s krajkovým dámským kapesníkem. Vymrštili se, bílí jako papír, a nohy se jim chvěly tak, že klesali na kolena. „Ach, ach, ach!“ zaskučel konečně admirál, „jaké štěstí, že jste to jenom vy, Jasnosti! A přisahal bych, že jsem dveře zamkl na klíč!“

„Boží milost „byla s námi!“ zajektal zuby ministr a bleskurychle zamkl dveře na klíč. „Pojďte laskavě do kroužku, mon prince!“ zval mne admirál; „tres faciunt collegium“. Já, v zamyšlení svém nevěnuje jim ani pozornosti, učinil jsem jen pyšné, odmítavé gesto a šel dále. „Náš kníže dumá a badá“, slyšel jsem za sebou uctivý pološept, – vědíť, chlapi, co u císaře znamenám; „je velký myslitel, druhý Kant…“ Vstoupil jsem do pokoje dvanáctého, prázdného. Stanuv u okna, zahledím se do příšerné hvězdné noci; duchové odbíjela z věže půlnoc … Trhnul jsem sebou prudce, jako ze spaní vyrušen, a zamířil do třináctého, posledního pokoje. Hrobové ticho, něco hrozného valilo se na mne; ale jsa jakoby narkotisován, umínil jsem si, z pedantického vrtochu, že musím dojít až na konec nejzazší komnaty, která byla slepá, – která mne vždy, kdykoliv jsem ji dříve navštívil, plnila mystickým strachem.

Otevru dveře do nípřede mnou stojí Helga.

Nikdo jiný mimo ni. Nebudu líčit její pohled na mne, neboť nemohu … Klesl jsem a zůstal sedět na prahu; dlouho-li, krátko-li, nevím; z vědomí mého zůstala jen černá kola, zaplavivší příšerně celý pokoj a ji… – Konečně jsem pocítil tlak na rameno – a rozeznal ministra a admirála. „Jesus Maria, co zde Jasnost tropí?“ zalomil rukama ministr. Zdvihl jsem se pomalu, a nejsa dosud při rozumu, ubíral jsem se nazpět. „Ach! rozumím!“ zašeptal za mnou poníženě admirál, plácnuv se do čela. „Sokrates, napadl-li jej nějaký problém, zůstal po celé hodiny stát jako socha, ať to bylo kde bylo, třeba na

žebříku nebo na veřejném místečku; ale náš kníže je ještě moudřejší: on si při tom pohodlně sedne!“ – Teprve v sále rozpomněl jsem se jasně, co jsem to vlastně uzřel. V průvodu dvou přátel procházel jsem dlouho celou společností, – nikde tváře, Jí podobné. Odebral jsem se s nimi až do třináctého pokoje,– nikde stopy po ní! Ministr a admirál nespatřili nikoho. Okny posledních dvou pokojů uniknout nemohla: bylať všechna zavřena zvnitřku. Zmizela snad v nějaké tajné chodbě ve zdi? či prosoukala se klíčovou dírkou – – ale co to mluvím – jako šílenec a hrůza – mlčet musím … –

28. října.

Oh, co to jen bylo? Helga živá, skutečná? či pouze má halucinace? či – – strašidlo Její? … Nu – už je to venku: mám strach, že je mrtva, že mne přišla – že mne bude chodit dále a stále strašit … Proč by měla být mrtva? To já nevím, já nevím nic, já jen tak … A nevím také, co by bylo strašnější: kdyby byla živá nebo kdyby byla strašidlo … Ale nejstrašnější je nejistota. Oh, oh! Dnešní noci slyšel jsem stále příšerný šelest vedle své ložnice, – jenom že nevím jistě, byla-li to Helga nebo myš …

3. listopadu.

Děsné to bylo na Dušičky, – ale dnes je mně zas už dobře. Došel jsem k nevývratné jistotě, že byla pouhým mým přeludem, čiře vědeckou halucinací, dokonale vysvětlitelnou dlouho trvajícím rozčilením a ustavičným viděním té pekelnice ve fantasii: její obraz přeskočil prostě z předrážděného mozku na retinu; proč by ne, může-li se to při obyčejném vidění díti stále opačně? – Jen se neplašit a bude všechno dobře.

1. prosince.

Všecko je dobře. Musím se sice stále opíjet a hýřit, abych nemyslel na jisté – jisté věci, ale halucinací už nemám, nemám z nich strach, nebudu ho již mít.

3. prosince.

Dnes, o druhé odpoledne, šel jsem procházkou do lesa, poblíž svého zámku Sausteinu, kde nejraději bydlím. Nikde stopy sněhu; země zelená jako v dubnu; březnově zářilo slunce, hřálo, pálilo skoro. Byl jeden z těch příšerně kouzelných zimních dnů, kdy příroda, mrtvá a přece živá, budí dojem nahé, galvanisované mrtvoly. Kráčím snivě tiše svítící mýtinou, teplo v srdci. Tu spatřím stranou v lese na lavičce u pěšiny dámský oděv, nízkým sluncem na temném pozadí oslnivě se třpytící, černý, dlouhý stín vrhající. Miluju dámy a proto, učiniv okliku, zašel jsem na onu pěšinu a blížil se k lavičce. Již stojím u ní, popatřím – – Helga! … Jako tenkrát na prah, usedl jsem teď na hromadu listí … Ale dnes nabyl jsem ihned srdnatosti – vyskočil a horempádem, zděšeně křiče pádil jsem odtud. „Babo! ničemo! vole!“ znělo za mnou příšerně – a ozval se i rychlý dupot. Nevím, jak se stalo, že jsem hrůzou nezemřel. – „Tys myslil, že máš ode mne pokoj, ale stále a stále tě budu pronásledovat! Hahaha, vole, hahaha!“ dunělo to jako chechtot lesního ducha. Neustal jsem běžet, dokud nebyl les za mnou; pak jsem klesl na trávník. Ale za chvilku ozval se z lesa šustot, snad to byl zajíc, pták, veverka, já však upaloval už zas dál. Konečně se ohlédnu; nikdo za mnou nešel. „Jsem zachráněn!“ oddychnu si; a veselá, hřejivá zář slunce naplnila mne slastí, pýchou a hrdinstvím. Tu pohlédnu – a vidím Helgu asi 200 kroků před sebou, proti mně se ubírající. Šla právě odtud, kam já jsem utíkal, – nemožno, aby mně byla tak velkou oklikou tak rychle nadběhla. Dám se na útěk stranou, – než tu, chvála bohu, jdou proti mně dvě babičky s klestím na zádech. „Jsem mezi lidmi, zachráněn!“ vzkřiknu přešťastně, obejmu stařenky a líbám je. Pak se podívám nazpět – Helgu jsem už neviděl. Babičky mne musily doprovodit až do zámku, a každá za to dostala 1000 marek. –

Cítím, že mne to bude pronásledovat stále. Je to ovšem jen má mizerná, planá halucinace. Ale, k čertu, co je mně to plátno, když mně působí stejnou hrůzu, když bych z ní mohl stejně zešílet jako ze skutečného strašidla? Když ji musím ve chvíli, kdy ji mám,

považovat docela za jejího ducha? Halucinace, zdá se mně, jest jen jiné nepoctivější slovo pro to, čemu říkali všichni naši moudří předkové „strašidlo“; pěšky jako za vozem. Bože, bože můj – –

4. prosince.

Ale je tak jisto, že to byla včera halucinace, t. j. strašidlo? Nemohla to být – Helga živá, skutečná? Aspoň ta v lese zcela dobře. Že by mně pak byla tak rychle nadběhla, nedovedu si ovšem vysvětlit; ale což jsem rozeznal obličej té, která v polích proti mně kráčela? A oděv podobný může mít každá dáma … ,

Avšak jak by se tu mohla octnout, když je už půl čtvrtá měsíce v – – – Kordillerách? … A jistě si tam zlámala vaz, prosím vás, takové hory! . . . Ale není zcela vyloučeno, že – – si ho nezlámala, – mohla odtamtud uplách – vrátit se. Vždyť je tam teď v prosinci jistě kapitální zima – – –

Všechno je možné. Ta včerejší mohla být skutečností, ta ve 13. pokoji halucinací – to si neodporuje. Nevím vlastně určitého nic. Strašlivá nejistota, k zešílení … Mohl bych ji zničit – – a vím jak – vím, nikomu to nepovím – ale bylo by to příliš hrozné – ne, ne! . . .

6. prosince.

Ale ta nejistota jest ještě hroznější . . . Musím, – ale nemohu – – ne – ne – Pane milostivý!

8. prosince.

Zase jsem ji uzřel! Dnes v městečku R., dvě hodiny od mého zámku vzdáleném. V živé ulici; právě v poledne. Šla s dámou a dvěma pány; jeden mne před časem léčil z lues; a i tu druhou dámu znám, z baru. Mluvila s nimi sonorně svým, tak známým daemonickým hlasem. A oni jí čile odpovídali jako každému smrtelníku. Na mne se ani nepodívala . . ., ač jsem byl nucen usednout na chvíli na pytle s uhlím, vedle narovnané.

Žije, žije! toť jisto! . . . Jak by s ní ti lidé byli mohli mluvit, a dokonce se s ní smát? Žije – *utekla z Kordiller.* Jasné poledne – na

hlavní promenádě– s hejsky – měla lorgnon– copak proboha řádné strašidlo neboli halucinace potřebuje
lorgnon? . . . Ale jak jen mohla vrátit se –
z Kordiller? . . .

9. prosince.

Ale je to tak jisté, že byla skutečná? Její průvodci mohli být stejně jako ona jen mou halucinací. A nebyli-li, mohli vidět halucinačně ji, stejně dobře jako já. A vždyť, tisíc ďáblů, mohla být, celá ta hlučná ulička a i to jasné, nízké slunce jen prašivou halucinací. Beztoho jest jen jí celý vesmír, a já sám nejvíc.

Zase mne začíná z dálky ofoukávat – šílenství. Mám k němu talent, řekl kdysi jistý věhlasný doktor. Vícekrát dříve měl jsem ty, ty, s odpuštěním halucinace, ale jinak nevinné; jednou na př. přihlížel jsem půl hodiny tomu, jak si můj pes Napoleon hraje v zavřeném pokoji s čubkou; pojednou sebou trhnu, promnu si oči – a Napoleon leží a spí a po čubce nikde ani vidu; utéci nemohla, dveře byly zvnitřku zamčeny. Zde však nejde bohužel o čubičku, ale o vtěleného ďábla – Daemonu. Už se jednou stalo: kníže Sternenhoch oženil se se Satanem …

Musím se přesvědčit! Musím! Zítra jedu do hradu, kde je ona věž s dalekohledem. – Hu – u – – uuu!

10. prosince.

Psáno v děsném hradě Rattentemplu. Bylo skutečným hrdinstvím, že jsem překročil starodávný padací most. Ale věž – na tu jsem si netroufal ani z dálky pohlédnout… Zítra však! zítra musím stůj co stůj mít jistotu.

11. prosince.

Neodhodlal jsem se. Ale dobře: byl pátek a slunce nesvítilo. Zítra neodvolatelně!

Aspoň malé dítě kdybych mohl vzít s sebou – –

12. prosince.

Zas nic. A pochopil jsem, že to nedokážu. Došel jsem rozhodnutí, že ještě zítra hrad opustím. Však se věc sama sebou nějak vyvine k dobru.

Téhož dne pozdě večer.

Odpoledne jsem se šel umýt do malé hradní koupelny. Jsem jist, že mimo mne, vanu a lampu tam nebylo nic. Mnu si oči, do nichž mně natekla voda, – náhle se něco před vanou míhá – popatřím ostře – Daemona stojí tam, zcela určitá, bílá, strašlivá. Omdlel jsem. Přišed opět k sobě, neviděl jsem ji už, ale shledal jsem, že dveře jsou zevnitř zamčeny na závoru.

Teď je jisto, že je přízrakem. Nemusím tam chodit. To mně ulevilo. Ale proboha, jak mohl ten přízrak z koupelny štěbetat o poledni na promenádě s gigrletem?

Ne, ne, teď je nutnější než kdy dříve, jít se přesvědčit. Mám prostou volbu: věž – nebo smrt v šílenství.

Strachu z toho druhého, modlím se k tobě: vlij do mne rekovnost, abych překonal strach z prvního.

13. prosince.

Ó požehnání statečnosti! Teď, co toto píšu, jsem klidný, ač vítr burácí tak hrozivě, že se třesu jako list. Ale proč se bát? V obou pokojích, sousedících s mým, umístil jsem ozbrojené sluhy; ti by jí pověděli! Nuže:

Bylo to strašné, ale nalezl jsem největší poklad*:* jistotu.

Avšak sotva bych byl našel odvahu, kdybych nebyl přišel na výborný nápad: vzít si s sebou dva ohromné, věrné bernardýny.

Ve dvě hodiny odpoledne, překonav pokušení, odložit věc na zítřek, vešel jsem s nimi do hradní věže. Každý kout důkladně prohlížeje, vystoupil jsem až na vrchol, a pak opět sestoupil. Po prvé i po druhé, když jsem se ubíral mimo jisté místo, div jsem nepadl, ač jsem plál statečností.

Schodiště věže je rozděleno dvěma železnými dveřmi ve tři

oddělení. Dveře dolejší jsou ve výši druhého poschodí hradu, k němuž věž přiléhá. Hořejší stejně vysoko jako hřeben hradní střechy. Sestupuje, zamkl jsem nejdříve dveře hořejší, a pak i dolejší, takže prostřední oddělení bylo zcela bezpečné před náhodnými vetřelci. Přes to, z moudré opatrnosti, prohlédl jsem si je před zavřením dolejších dveří ještě jednou co nejdůkladněji, hledě za každou pavučinu, není-li tam snad přece jen skryt nějaký ošemetný špion.

Vrátil jsem se do hradu, dveře do věže dobře zamknuv, a pomalu vystoupil do druhého poschodí. Můj strach rostl. V jednom z pokojů jsem poklekl a dlouho se modlil. Poté, hoře srdnatostí, došel jsem až do pokoje s věží sousedícího, příšerně temně modrého. Tam mne odvaha opět opustila. Ani modlitby nechtěly mně ji vrátit. Ale rekovné sebepřemožení a strach ze zšílení přivedly mne konečně přece jen k činu. Zamknuv dveře do modrého pokoje, odsunul jsem jednu skříň, stiskl oči rytíře, za ní na stěně namalovaného, – tajná dvířka se otevřela … Zařval jsem na psy: Drž ho, Slone! Chyť ho, Lve! a běžel jsem za nimi chodbičkou, křiče: „heil, heil“, a zpívaje: „Es braust ein Ruf!“ Pak jsem stanul opět ve věži, – v druhém, hermeticky uzavřeném oddělení, – otevřev si před tím druhá tajná dvířka do ní.

Ještě jednou jsem schodiště důkladně prohlédl, i holuby sedící na fimse odehnal, – blázen, kdo by jim věřil.

Zastavil jsem se na malé plošině, pět schodů výše. Ještě jednou se pomodliv, dotýkal jsem se stěny. Tu pozoruju, že jeden holub slétl opět na římsu. Šel jsem jej odehnat. Znova sáhnu po stěně – vtom spatřím opodál něco smetí. Odmetl jsem je botou do kouta, – náhle se mně zatemnil zrak a já usedl. Aspoň čtvrt hodiny jsem seděl na plošině, – ó bože! odpusť mně peklo! vždyť jsem v něm již byl – a věčně! neboť každá vteřina byla nekonečností.

Ale pejskové štěkali tak vesele, tak vesele svítilo nízké, ale jasné slunce, že jsem se vzmužil. Myslím, že Slon mne odtáhl za šos ke stěně, jsa již netrpěliv. A já jsem, nevěda ani, jak se to stalo, stiskl čtyři hrbolečky, – a nové tajné dveře se rozskočily.

Rozsvítiv lucernu, vešel jsem. Metr přede mnou železná, červenavá dvířka. Chtěl jsem je otevřít, tu pocítím příšerný zápach … Odskočím zase na schodiště … Byl jsem poloomámen. A to bylo příčinou, že hned zas, nabrav do sebe co nejvíce dechu, bleskurychle jsem odemkl červenavá dvířka, teď se již nic jako dříve neboje, že mně Helga skočí náhle na hrdlo nebo že se aspoň z temnoty šíleně zachechtá – ale vím, že psi zůstali se schlípenými ohony venku.

Přede mnou se černala místnost 4 m dlouhá a 2 m široká; směle jsem do ní vrhl pátrávý pohled.

A za několik okamžiků, rozkoukav se, vidím uprostřed na kamenné zemi dvě velké, barevné skvrny: růžovou a zelenou.

Dne 19. srpna měla zelenou sukni a růžovou blůzu– –

Tiše, bez hnutí odpočívaly vedle sebe. Tiše, bez hnutí hleděl jsem na ně, mrtvola jako ony … Tu jsem byl nucen vydechnout. Strašlivý zápach! …

Po čtyřech, ač bylo možno vyjiti po dvou, dostal jsem se na schodiště a hluboce oddechoval. Slon a Lev vítali mne radostným štěkotem a Usáním tak zběsile, jako bych se k nim byl vrátil po několikaměsíční nepřítomnosti. Vzchopiv se, zamknul jsem duchapřítomně, ač skoro bez vědomí, oboje dvířka.

A tu mne zavalil tak mocný nával slasti, jaký jsem dosud nepocítil! Vždyť jsem rekovně provedl to, co chtěl – a nabyl Jistoty! ... Bolelo mne sice hrozně, že je přece jen mrtva, – ale je to tak jistě mnohem rozumnější, než kdyby žila; A přízraku jejího se nemusím bát, *nebudu-li se ho bát!* Jen má hrůza jej rodí, jen ona jej činí nebezpečným, jen ona mohla by mne zabít … ó rekovní předkové moji, vlévejte i nadále aspoň kapku své síly do zvadlých žil moderního šlechtice!…

Vyšed z věže, kázal jsem, aby nebozí, o mne tak zasloužilí psi, byli zastřeleni. Plakal jsem, přihlížeje jejich popravě; ale co dělat? jejich čenichy by mě mohly prozradit. –

Je už půlnoc, ale dosud cítím strašlivý zápach, – jako bych stál dosud tam, v hladomorně …

Hrůza! je možné, že spanilé tělo, jehož vůně – –

Ale nemyslit na to, ať se mně zas nezdají hrůzné sny.

14. prosince.

Ta hrůzná noc! Za věčný ráj nechtěl bych ji znovu prožít! Byly děsnější její sny či insomnie? ….

Ó Helgo, má hvězdo strašlivá, kterou teprve teď, zavraždiv tě, vskutku miluju, – cos asi vytrpěla! Jak bídácký, věčného zatracení hodny byl můj čin! Avšak mohl jsem jednat jinak? Může jinak jednat choť, který viděl a slyšel to, co já? … A pak – byl jsem přece jen nástrojem Boha, trestajícího strašnou hříšnici: je spravedlivo, Pane, že trestáš ubohý nástroj trestu svého tak nemilosrdně …

Nuže, dnes se konečně vyzpovídám aspoň papíru, cítím, že mně to uleví, vždyť proto as jsem tolik trpěl, že mně bylo nésti tíži hrozného tajemství samotnému.

Od onoho odpoledne, kdy jsem byl svědkem Její skandální schůzky s ním, vířil ve mně dnem i nocí vztek a pomstylačnost, o nichž si nelze učiniti představu. Nebyl bych dříve uvěřil, že vášeň si může člověka tak podmanit, připravit o všechno sebeovládání, rozum a přirozené vlastnosti; tak hlavně připravila mne o všechen strach, jemuž jsem někdy trochu přístupen, ač mám v základě srdce lví. Jen tak se mohlo stát, že jsem se rozhodl Helgu zprovodit se světa, a to právě toho dne, o němž řekla, že bude nejkrásnějším jejího života; počkej, čubko, já ti jej okrášlím! A vymyslil jsem si do podrobností rafinovaný plán. Po celé čtyři dny jsem nezapochyboval, že svůj čin provedu.

Jí jsem se vyhýbal. Ona však několikráte mne sama vyhledala a začala na mne vždy velmi vlídně mluvit. Ale hlasem, jako by ji někdo škrtil a s tváří, jako by pavouky polykala. Po každé přerušila řeč zcela náhle, a zblednuvši, odkvapila. Jednou jsem ji slyšel hned poté zasyčet: „Ne, nemohu! všecko dokážu, jen to ne … –“

19. srpna byla od rána velmi rozčilena, ale jen radostným jásavým očekáváním. Byl jsem rozhodnut přikročit k dílu, jakmile zpozoruji, že se připravuje k odcestování. Ale po celé dopoledne nic. A já jsem teprve teď pociťoval trochu strach a kolísání. A to rychle

rostlo. Myslím, že k činu by vůbec nebylo došlo, kdyby osud podivným řízením nebyl tomu chtěl..

Ve 2 hodiny odpoledne hledím klíčovou dírkou do její komnaty, maje pod kabátem uschováno těžké kladivo. Prozpěvujíc si tiše, skládala různé věci do malého kufříčku. „Teď třeba jednat, neotálet!“ děl jsem si, – – a v tu chvíli pocítil, že nejsem schopen; strašlivý vztek posledních dnů opustil mne teď úplně. Přes to hledím mechanicky dále. Skládala vesměs malichernosti, nejenom na př. fotografie, knihy, rukopisy, ale i, kdo by tomu věřil, třeba několik obyčejných oblásků, obyčejnou prázdnou cívku, starou střenku nože bez želízek ... A tu, prohrabujíc se v jedné zásuvce, vytáhla velmi drahocenný, všemi možnými kameny duhově zářící náramek, který jsem jí kdysi k narozeninám vlastnoručně daroval. Zatřásla se, jako by sáhla na prašivou ropuchu, a vší silou mrštila klenotem do kouta, že se přerazil. A pak – si pečlivě umyla ruce.

Zase se probudil bezmezný vztek posledních dnů a téměř mnou hodil dovnitř.

Ač se to stalo s lomozem, ani se neohlédla, usmívajíc se teď už zase blaženě na své špulky a kamínky.

„Co to děláš?“ zeptal jsem se po dlouhé chvíli, stoje opodál opřen o zeď.

„Co – oo?“ zívla, neotočivši se ani, v největší roztržitosti. „Co – oo?“

„Nu ano – co děláš?“ zeptal jsem se znovu slabým hlasem; neboť její satanská přítomnost vždy mne nějak mystickou mocí odzbrojovala. „Ale to já jen tak přišel – tentočky …“

Teď teprve se ohlédla, teprve teď si uvědomila, že jsem to já, – mstitel uražené manželské cti.. Ale myslíte, že se ten zkažený tvor kál a bál? … Zařvala:

„A co ty tu děláš? Hybaj ven!“

„Já – jen tak – – chtěl jsem ti jen říci, že je dneska venku hodně teplo,“ odvětil jsem jektaje zuby. Ale byla to ode mne jen přetvářka, uvidíte hned, jaký byl můj čin!…

„Zvíře blbé!“ zařičela, „ať už jsi venku, nebo –“

Avšak tu jí náhle ruka, napřažená po mé tváři, klesla. Bledla. A slyšel jsem šepot: „Ach – ach! Je to nutné ... ; teď nebo nikdy.“ Nuže – : „Můj milý pane choti,“ započala pevným hlasem, ale třásla se; „dobře, že jste přišel. Od–pusť–te – vše, čím jsem vás kdy ura–zila ...“ Lapala po dechu, na čele vyrážely jí velké kapky potu. „Budu na vás vždy – vzpomínat – co nej–krás–ně – –“

Nedopověděla, přikryla si tvář a zhroutila se na

pohovku jako dřevo ... „Ty, Hellmute – – óh!

Pojď ke mně blíž!“ vyrazila náhle s krajním sebepřemožením a rozepjala také trochu paže ...

Věděl jsem, proč to všechno dělá: na rozkaz trhaná. Ale přes to jsem se k ní blížil, pomalu, ostražitě, jako vždycky; tak se blíží člověk ke lvici, kterou chce pohladit ... Opustil mne opět vztek. „Jen mne polib, polib na půl minuty a všechno ti odpustím!“ zavířilo to ve mně; „třeba to bylo na povel toho lotra, – o němž jsem už telegrafoval Willymu, aby byl zatčen, – půl minuty tvého políbení – a jsme smířeni! Jdi si pak do těch Kordiller nebo kam chceš, však se vrátíš ke mně, až poznáš, že hodnějšího muže na světě nenajdeš ... Zasypal jsem tě vším bohatstvím, vyléčil tě z blbosti, – otročit budu ti i dál, až se vrátíš, – takovému vagabundovi nemůžeš dát trvale přednost přede mnou. Dopřeju ti ho prozatím, peníze ti budu posílat do těch Kordiller, aby tě ti tvoji ptáci tam nemusili živit!“

S takovými smírnými, sladkými pocity jsem se k ní nakláněl, – ještě teď nad sebou pláču vzpomínaje na to. Měla svůj osud v rukou svých …

„Helgičko má,“ zašeptal jsem …

„Tvá?“ vylétla náhle, řvouc jako tygr. „A jak smí tvá smrdutá tlama brát moje jméno nadarmo?“ ...

Zapotácel jsem se, – ale ona padla teď na podlahu. A slyšel jsem sténání: „nemožno ... Či přece? – óh, miláčku, dej mi sílu! ... Stojím – pravdu máš, na nejhroznějším ze všech rozcestí: buď já – nebo to bílé, beztvárné zjevení, – které je snad – Já … Smrtící hnus zde – Tvá Vůle tam –“

„Já a smrtící hnus!“ ... Pekelný vztek probudil se ve mně znovu.

Bezděky jsem sáhl na kabát, je-li pod ním dosud kladivo. Tu vyskočila, bílá jako sníh, obličej – strašlivý smích mrtvoly. Celým tělem se lomcovala. Vzpomínaje, cítím s ní hlubokou soustrast. A zařičela nelidským hlasem:

„Manželi drahý – na rozloučenou polí-be-ní –í“

Ještě jednou opustil vztek mé velkomyslné srdce. Sladce jihlo ve mně vše. A Helga objala má ramena – již již dotýkaly se rty její rtů mých ... Ale nedošlo k tomu. Odskočila zběsile stranou – – a něco jí vyběhlo z úst. Zvracela. –

Ale ani to nebylo by mne dohnalo k činu, dech její mne nebesky omámil ... Avšak hned poté zařvala nejšerednějším hlasem:

„Hnise, okamžitě ven, nebo tě vymáčknu ze světa! Jaká blbá zbabělost ode mne, že jsem tak jako otrok poslouchala! Ani na něj nedám už nic! ... Budu Svou, zůstanu Svou, a tak zvítězím!“

Ale kluk měl přece jen pravdu. Pýcha předchází pád …

Posuďte, lidé, neodsuzujte! Teď vidím: ona, chuděrka, za nic nemohla, ale já, chudák, také ne. Nic plátno: všechny zájmy všech lidí a všech tvorů křižují se a ničí navzájem nevyléčitelně. Tedy boj: svatý, nezastřený, generální boj.

Domluvivši, napřáhla pěst k ráně. Zprvu zcela omámen, dal jsem se na útěk. Nepronásledovala mne, usedla ke stolu, a obrácena ke mně zády, přikryla si dlaněma tvář. Otevřel jsem dveře. A v tu chvíli zažhnul ve mně zase Vztek, lítější než kdy dříve, a nyní ku podivu jasnovidný. Hlučně jsem zavřel dveře, ale zůstal v pokoji. Ona, vědouc, jak jsem vždy dříve na její rozkaz utekl, domnívala se, že jsem na chodbě.

Vyňav kladivo, netřesa se teď pranic, po špičkách vrátil jsem se k ní – – a už bez rozmyšlení udeřil ji do lebky. Ne příliš silně. Kolísajíc se na židli, otočila bez hlesu hlavu a sáhla do záňadří pro revolver. Ale ještě než jej vyňala, po druhé a silněji dopadlo kladivo. Skácela se, zůstala bez hnutí.

Chladnokrevně jsem zamkl dveře, šňůrami v kapsách připravenými svázal Helze, silně a pečlivě, ruce a nohy, zacpal jí ústa a vlekl bezvládnou massu řadou pokojů až do modrého. Odtud

jsem ji vtáhl do věže a do – hladomorny. Slunce, které dlouhou řadu dnů nezkaleně svítilo, zašlo v tu chvíli náhle za černý mrak a současně zarachotil hrom.

Od středověku měli zde moji předkové krásné místečko, kde bezpečně vydechovali jejich nepřátelé po týdnech – po měsících, – podle toho, hodili-li jim tam občas kus shnilého psího masa nebo pár krys, uštědřili-li jim džbán kravské moči. Ve věži, která byla vystavěna, aby vzdorovala nejen dávnověkým katapultám a helepolím, ale i primitivní kanonádě dřívějších staletí. Řekl kdysi můj dědeček, že z ní vlastnoručně vyhrabal dvacet lebek. Úplným tajemstvím byla a jest kobka tato každému, mimo pány hradu.

Usedl jsem poblíž ní. Osvětlovala nás lucerna. Ztlumeně řvalo sem hromobití. Vztek vyprchával z mého šlechetného srdce, všechno ve mně opět roztávalo; a zazdálo se mně, že bych jí teď mohl všechno odpustit … Přes to jsem vyňal 16ramenné důtky, připravené, abych ji zde zmrskal, ale nebyl jsem toho schopen na nehybném těle, – snad i mrtvém?

„Snad nežije!“ řekl jsem si náhle zděšeně. Dosud mne ani nenapadlo, že bych ji mohl svým kladivem zabít. V mém plánu bylo ji jen omráčit, aby jen tak rychle lehce neskonala, a jako šílenec jsem věřil, že musí být jen ve mdlobě ...

Sklonil jsem se nad ní. Srdečko jí bilo. Slabě. Rachotil hrom.

Nedovedu říci, co se ve mně v tu chvíli dělo. Automaticky – ač to bylo v mém plánu, – pokoušel jsem se – –. Nezdařilo se to. Neodvážil jsem se rozpoutat jí nohy .... , mohla by mne zabít i svázanýma rukama –.

Ale zdá se, že mé pokusy ji přivedly k životu. Pohnula se – otevřela oči. Zas je zavřela; na dlouho. Patrně přemýšlela; dýchala prudce. Náhle sebou divě zazmítala, – dlouho se svíjela jako had nad ohněm. Krev jí kapala ze zápěstí. Umíral jsem strachem, že se osvobodí, vstal jsem a couvnul až ke dveřím. Ale marně se namáhala. Co já udělám, udělám dobře.

Zklidněla zase na delší dobu. A náhle pravila, jiným hlasem:

„Kde to jsem? “

„Tam, odkud nevyjdeš! leda v soudný den! Jsi v hladomorně hradu! Hříšnice, nejzkaženější cizoložnice! Vím všecko! Všecko viděl a slyšel ten tvůj „prašivý pes!“

Mlčela. Pak jala se klidně mluvit:

„Jsem ve vaší moci a mluvme rozumně. Necháte-li mne zde umřít, zahubíte se. Vaše svědomí není dost silné, aby něco takového dovedlo po celý život nésti, znám Vás. A vím též, že, máte-li chuť mne propustit, zrazuje vás z toho strach, že se pomstím za to, co jste již učinil. Nuže, dávám své čestné slovo, že netřeba vám obávat se toho. Mstivá nejsem, naopak. Činem svým stoupl jste u mne v ceně ... Spíš bych vám zaň něco dobrého prokázala ... Vím též, že ani vy nejste mstivý; že vaše nálady se rychle mění. Jste-li na mne dnes rozzuřen, zítra už nebudete. Uznávám, že jsem vám vždy mnoho ubližovala. Zasloužila jsem si toto pokoření. Zasloužím ještě větší trest, – neboť neučinila jsem, co jsem si umínila. Vidím vedle vás důtky; nuže, použijte jich, a hodně vydatně, teď zde, ač mne po vašich úderech děsně bolí hlava ...“

Zakolísal jsem silně. Měla pravdu, – již tenkrát jsem cítil, že mé svědomí neunese tíhu mého činu. Ale mohl jsem věřit jejímu čestnému slovu? Slovu osoby ďábelské, neuznávající žádných mravních zákonů, hlásající: čestné slovo dala jsem sice jinému, ale ne sama sobě. Co neučiní člověk, a k tomu takový, aby ušel smrti, ak tomu tak děsné? Ne! Propustit ji znamenalo by podepsat sám nad sebou ortel smrti.

„Nemožno,“ odvětil jsem. „Příliš jsi hřešila proti mně, Bohu a všem lidem. Netrestám tě já, ale Bůh.“

„Ne, přiznej se, že máš jen strach! Přisahám, že planý, slyšíš? Opustím tě navždy, nikdy již nebudeš o mně slyšet ...“

„S tvým chlapem, trhaném?“ Hněv se ve mně znovu probudil; povstal jsem k odchodu.

A tu začala prosit, lichotit, ba i něžnou ke mně být Ale jaké sebepřemáhání jsem při tom viděl na její tváři! „Jednáš podle rozkazu rošťákova! Ale je pozdě!“ zařval jsem. Dala se i do pláče, pokoušela se kleknout, ale vždy se převalila ... „Pro všechno tě

prosím, ponech mi aspoň život! Čiň se mnou jinak, co chceš, – přeješ-li si, zůstanu u tebe, otrokyní tvou budu, ba budu plnit i – – manželské povinnosti! Vždyť je tak hrozné zemřít, zde, v té temnotě a hrobové ztuchlině, spoutaná – teprve za týdny hladem a žízní! Avšak nebála bych se smrti ani takovéto, kdybych byla hotova. Ale právě teď, kdy počínám poznávat, vidět, žít, kdy brány všech tajemství otvírají se přede mnou jako snad před nikým jiným, – ne, ne, nemožno! Jak mohla bych teď zemřít, když ještě ani nevím, jsem–li nesmrtelná! ...“

Málo chybělo, a byl bych její pouta rozvázal, – ale pocítil jsem náhle jasně, že to první, co by udělala, by bylo, že by mne uškrtila. S krajním sebeovládnutím otevřel jsem dveře. A tu se ukázala pravá její povaha v celé nahotě.

„Okamžitě ať jsem rozvázána, pse prašivý!“ zařvala, myslíc, že jako dříve i teď velitelský a sprostý tón mne překoná. „Poroučím to! Ne-li, mám prostředky, o nichž nemáš tušení, abych si sama pomohla, – a pak běda ti, běda, otrapo! Jsem ve spolku se samým satanem, – a lidé mne hned pohřeší a najdou! Zvláště můj muž, těš se na něj! Okamžitě, otroku drzý, nejposlednější z lidí, hnuse hnusů!“

Ale zmýlila se tentokrát šeredně, a to rozhodlo její osud, jak se uvidí. Odcházeje byl jsem v hloubi duše temně rozhodnut, že odlože věc na později, propustím ji patrně některý z příštích dnů. Ale teď zavířil ve mně opět pohaslý vztek, strašnější než kdy dříve, a změnil mne v lítou šelmu, zakalil mé smysly. Jen matně vzpomínám na to, co následovalo. Obnaživ jí spodní polovici těla, strašně jsem ji zmrskal. Trpěla zprvu bez hlesu a bez hnutí, pak se začala kutálet po zemi, konečně řvát. Ale při tom nadávala stále, a já tím déle pokračoval, až omdlela, celá krví oděná. A pak – – vykálel jsem se jí na tvář a omazav o to svou ponožku, vecpal jsem ji do jejích úst. Také jsem ji trochu poplival, vysmrkal se jí na tvář a skopav nehybné tělo, vyšel jsem a zamkl za sebou dveře.

Toto vše nebylo ode mne zcela, v plném smyslu gentlemanské, galantní. Ale bylo nutno ukázat jí, že nejsem „prašivý pes“.

15. prosince.

Danteovo péro by bylo neschopno vylíčit má utrpení po dobu následujících strašlivých 14 dnů. Budu proto co nejstručnější.

Jsem nyní jist, že bych ji byl hned příští den propustil, kdyby nebylo došlo k tomu poslednímu ... Naděje, že se mně Helga nepomstí, byla by ve mně zvítězila nad strachem. Ale po mé poslední – proceduře – naděje té už nebylo. Všechny mosty k návratu jsem strhal, neodvolatelně odsouzena byla má choť k smrti. Přes to jsem se první dny ustavičně kolísal, ale pokaždé, když slunce zapadlo, jsem si řekl: Zase, možno-li, ještě méně naděje, že by mně odpustila muka stále delší a hroznější. Každá vteřina pochovávala ji hloub ...

Chodil jsem každodenně vícekrát do věže, a pootevřev první tajná dvířka, naslouchal jsem. Bylo vždy slyšet šustění, skučivé, sténavé mručení nosem – ach tak hrůzyplné! A slyšel jsem je až halucinačně i v hradě, na procházkách, všude, všude.

Čtvrtý den, 23. srpna, byly ty zvuky strašlivější, než kdy dříve ... Dopotácev se s námahou do hradu, rozhodl jsem se, že ještě téhož dne opustím děsná tato místa a odjedu do Berlína. Nestalo se to však ještě, následkem příšerné události, o které budu vyprávět zítra. –

Čtyřiadvacátého srpna přijel jsem do Berlína; ale ani tam jsem neunikal strašným zvukům, strašným myšlenkám. Strašily i v řinkotu číší, v smíchu objímajících mne dívek, v šustění sterých tančících nohou, v jásotu hudby. Prožíval jsem muka Helgina do nejmenších podrobností, snad neméně intensivně než ona. Óh, dovedete si udělat aspoň slabou představu o propasti jejího utrpení? ...

Za deset dní jsem se vrátil na hrad zcela změněn a zlomen –: odhodlán, že ji pustím na svobodu, ať se děje co děje, uslyším-li dosud za železnými dveřmi známky života. Byl jsem zcela statečný, jako nikdy dříve, neboje se ani smrti, když jsem horempádem běžel do věže. Otevru tajná dvířka, naslouchám.

Ticho. Zaklepám na železné dveře. „Helgo!“

Ticho. Buším vší silou, křičím:

„Helgo nejdražší, ozvi se, pustím tě ihned! Ozvi se, vždyť nemůžeš být ještě mrtva, prosím tě pro Boha živého!“

Hrobové ticho – –

Celou hodinu jsem tam stál. Pak jsem se vrátil do hradu. Ale již za hodinu běžím zase do věže, tluku, křičím, prosím, pláču …

Nejhrobovější ticho. –

Dokonáno. Přišel jsem pozdě. Odbyla si aspoň pozemské utrpení. Ale co mne, mne tu čeká?

16. prosince.

Vypravuju tedy, co se přihodilo 23. srpna.

První dny po vržení Helgy do hladomorny byl jsem trýzněn neméně než výčitkami svědomí strachem z jejího děsného milence. – Již před 19. srpnem dal jsem po něm pátrat a zvěděl, že před necelým měsícem přivandroval, neznámo odkud, do vesničky, čtyři hodiny od mého hradu vzdálené, kde si od majitele najal polozbořenou chatrč, stojící v samotě uprostřed lesů a skal; po mnohá léta nikdo v ní již nebydlil. Usadil se tam hned a s nikým se nestýkal, toulaje se pouze stále široko daleko přírodou. Z čeho žil, jakého byl původu, nikdo nevěděl.

Hned 19. dal jsem rozkaz, aby byl bez prodlení zatčen. Ale následující dny nebylo po něm vidu ani slechu.

Když jsem se, 23. srpna po poledni, z věže vrátil, byl jsem tak vyčerpán, že se mne po několika probděných nocích zmocnil v mé pracovně spánek. Dva moji sluhové dleli na můj rozkaz v sousední komnatě, ozbrojeni až po uši.

Zdálo se mi o něm, trhanovi. Nesl mne jednou rukou za uši. jako králíka. Podívám se na sebe,– jsem obrostlý bílými chloupky, jsem králík s dlouhatánskýma ušima. A on úplně tygr, ale kráčející po zadních nohou, ohromně vysoký. Nesl mne schodištěm věže.Vešel do hladomorny; tam mne pustil; já pobíhal kolem dokola, neboť jsem cítil zelí. Tu vidím provazy, ležící na čemsi bělavém, beztvárném, nehybném, ale plameny tiše v sobě vířícím. A tygr

přeřízl provazy a to bělavé se pomalu zdvihlo a mělo to teď na trupu draka hlavu serafa – Helgy krásnou, nebesky zjasněnou tvář. Opřela se o Tygra a odcházeli. „Hoď ubohému králíčkovi ještě něco!“ poprosila hlaholem nebeských zvonů. A Tygr mně hodil hrst zelných košťálů. „Tvá poslední potrava!“ pravil. Dveře se za nimi zavřely, zaskřípěl klíč. A při tomto zvuku, jenž znamenal vbíjení hřebů do mé rakve, explodovala ve mně nesmírná hrůza, – hrůza před nadmetafysickým ultračerným Hrobem Věčnosti,– a já se probudil.

On stál nad mou pohovkou. Nehnutě; usmívaje se. „Sen pokračuje dál, “ – děl jsem si; „zas mě chytí za uši, – kéž by mně dal teď místo košťálu jetel!“ Sáhl jsem si po uších. Ne, vem to jak vem, dlouhé jsou dost, ale králičí to přece nebyly...

Vysoko čněla nade mnou jeho obrovská postava; štíhlá, ale zároveň, tak podivně, mohutná. Tygří oči hleděly na mne – zpola tak nějak, jako by vší mocí tutlaly v sobě smích, a zároveň pekelně velitelsky, – tak směšně! Jako by byl tento žebrák, jenž si nemohl najmout aspoň kumbálek, do něhož by neteklo, král nade všemi králi! ... Usedl jsem mechanicky a zablekotal:

„Já jsem ubohý králík, jaj, jaj! Vy mne nepraštíte za uši, že ne? jaj, jaj!“

„Co je s Helgou?“ řekl klidně.

„S Helgou? S jakou Helgou? Neznám žádnou Helgu ... Já jsem jenom ubohý králík!“ zabreptal jsem dosud v polosnu, ale krev mně pomalu stydla.

„Co je s Helgou? Jedním slovem!“ zvolal hlasem římské tuby.

Kdybych nebyl býval v polosnu, byl by za svou drzost, že nazýval mou choť pouze křestním jménem, dostal takovou za ucho, že by mu v palici nadosmrti hučelo. Takto odpověděl jsem jen:

„Já – nevím – já nevím nic –“

„Co je s Helgou?“ pravil po třetí. Ale píšu–li „pravil“, jak to nesprávné! Pravit může něco jen člověk. Avšak tohle znělo, bez nadsázky, úplně, úplně jako rachot lvího jícnu, – o němž se kdysi můj drahý kníže S. v zoologické zahradě vyslovil: „kdyby člověk

dovedl zvířatům všechno odkoukat, lví hrom ubohým chřtánem svým ani směšně nedovede napodobit ... " „Co je s Helgou? Neodpovíš–li okamžitě, nezbude už ani jednomu tvému slovu čas, prodrat se hrdlem!" A dotkl se, velmi slabě, mého krku roztaženými prsty své strašné pěsti…

„Je–ve–vě – –" vypravil jsem ze sebe… A byl bych v ten okamžik všechno dopověděl, do hladomorny bych jej byl zavedl... Oh – jak dobře by to asi bývalo pro všecky! … Ale osud chtěl jinak naložit se mnou, s ním, – s Ní!...

Ozvaly se strašné řevy. Dva bernardýni, o nichž jsem již psal, leželi totiž po celou tu dobu v koutě za plentou. On je neviděl; a já, rozespalý, dosud na ně nevzpomněl. Exempláře, jakých není na světě! Lev o něco menší, ale stále více než metrák vážící, byl ohnivější než Slon, poněkud těžkopádný. Tato zvířata skoro nikdy nezaštěkala; myslila, že je to pod jejich důstojnost. Ale kdo, bez výjimky, byl by se odvážil přistoupit ke mně blíže než na metr – synem smrti byl okamžitě!

Byli pokojní po celou tu dobu, ale když trhán vztáhl ruku po mém hrdle – hoj! Nejdříve vrhl se naň děsným, lvím skokem Lev. Avšak teď– – trhán se jen slabě zakolísal pod děsným nárazem. Líce bylo mu roztrženo, ale střelhbitě, uchopiv levicí kolosa za chřtán, mávl pravicí po jeho lebce. A Lev, který roztrhal kdysi tři naň útočící cikány, ležel na hřbetě, bez hlesu, jen zmíravě nožičkami třesa. Ale v ten okamžik padl na toho lotra Slon, největší ze všech psů na světě. Tentokrát se ničema svalil a krev proudila mu z roztrženého ramene. Ale okamžitě – zázrak – Slon odletěl do kouta! Trhán bleskurychle povstal – a současně on a pes vrhli se proti sobě. A Slon, uchopen za chřtán, přitisknut svými zády k hrudi lotra, chroptě, zmítal sebou tak děsně, že tři muže by to povalilo. Ale ten zlosyn, ani se nekolísaje, nesl jej k oknu a mluvil neudýchaně, skoro něžně:

„Odpusť, drahoušku, že ti tlačím krčíček; ale co naplat, když jsi blbeček. Doufám, že nebudeš tak nemotorný, aby sis pochroumal nožičky, vždyť je to jen první poschodí!"

A teď, stanuv, dal zvířeti hubičku na čenich, pod nímž, krví zpěněny, lapaly divě po jeho tváři děsné tesáky. Pak vyhodil Slona z okna.

Teprve teď jsem nabyl sebe vlády a křiče prchal ven. Na prahu padl jsem v náruč zástupu věrných služebníků, kteří slyšíce řev bernardýnů, přispěchali mně na pomoc. Viděl jsem ještě, jak lotr, omámený přece asi zápasem se zvířaty, ustoupil do vedlejšího slepého pokoje, jehož okna byla opatřena silnou mříží, jak jednoho ze sluhů, který se tam za ním dral, uchopil v půli těla a drže je horizontálně, všechny ostatní neodolatelně jím vytiskl ven, a jak dveře před nimi zamkl. Pak mne opustilo vědomí.

Nabýval jsem ho opět ve své ložnici asi dvě hodiny později. Jako ve snu slyším děsný lomoz, stohlasé výkřiky, výstřely z ručnic. Poté mne opět objalo slastné bezvědomí.

Teprve následující den jsem zvěděl, jak se celá věc skončila.

Trhán, který, mimochodem, dříve než se nade mnou spícím objevil, ranami pěstí omráčil oba střežící mne sluhy, jednoho tak radikálně, že se mu lebka rozkřapla jako hliněný hrnec,– zůstal tedy v pokoji, z něhož nebylo východu. Cloumal sice mřížemi oken, zviklal je, ale na vylomení jejich ani jeho síla nestačila. Lehl si na podlahu a kouřil fajfku. Moji služebníci slyšeli za dveřmi jeho bručení:

„Daemoničko, jsi mrtvá. Jistě, cítím to. Předvídáno. A dobře tak. Vem všechno čert! Já? ... Nevyváznu odtud, téměř jisto. A kdyby přec? Ani bych nechtěl. Miluju tě přece trochu víc, než se sluší. Zde je všechno svinstvo. Ty – tam jsi – Bílá. Snad jsi i víc než já ... Proto mne strhuješ s sebou ... Životní pensum? Otrockost věřit v ně. K Tobě, Jediná! ... Ale slibuju, že Ti připravím ještě hezkou tryznu“

Poznavše, s jakým zlosynem jest jím činit, poslali moji sluhové do všech okolních obcí pro gendarmerii a policii. Za dvě hodiny bylo tu osm četníků a nevím kolik strážníků. A s nimi houf ozbrojených vesničanů.

V pět hodin odpoledne – v hodinu, kdy byla Helga vržena do hladomorny, zahájili útok. Sekerami roztříštili dveře.

Teď teprve odložil trhán fajfku. Ale v zápětí již letěl těžký dubový stůl do shluku četníků, postupujících 8 nasazenými bajonety. S takovou prudkostí, že nejbližšímu z nich byla lebka roztříštěna na cimprcampr. Ostatní se váleli v jednom klubku. A netvor se vrhl kupředu, třímaje v pravici těžkou mosaznou tyč od záclony.

Nebylo prý ani vidět její zlatý blesk, tak rychle se kmital. Praskaly lebky, mozky stříkaly. Jednomu z policistu bylo tyčí, ač kulatou a tlustou, proseknuto úplně hrdlo až k páteři.

Proklestil si cestu oběma pokoji; octl se na chodbě, rovněž přeplněné ozbrojenci. Ale i tam nezadržitelně postupoval. Vše se před ním rozestupovalo, více před jeho zvířecí tváří než před jeho tyčí – celkem padlo mu tohoto dne v oběť 18 mrtvých a mnohem více zraněných. Prodral se k oknu chodby. Vyskočil. Běžel po dvoře dál. Výstřely za ním třaskaly. Neuvěřitelným skokem vyhoupl se ještě na vysokou zeď. Ale tam se zakolísal. Neseskočil již na druhou stranu, ale ulehl na břicho, uchopiv svou hruď a škubaje se. Moji obránci se k němu obezřetně sbíhali. „Blíž k Tobě, Daemono!“ slyšeli. „Věčnost – Nic – Krása nekonečná – – jak je to všechno interesantní – nádherně směšné – – hahaha!“ – S chechtotem pošel tento vyvrhel. – Ale jeho smrt utvrdila ještě mé rozhodnutí, že Daemona musí zemřít. Kdyby věděla, že on zde zcepeněl, – oh! žádná lvice, stíhající ty, kdož zastřelili jejího chotě, uloupili její mláďata, nemohla by být hrůznější; a nic prý na světě není strašnějšího.

Oddechl jsem si. Ale i tobě, lotře zbabělý, milostiv budiž Bůh, jenž dal ti sice velkou tělesnou sílu, ale naprosto žádnou umravněnost a karakter.

Byl pohřben na mrchoviště. Slon a Lev zůstali na štěstí živi a zdrávi.

20. prosince.

Bydlím opět ve svém zámku, Sausteině, poblíž něhož jsem v lese spatřil Jejího ducha. Zámek je veselý, na vlídné rovině, ne jako onen

hrad v hrozivém pohoří položený. Bývalo mně zde vždy dobře. A nyní – nyní – óh!

Marně jsem se těšil, že mne ozdraví jistota. – Ach, jak si člověk zveličuje, okrašluje to, v čem vidí svou jedinou naději, svou záchranu! Pozlacuje si vždy své domnělé spásné kotvy! ... Nekolísám se již, ale strašnější než nejistota je jistota! Balansoval jsem mezi drakem: Daemonou, která snad dosud žije, a saní: jejím strašidlem. Teď vidím, že jedno zmírňovalo, snesitelným činilo druhé; utíkal jsem od jednoho k druhému, – a nebylo mně při tom nejhůř. A nyní jsem padl úplně do chřtánu saně, a nic už nevlévá do mne léčivé pochybnosti ... óh, není nad pochybnosti, nejistotu, skepsi, soumrak – poesii – féerii … Teď už se nebojím její dýky, – zato něčeho daleko hroznějšího. Živá mohla by zabít mé tělo; mrtvá – duši mou – a tělo k tomu. Mé svědomí mohlo se dříve těšit, že přece jen dokonaným vrahem nejsem. Teď se cítím nejposlednějším pekelným zatracencem, odsouzeným, aby mne ďábelské moci ponenáhlu umučily – šílením, proti němuž veškeré lidské utrpení je ničím. Chápu nyní vše: já tě, Daemono, zabil pomalu hladem, ty mne, mstitelko, zabiješ pomaleji, čímsi daleko děsnějším ...

Existuje věčná odplata boží. A vše, co žije, pro tajemný hřích, v temnech věčnosti spáchaný, k smrti je *umrskáno.* Blaze tomu, kdo vydechne po prvních ranách, tomu blaženěji, koho prut, tlustý jako trám, jediným švihem usmrtí, – nejlépe hned po narození. Ale větší část lidí je odsouzena, aby byla s nejrafinovanější pomalostí zdánlivě neškodnými metlami pomalinku – po 20 – 40 – 70 letech k smrti u mrskán a; to „neškodné“ je to nejhorší. – Tak vidím nyní já, tak vidí mé utrpení – Svět: pozvolné umrskání všech jeho tvorů – delinkventů – jakýmsi nejohavnějším katem ... Bože, odpusť rouhání polorozšlápnutému červu ...

Má spásná kotva: jistota, strhla mne jen hloub do mých tůní. Strašlivé výčitky svědomí, propastné nestvůrné bolesti, zoufání nade vším, – noc, noc, noc. To mám z té nabyté jistoty. Ale především: strach před Jejím duchem ... Vidím ji stále, stále, k zešílení stále! Jen ji, jen ji! jen zablácený obličej její, děsný hadr mezi

překrásnými, aethernými rty ...; nic jiného neslyším než nekonečný chropot dusícího

se ..., celé týdny trvá – – zešílel bych, kdybych to líčil dále ... Já – já – dobrý přece človíček – já musil spáchat něco takového? ... Pane můj, pane můj!

Zdá se mně, že její ustavičná přítomnost v mé fantasii musí ji učinit stále přítomnou i v mých očích ...

Že hrůza před ní *musí* nakonec porodit ji *skutečnoul* Neboť vše „skutečné" jest, myslím, jen dítětem fantasie, snu ... Ale co při této myšlence ve mně víří, nedovedu říci, a sotva by to dovedl aspoň naznačit i nejgeniálnější filosof.

22. prosince.

Den slunovratu; pravý největší a jediný svátek roku – svátek Znovuzrození přírody; skutečný Nový Rok. Potrpím si naň a světím jej; a dle toho, co se toho dne stane, prorokuji si vždy celý příští rok.

A dnes se stalo toto. Poobědvav, ve společnosti, spatřím v koutě jídelny za kamny něco podivného. Vstanu, jdu se podívat. Den byl šerý; v pokoji jako v 5 hodin večer, ač bylo teprve půl druhé. Nakloním se nad tou věcí. Vidím –Její hlavu; uťatou od trupu; z pahýlu krku čouhaly paže, jako u kefalopodů. Tvář byla zasviněna; při tom už prohnilá; lícní kosti proryly již kůži; skleněné oči v sloupu; jako u hnijícího kapra. V ústech ponožka, pokrytá neřádem. Na pažích, úplně krvavých, provazy. Zmrzla mně krev. A tu se děsné paže zdvihly, objaly mne, strhly na příšernou hlavu. Mé vědomí zmizelo.

Moji soustolovníci, spatřivše, že jsem upadl, odnesli mne na pohovku a vzkřísili. Nikdo z nich ovšem nic neviděl.

Co věští toto vidění mého Nového Roku pro příští rok?... –

25. prosince.

Včera večer hledím, stromeček s planoucími svíčičkami za sebou, ve hvězdné, ledové nebe. Co hvězda, to krystal sněhu. Jako k Soudu Poslednímu hlaholily zvony. Myslím na příchod Spasitele. Spasiteli,

přijde spasitel i ke mně? ... Náhle si pomyslím, zachvácen tajemnou hrůzou: což kdyby se zjevila teď, teď za oknem, její tvář? ... Odskakuju od okna – ale pozdě: strašlivě zabělal se její obličej za tabulí skla, bílý jako ten sníh, jako ty sněžné hvězdy na obloze – čelo přilnulo ke sklu – oči její...

Spasiteli, Spasiteli, co jen chceš se mnou dělat? ...

Zešílím, zcela jistě zešílím ... Píše toto, přistihuju se při povážlivém matení pojmů – – –

27. prosince.

Jedinou mou nadějí je dr. Habebald Wechselbalg, nejslavnější psychopatholog německé říše, sídlem v Berlíně. Zítra k němu jedu.

29. prosince.

Tak tedy jsem včera byl u toho velikána. Incognito. V prostém, nuzném šatě. Dělal jsem asi – protože mám nohy trochu do X, – dojem předpeckého. Nemohl jsem ovšem tomu učenci vykládat o Daemoně. Vymyslil jsem si příběh: že mrtvý můj přítel, kterého jsem kdysi zfackoval, chodí mne teď stále strašit.

Přiznám se, že mně bušilo srdce, když jsem klepal na dveře slavného muže.

Vidím před sebou něco jako malého hocha. Tělo – koule nebo hrouda; tvář – nu něco tak sprostého, zhovadilého, kretinského člověk tak hned nevidí. Spatřit na ulici takový obličej u kteréhokoli člověka, na mou duši bych se zastavil a koukal za ním. Ale zde byl – génius ... Pozoroval jsem ostatně často, že t. zv. geniové vypadají obyčejně tak hanebně, tak směšně, hadrovitě, mrzácky, jako smeť, jako aušus, výmět člověčenstva. Že dr. Wechselbalg vypadal podobně, to zvýšilo mou úctu před jeho duchem.

Pohlédl na mne, vlastně na mé šaty, a v jeho tváři objevil se výraz nejvyšší indignace. „Co si přete?“ vzkřikl drmolivě.

Odpověděl jsem, že se jdu poradit. „Tak rychle, čas je u mne pníze! A máte pníze?“

Ukázal jsem mu několik větších bankovek. Zablekotal přívětivěji:

„Tak mluvte, rychle! Čas je pníze, nemsete, že se nchám od vás okrádat! Řekněte upřímně všec!“

„Pěkně děkuju ‚upřímně‘!,“ pomyslil jsem si, „bude-li vše, co mně poradíš, tak moudré jako toto, marně jsem k tobě cestu vážil.“ Ale on to s tím „vše“ tak vážně nemyslil. A mluvil jsem:

„Měl jsem kamaráda, sladovníka, a ten umřel. Dal jsem mu kdysi pár facek, a on –“

„Vím už, já vím všec. Poschejte. Halcinace. Snadná věc. Nejezte žádné mso, žádné koření, jen boby, zelninu a mlék. Nekuřte a nepijte nic, než vodovou sodu, mnou vynlezenou a fabrikvanou, ta účinkoje nomylně. Buďte pořád v přodě, studené kouple– a mmoto buďte stále vsel, statečn a klidný, dušev nepracujte, denně aspoň tři hodiny těžké fsické prác – a užvat tento prášek, denně ne víc, než půl kávové lžic, psouchejte, ne víc, jinač – katstrofa. A dostnu za prad.u 50, za prášek 30 mrek.“

Byl jsem v nebi, takové sebevědomí, vědomí své ceny, které si dává tak dobře zaplatit, působí sugestivně. – „Kdy se dostaví účinek?“ tázal jsem se ještě, platě …

„Za týden. A za tu odpoeď dostnu dalších 10 mrek.“

Bezmála bych byl výskal, když jsem vyšel na ulici.

7. ledna.

Nanejvýš svědomitě řídil jsem se podle učencových rozkazů. Živil jsem se jen zeleninou, boby a mlékem; jelikož však mně tyto věci nikdy nešly k duhu, zkazil jsem si žaludek. Napájel jsem se jen jeho vodovou sodou, ta účinkovala ovšem „neomylně“: dostal jsem průjem jako Diana, že šla ze mne jen křišťálová voda. Zřekl jsem se kouření, které mně dříve dávalo něco klidu, a cítil se teď stále nespokojený, nudící se, skleslý. Nepil jsem nic alkoholického a neměl teď ani jediné snesitelné chvíle, kdežto dříve, když jsem se důkladně opil, aspoň pár hodin mně bývalo dobře, vesele a statečně. Abych duševně nepracoval – to věru nemusil aristokratu radit! Tři hodiny denně jsem kopal, ryl atd.; následek toho byl, že se všechny mé, na to nezvyklé údy rozbolely tak, že jsem nemohl povstat s

postele. Také jsem se snažil být veselý, statečný a klidný; škoda, že mně ten veleduch zapomněl dát recept, jak se toho docílí; prostředky ke klidu, veselosti a statečnosti: nikotin a alkohol mně vzal a nic mně, zloděj, za to nedal. – Prášek jsem podle rozkazu také užíval, ale účinky nemohl jsem postřehnout. Teprve dnes; přesně podle učencovy předpovědi! Ukládaje se totiž ke spánku, odhrnuv peřinu vidím pod ní lidskou kostru, a k ní, motouzem přivázanou, neporušenou, chechtající se tvář Daemony ...

Píšu, nemoha usnout. Snad jsem i napsal dosavadní dosti rozumně... Ale nevěřte. Jsem blázen... Když jsem – tu věc uzřel, něco jako by mně bylo křaplo v mozku. Jindy snad byl bych ten pohled snesl; ale dnes je můj organismus následkem životosprávy posledních dnů rozrušen, vyčerpán, málo odolný ... Chodil jsem pak tak trochu po čtyřech, říkaje při tom stále „hu, bu, huhubu"; – vzav si na klín svou botku, dlouho jsem ji hladil, mluvě k ní: „Čičiči, ty jsi můj malý, černý kocourek, viď?"...

Nedostatečně jsem se řídil podle rad psychothopaloga. Zítra to napravím –

Čičičiči – – –

8. ledna večer.

Hned ráno jsem poručil, aby byl pro mne uvařen plný kotel – v němž se vařilo pro 40 v zámku chovaných vepřů – plný kotel bobů, zelí, mrkve, cibule, česneku, vůbec vší možné zeleniny na světě, všechno uvařeno v mléku a Wechselbalgově vodové sodě. Jelikož mně poručil, abych bral studené koupele a byl stále v přírodě, rozkázal jsem, aby mně byla do zahrady přinesena vana ledové vody. A abych tělesně pracoval, dal jsem si přinésti spoustu polen a pilu. Když přinesli kotel, vlezl jsem si do vany a žral boby a mrkev a petržel jako koza a pil k tomu z kotle zelené mléko a Wechselbalgianum. Zvracel jsem sice jako pes, ale přes to hrdinně řezal polena, a abych byl podle předpisu vesel a statečný, řval jsem: hip, hip, hurá! já se nebojím ani kominíka; a abych byl klidný, rozhodl jsem se napodobit Angličany: nasadil si monokl, sykavě

fičel stále „ol rajt“ a prskal skrze zuby. Co se týče alkoholu a nikotinu, abstinoval jsem od nich po celý týden dokonale, ale abych své nepřátelství k oběma jedům stupňoval, dal jsem si přinésti bedny doutníků a baterie lahví s absinthem a s hurónským řevem jsem to všechno rozmlátil na padrť.

Služebníci se sami neodvažovali zakročit proti mně. Telefonovali do Berlína pro tetu. Ta, po dvouhodinném mém pobytu ve vodě, výkaly mými žluté, přijela automobilem, dala mně několik pohlavků, načež mne služebníci polomrtvého násilím odnesli na lože.

Štěstí, že tohoto dne bylo 8 stupňů Réaumura nad.

Je půlnoc, óh, jakou práci dalo sepsat tyto řádky! Jsem blázen ... Huhu, bububu ... Ale nezůstanu bláznem, cítím to! Dnešní heroický den dal mé duši elán, dá jí jistě velký obrat.

Moji věrní služebníci mne střeží, aby mne dali zítra do blázince. Je tu nejen má teta, i celý houf drahých příbuzných, mých dědiců. Ale přepočítáte se, halamové hladoví! Svým universálním dědicem činím tímto, jsouce při plném rozumu a svědomí, mého černého kocourka od včíra. –

Signováno
Moje Jasnost kníže Hellmuth Sternenhoch, t. č. králík a blázen.

28. ledna.

Jak jsem tušil, měl heroický osmý leden veliký účinek. Onemocněl jsem vážně, řadu dní byl jsem bez vědomí nebo v deliriu. To zapudilo šílenství, které jižjiž hrozilo si mne podmanit. Když jsem opět přišel k jasnému vědomí, bylo šílení fuč. Ale i poté: vysílenost – stálé líbezné snění a ty všechny krásné myšlenky, které provázejí vždy nemoc a rekonvalescenci, radost, že se uzdravuju – to vše způsobilo, že jsem na Daeraonu ani nemyslil. Ajta! teď teprve začínám vnikat do mystérií lékařské vědy, jako Friedrich Veliký vnikl do tajemství strategie teprve potom, když byl bit. K tomu tedy cílil Učenec: abych těžce onemocněl a tím se uzdravil. Geniální

myšlenka: přemáhat nemoc nemocí; similia similibus curare.

Jen o to jde, budou–li blahodárné účinky mé nemoci trvat i pak, až budu zcela zdráv. Neboť cítím, že ještě jednu podobnou léčbu nemocí bych nevydržel.

2. února.

Dnes byl jsem už zdráv. Usínaje, slyším škrabání na dveře. „To je Slon nebo Lev," řekl jsem si, zapomínaje v rozespalosti, že jsou už na pravdě boží. –

Otevru – Ona! ... A dál nevím nic. – Zdá se mně, jako by mne byla tak nějak znásilnila – –.

Pomalu budu s ní denně obědvat –. Chychychychy.

3. února.

Neztratil jsem dosud víru ve vědu. Je tu ještě ten prášek. Přísně mně učenec zakazoval, abych ho nebral víc než půl kávové lžičky. Ale jelikož jeho rady byly vesměs blbé, bude snad blbé i jeho zrazování. Á heroicky rozhodnut, spolkl jsem všechen prášek, jenž měl vystačit ještě na tři týdny.

„Zítra se probudím mrtev. Ať! bože, dej, ať procitnu po tomto pozemském očistci u tebe v nebi. Ha! Všechny vnitřnosti se mně svírají, strašné bolesti – běda, běda, se mnou je amen..."

4. února.

Procitl jsem ne v nebi, ale na své posteli. Ale což stojí-li ta postel někde v nebi? Což sním-li jen, že jsem procitl? Vždyť musím být mrtev, mrtev ... A je mně tak nebesky krásně. Nikdy mi nebylo tak líbezně; vyskočím s postele, tančím a zpívám.. Komorník přináší snídani: berlínské pečivo –

Ó ty prase psychopathologické! ... – Ale bylo mně stále tak krásně, že jsem se považoval za spasena před zlým duchem, definitivně, jednou pro vždy.

Pozdě odpoledne však, když jsem kráčel chodbou, položil mně někdo prudce ruku na rameno. Ohlédnu se; nikde nic. Vpotácím se

do nejbližších dveří, – Helga stojí přede mnou, podávajíc mi s úklonou ruku a chechtajíc se: „To jsem vám nadběhla, co?…“

6. února.

Věda mne zklamala. Rozhodl jsem se, že vezmu útočiště k pověře. V Berlíně žije proslulá čarodějnice jménem Esmeralda Carmen Kuhmist, dcera pastora a cikánky. Činí prý zázraky všeho možného druhu. Ještě dnes tam jedu.

7. února.

Tak jsem byl u ní. Opět incógnito, ošumělý předpecký. Spatřil jsem ženu 45letou, vysokou, s klasickým, přísným, přímo velebným obličejem; jaký kontrast proti blbému špalku Wechsebalgovi! I jí mluvil jsem o sfackovaném slaďákovi. „Ó, snadná pomoc, vzácný pane!“ zvolala se svatým přesvědčením v hlase; „budete rázem vyléčen, – avšak – avšak bude to stát mnoho peněz...“

„Mnoho-li?“

„Ach – – 15 marek!“ – „Tak mnoho? Ježíši, kde je seberu?“ – „No, vzácný pane – z lásky k bližnímu vám to udělám za 12 marek …“ – „Za 10 by to nešlo? …“ – „Nuže – ve jménu Páně, za 10! A teď zajásejte, pane! Jakože slunce zemi oblažuje, pozbude pekelná moc moci své nad vámi! Všemohoucí je prostředek můj!“

A přinesla ze skříně obyčejný ořech, obtočený režnou nití. „V tomto ořechu jsou, vaše blahorodí, látky tajemné, převzácné, jakých nerodí země naše. Jest zde lejno zmije, které v háji borovém v lednu svět spatřilo, na květ kapradiny vyměšeno byvši. Dále slza gorillí. Item diamantu pot, něž v úzkosti smrtelné, v horku přenáramném vzplanouc, do slunce, svého lůna mateřského, nazpět padne. Konečně rudé Aldebaránu planety paprsky, do skleněné chycené pasti. Vše to provanuto dechem panny, která již 13 dětí porodivše, aniž muž se jí dotknouce. Hlavně však pírko zde jest z žáby, krásné jako úsměv děvy vyrostlé, což stává se jen jednou za století; třikrát, čtyřikrát blažen, kdo najde je právě v okamžik, kdy žába vytrousí je, kdo, zdvihnuvše je, políbení mu ihned dá; ten největší hostí poklad

světa. – Ořech tento divotvorný, jehožto jméno Podex romanus se zove, musíte nositi stále na srdci svém a nikdy do vnitra jeho podívat se nesmíte, jinak by látky v něm moci své zázračné pozbyly a vy přetěžce pykal za hříšnou zvědavost a nevěru svou. Neboť jen víra činí blaženým, nevěra všezáhubný princip jest, víra pouze to jest, která léčí, o čemž však učenci tušení nemají. – A zmocní-li se vás někdy přes talisman tento strach, říkejte si jen stále hlasitě: „Strašidlo, do pr – – e mně vskoč!' Nezmizí-li vzdor tomu strach váš, křičte tato slova stále hlasitěji; nepomůže-li ani to, řvete je, až se dům bude otřásat. – Jste spasen, pane!"

Mluvila tak energicky a velebně, že jsem z plna srdce nábožně uvěřil; vznešeně bylo mně v duši. Zavěsiv talisman na hrdlo a zaplativ místo 10 sto marek, letěl jsem domů vyzývaje všechna strašidla na souboj.

28. března.

Požehnaná ty mezi ženami! Miliony tě zasypu, potrvá–li stav můj ještě rok! Jsem zdráv, zdráv! A jen ten pochopí čarovný význam slova toho, kdo byl nemocen.

Žádný rytíř necítil se bezpečnějším a srdnatějším pod svým krunýřem, než mé srdce pod mým ořechem. Nevýslovná blažená jistota pronikla celou mou duší. „Nic mně teď nemůže ublížit, nic!" opakuj u si teď stále a věřím v to, a vskutku nic mně neublížilo. Ať mně teď někdo přileze s vědou! Kopnu ho do – –!

První dny po návštěvě u divotvorné ženy zachvacoval mne ovšem často dřívější děs, ale když jsem se

vždy dal do ohlušujícího řevu: „Daemono, do pr – – e mně vskoč!" – že zámek se otřásal a kdekdo se ke mně sbíhal, stud a pak smích zaplašily vždy radikalně každý strach. Kdyby se mně byla v této náladě zjevila, byl bych se jí musil chtě nechtě vysmát, smíchem bych ji byl zabil! ... Požehnaná ty mezi ženami!

Koncem února zmizel můj strach a s ním i všechny výčitky svědomí; pohasínaly vzpomínky na Helgu. Po dobu posledních dvou týdnů ani na ni nevzpomenu, utápím se v radovánkách, jím

strašně kořeněná masa, opíjím se, kouřím, tělesné práce se netknu, nekoupám se, do přírody vůbec nepřijdu; jediné, v čem to prase poslouchám, je, že duševně nepracuju.

Helgo, Daemono, do pr – –e mne vskoč!

29. března.

Zbortěte se nebesa! Dnes jsem ji zase uzřel a dlouho, dlouho s ní mluvil!... Jen si považte, mluvil jako s každým obyčejným člověkem!…

Zrádná Kuhmist! ... Ale ne, ty za to nemůžeš, to ta prašivá kniha; spatřil jsem Helgu dříve, než mně bylo možno zařvat své zaříkadlo ... Ale byla strašidlem? Vždyť byla tak skutečná jako můj zahradník, který mne našel sedícího v blátě. Kdyby nebylo tak jisto, že její tělo spí věčným snem tam ve věži.

Zbláznil bych se z toho.

Kráčel jsem svým zámeckým parkem pod bobtnajícími pupeny stromů. Bylo dopoledne; polojasno, mokro sice a větrno, ale teplo; vlahá, blahá jarní nálada všude. Prohlížel jsem necudné obrázky té prokleté knihy; a tak jsem byl do nich zahloubán, že modrý dámský šat na lavičce šlehl můj zrak teprve, když byl ode mne vzdálen jen tři kroky. Pozdvihnu oči, – a už sedím právě na hromadě řídkého bláta, které zahradník včera s pěšiny shrabal. – „Vstaňte, pane kníže!“ děla laskavě.

„Já nechci, já nechci,“ – zablábolil jsem jako malý kluk.

„Proč nechcete?“

„Protože nechci – a protože nemohu.“

„Vidno, že jste moudrý,“ pravila stejně vlídně a tiše. „Chci, protože chci“ jesumma theoretické, „nechci, co nemohu“ praktické filosofie. Nuže, jak je libo. – Přišla jsem s prosbou o různá vysvětlení.“

„K službám,“ zabreptal jsem. –

Bezedná propast hrůzy vidět před sebou živého, mluvícího, skutečného toho, jejž jsme neklamně viděli mrtvého! Přece jen není na světě nic, co by bylo tak šíleně děsné! ... Byl bych omdlel, kdyby

hrůzu mou nebyla mírnila překvapující mírnost a lahodnost jejího hlasu; tak se mnou nikdy dříve nemluvila. A hluboce smutný byl ten hlas, a tvář, děsivě bílá a hubená, vydechovala neskonalé utrpení.

„Ráda bych se dověděla, co se stalo se mnou 19. srpna – pamatujete se na ten den? – a v dobách následujících. Přes všechno mé úsilí nechtějí se kalné vzpomínky vyjasnit. Pamatuji se určitě na svůj život až do onoho dne, třeba je teď obestřen pro mne jakousi odcizující, oddalující mlhou, třebaže mi připadá zalehlým snem ...; ale vše následující je mně neproniknutelným temnem. Můj nynější stav je tím nejparadoxnějším, a myslím, že všechna svá utrpení bych přemohla, kdyby duše nalezla dosti síly proniknout, rozplašit slunečním pohledem mlhy nesnesitelné nejistoty. Nuže, má poslední světlá upomínka je, že, když jsem se chystala odcestovat, měla jsem v jedné z komnat vašeho hradu pocit, že ztrácím vědomí; a vím, že jste byl přítomen. Řekněte mi, proč jsem omdlela?“

Třásl jsem se tak, že jsem do bláta až ulehl. „Já – já – nevím – – – nejspíš proto, že jste se – při obědě příliš najedla –“

„Hleďme, jistě tomu tak bude. A co se stalo se mnou potom?“

„Já – já – nevím –“

„Co jste přece dělal, pane choti, když jsem omdlela?“

„Aha! Já běžel pro lékaře –“

„A když jste se vrátil?“

„Já – já jsem už zapomněl –“

„Tak málo jsem pro vás znamenala, že na něco takového jste mohl zapomenout?“

„Aha! Vy jste tam už nebyla. Zmizela jste mezitím – nejspíš jste vyšla, v polomrákotě, hradním parkem – do sousedícího lesa –“

„Aj, aj! To by mohlo být. A v lese jsem patrně zase klesla – usnula – a vše následující jest jen můj sen, který v tom lese snad jen krátkou dobu mám, třebaže zdánlivě trvá věčnost. A i to, že teď s vámi hovořím, je asi jen můj sen ...“

„Ano, jistě je to vše jen váš sen!“ zvolal jsem horlivě, potěšen, že tomu věří.

„Nejste sice kompetentní o tom rozhodovat, jsa sám jen

produktem tohoto snu, – ale kdo by se s tím motal! Upřímně řečeno, nepřišla jsem k vám ani tak v naději, že se od vás něco kloudného dovím, jako pro ukrácení chvíle, pro rozptýlení se v mém hrozném stavu. Přejete-li si, budu vyprávět, co se mně všechno zdálo."

„Bude mne nesmírně těšit." „Ó ta nešťastná!" zalomcovalo mně duší, „neví, že je mrtva, narkotisuje se vírou, že spí a sní ... Neboť myšlenka „jsem mrtev", je podstatně nesnesitelná ... Ale nejsme my všichni žijící – mrtvi? není toto vše pouze náš posmrtný sen? a nejsme my ještě slepější než Daemona? Ona považuje svou smrt za sen, my, idioti, za bdění! ...

„Nuže, nejdříve se mi zdálo, že ležím v malém sklepení; bez okénka, osvětleném lucernou; kol mne – ztrouchnivělé kosti. Já spoutána; nade mnou muž. Mnoho bych za to dala, kdybych se rozpomenula, jak vypadal a co ke mně mluvil. Vím jen, že mne strašně zmrskal, až jsem omdlela. Když jsem k sobě přišla, byla kol absolutní tma. Stále spoutána do krve. na rukou i nohou; nějaký hadr, potřený lejnem, v ústech; tvář, nos, oči – samý výkal; skoro nahým, v jednu ránu proměněným tělem na ostrých kamíncích, ostrých, ztrouchnivělých kostích lidských. Černé ticho, tma, hučící šílenou hudbou času. A hlad stále se vzmáhající a horší nad něj žízeň; zima. Šílený vztek a nenávist a pomstychtivost a bezmocnost a nuda a hrůza z přítomnosti; hrůza a lítost z minulosti; a hrůza před blížící se smrtí, která se neskonale trpící duši teprve teď jevila v celé své děsnosti. A beznaděje, neboť věděla jsem, že ten, kdo mne sem uvrhl, nechá mne zde zajít, třeba byl v sebe větším pokušení propustit mne. Než proč líčit nevylíčitelné? – stále jen kutálela jsem se s hroznou námahou sem tam tmou, hledajíc svou nečistou tváří po stěnách nějaký vyčnívající kámen, abych se pokusila přeříznout oň svá pouta: marně. Oh, oh – – – Avšak dost! Vždyť byl to jen sen. Jak dlouho trval, podle pozemského času, nevím; ale myslím, že 14 dní. Konečně nastal blahý klid. –

A pak nový druh snu; tak zvláštního. Cítila jsem se bez těla. Ale místo něho nevýslovná tma tížila mou duši. Přetěžký, dusivý, obludný aformní sen, ale znatelně jiný než všechny, které jsem snila

v nocích před 19. srpnem. „Tak asi mohlo by vypadat vědomí po smrti," řekla jsem si, „kdyby po smrti vědomí vůbec mohlo existovat." Nebudu se o tom šířit – –. Měl však vedle své základní černě a tíhy i chvíle světlosti a lehkosti; vzpomínky na minulý můj život, ba snad i na životy dřívější blýskaly občas intensivně jeho nocí; někdy jsem viděla, *v plném smyslu,* místa známá mně od dřívějška, dlela jsem v nich zcela tak, jako teď vedle vás; neboť tato má schůzka h vámi jest jen jedním z těchto zablesknutí v mém černém snu. Nebyl by tak zlý, kdyby se nestřídal, mathematicky přesně každých 24 hodin, se snem jiným –" Zmlkla na chvíli a zatřásla se. Mně se ježily vlasy. „Tedy teď slyším, snad první z lidí, něco o tom, co bude po smrti …" Ač jsem toužil zvědět o tom něco bližšího, scházela mně odvaha ptát se. A Helga pokračovala:

„Po skončení snu v temném sklípku trval tento můj právě popsaný, těkavý, mlhavý sen podle pozemského počítání 24 hodin. Tak slyším slabý, ale nevýslovně příšerný hukot, jako by se někde za obzorem zdvihal metafysický uragan. Záchvějů se do nejhlubší duše, vědouc předem, že platí mně a že mi přináší něco nejhrůznějšího. Vzmáhal se, – a náhle cítím, že divý vichr mne zdvihl, teď jakýmsi polotělem oblečenou, a zběsilou rychlostí mne kamsi unášel. Úplná tma kol mne. Ale zanedlouho vidím před sebou malou rudou hvězdu. Ta roste rychle, nabývá čtyřhranné formy; konečně rozeznám, že se skládá z nesčetných rudých skvrn. Roste – až vidím, že je to nesmírná budova, jejíž okna jsou prozářena červenými plameny, uvnitř hárajícími. Délka její fasády asi 1000 m, výška stejná. A již mne uragan vmetl do jednoho z přízemních oken. Octla jsem se v pekelně osvětlené místnosti. Hrůzné obludy přivázaly mne za vlasy ke stropu, a jakýsi stroj, opatřený asi 200 silných prutů, koldokola mne obklopujících, dal se v úžasně rychlý pohyb. Všechny pruty současně mrskaly celé mé tělo, i hlavu; za okamžik byla jsem krvavou kaší. Pozbyla jsem vědomí, či zemřela? … Ale hned přivedly mne k sobě obrovské kleště, uchopivše mne za krk a vtáhnuvše stropem do prvního poschodí. Tam mnou mrštily – s tělem náhle opět zdravým, do bedny plné včel a vos a zavřely ji

nade mnou. Mrtvou vytáhly mne zas a vzkřísily a dopravily do patra druhého, kde jsem byla vstrčena do sudu, jehož nitro oslnivě zářilo tisíci do běla rozžhavených jehel; a sud jal se rychle kutálet … V oddělení dalším byla mi hlava zavázána do pytle, napěchovaného nejhnusnějším hmyzem: švábу, housenkami, pavouky, atd., též ropuchami, krysami … O poschodí výš přivázaly mne obludy za malíky nohou ke stropu, hlavou dolu, a teď počala jedna z nich píchat mne dlouhými jehlicemi vzhůru do nosních dírek, že hroty vrývaly se až do mozku; současně vytrhla mně druhá zvláštním přístrojem najednou všechny zuby, třetí rozpárala břicho, vyrvala střeva a vlila do dutiny džber vařícího se olova; čtvrtá vnořila mi do lůna a konečníku do běla rozpálené železné tyče; pátá tříštila ohromným kladivem kolena; všechno současně. Pokračovala bych v popisu, ale zdá se, že byste mně tu omdlel. Krátce: prošla jsem za šest hodin všemi 200 pokoji od země do stropu, poté rovněž za šest hodin dalšími 200, které se táhly podél stropů, – jeť budova ta pravidelnou krychlí. Poté šlo to zas dolů podél protější stěny, a mé tortury v každém dalším pokoji byly krutější, – je zajímavé, že dovedou se *tam* stupňovat přímo do nekonečna. Posléze šlo to zas podél podlahy přízemní. A zde bylo to nejhorší. Ne již tělesné: čiře duševní, metafysické hrůzy, naprosto nepomyslitelné, které jsou jen pro bohy, pro Bohá … – Přesně za 24 hodin po vstupu do této hostinné budovy, octla jsem se zas v místnosti, kde jsem byla na počátku. A tu mne obludy vyhodily ven, uragan uchvátil a odnášel mne, teď vědomí na dlouho zbavenou, do temna. –

Pak následovalo zas, po 24 hodin, pásmo oněch snesitelných snů, – až konečně poznovu zaduněl ten uragan a odnesl mne do kilometrového paláce. Teď mne vmetl do okna, sousedícího s tím, do něhož jsem byla vržena předevčírem, – a šlo to stejně řadou pokojů vzhůru a podél stropu atd., až jsem si odeřvala zase 800 čísel. A tak to jde dodnes; v každé komoře jiná muka a stále hroznější; a já neotupuju, naopak stávám se stále citlivější. Poněvadž od počátku do dneška uplynulo skoro sedm měsíců, řekněme 200 dnů, tedy násobme 800x100 = 80.000 pokojíčků. Zábavné, že ano, pane kníže?“

zasmála se – ale hned poté se hrozně zalomcovala.

„Jsi v pekle, přenešťastná Helgo!“ zavylo to ze mne. Ale hned jsem se lekl. „Ne, ne, zdá se ti to jen v lese –“ , „Jedno nevylučuje druhé, naopak: peklo může existovat jen ve snu, sen je podstatou svou jen peklem; nic nemůže existovat mimo sen. Ale třeba sen, jsou to muka po čertech reální – ha!“ Zkroutila se jako ocelové péro a taková hrůza jí zahřměla z tváře, že se mně zdálo, že jí budu usmrcen jako hlavou Gorgony. „Cožpak je něco takového pro ubohou ženu?“ rozplakala se děsně. A já ji svým brekotem doprovázel –

Ale vzmužila se rázem. „Fuj! Nezlomilo mne to a nezlomí! Zůstanu, hrdě vztyčena, tím, čím jsem!“

„Nech se zlomit, klekni, změň se!“ vzkřiklo zase něco ze mne. Lituj, kaj se! Bůh ti snad odpustí, jistě nejsi v pekle, jen v očistci …“

„Jsem tak špinavá, aby bylo třeba mne očišťovat?

Litovat? jak mohu, když musím vše, co jsem kdy učinila, schvalovat?“

„Zavraždila jsi spoustu lidí, dokonce i své dítě a svého otce!“

„Bagatelles! Všedění není nic jiného než vraždění, vraždění totéž, co rodění. Zabít člověka je totéž a méně, než zabít myšlenku. Zabiju-li myšlenku, mohlo se to stát jen tím, že jsem jinou, silnější, t. j. vyšší dosadila na její místo; co je to poznávání? Jen zabíjení in rebus psychicis. Stejně, zabiju-li živou bytost, eo ipso umožnila jsem život jiné: uprázdnila jsem místo, kam se vývoj řítí se stejnou nutností, jako vzduch do vzduchoprázdně prostory. „Vražda“: nic jiného než idiotský, prazbabělý sociální předsudek. Nevytýkám si, že jsem zabila mnoho lidí, ale to, že jsem jich zabila příliš

málo; a pak že jsem je zabíjela z pohnutek,

ne vždy právě božských …; a zde je kořen mého zla – –. Dříve jsem ovšem věřila v první slabošskosti svého snu, že mne někdo za cosi trestá; avšak později mi vysvitlo, že pojem trest nemá nejmenšího smyslu vzhledem ke mně, která *chci* vše nejhroznější, protože chci Vše, vidouc ve všem jen Svou Věčnou Záři; může Bůh býti trestán? … Ale přece jen bych ráda věděla, proč právě nyní jsem

navštěvována nejpodivnějšími ze snů … Slouží asi tomu, aby mne připravily, zesílily pro nesmírné úkoly, které jsem si uložila. S Ním … Ale nevídám ho teď nikdy; a to je to nejhorší… Avšak jen myšlenka naň udržela mne nezlomenu. Pane kníže, špehoval jste nás tenkrát na pahorku, znáte jej, nezapírejte! Můžete mně o něm říci něco nového?"

„Já – já – nevím nic, vlastně vím. Vede se mu dobře. Ztloustl, je jako mazanec. A – a – dbá teď více na sebe. Vždyť to byla, milá Helgo, ostuda pro tebe, ty jeho francle na kalhotách. Já ho budu podporovat, chceš?"

„Mám největší strach, že, až se z toho snu probudím, budu šedivá jako bába, a že on mne – – jak vypadám, pane kníže?"

„Špatně, přímo děsně; aspoň o deset let starší."

„Pane kníže, jste sprostý pohůnek!" Osopila se na mne, dnes po prvé. „O deset let starší! …"

„Pardon, já se přeřekl – chtěl jsem říci o deset let mladší."

„Tedy jako 13letá, děkuju pěkně. Jste hloupý jako vepř, pane kníže. Vůbec nevím, proč jsem k vám přišla … Jste-li hňupem jako skutečná bytost, aspoň jako fantom mého snu mohl byste snad být duchaplnější. – Adieu! Uvidíme se opět. Bude mně milé, podaří-li se vám vyzvědět, kdo byl onen muž ve sklepení; musím s tímto gentlemanem, který se vykálel spoutané, bezvědomé ženě na tvář, vyrovnat ještě své účty!" Povstala k odchodu. „Beztoho se mých 24 hodin chýlí ke konci, – neslyším dosud svůj uragan? … Ano, už to hučí z dálky zas – óh – – óóóh" –

Vlasy se jí ježily, obličej zbělel jako křída, a s hrůzným skřekem zhroutila se na mokrou zem. „Ta nekonečná hrůza, copak je to snesitelné? Och, není žádné, *žádné* možnosti, abych to přemohla? Proč jen, proč ztrácíme ve *snu* svou vůli? … Má pak – nějakou cenu? – Hučí to stále strašidelněji – Bože, bože ukrutný, ne: milostivý! zbav mne toho! slyš! vyslyš! Aspoň jednou, teď, odvrať ten rudý dům ode mne, – a odpřisáhnu vše! Výhost dám vůli! Přelomím se, pokorným červem budu před tváří tvou! … Duje to už zcela nablízku" –

Vzchopila se a vrávorala odtud; a slyšel jsem ještě slábnoucí

slova:

„Óh vím, óh vím, co ode mne chceš, bílé, měkké strašidlo, polype! ... Abych sebe vyškubla, jako zub ... Abych zničila svou největší sílu: svou nenávist a zlobu a hnus a pomstu! ... Proto ono sklepení, že bylo mně nemožno překonat nenávist – políbením – a proto ten šarlatový dům, že *nemohu překonat – pomstychtivost – něčím těžším, strašnějším ještě* – nemožnějším, nemožnějším … Neubíráš, zhovadilý bože, člověku nikdy pranic z břemene jeho, přidáváš k němu ještě, tím víc, čím víc klesá, kate, kate – óóóóó – už mne to chvátí – –“

Zazněl řev strašlivější než tygra, zápasícího se smrtí – Polo v mrákotách vidím, jak mizí ve smrkovém lesíku jako chumáč modravé mlhy vlnící se, jako by byla větrem zmítána – – Rozplývaly se její obrysy, – či míhalo se mně jen vše před očima? Zmizela, ztichla. A já sedím dál v blátě a pláču, pláču –

Tu cítím, že se něco dotklo mého ramene. Cosi jako by podivně bylo se mne spadlo. Hledím nejapné kol sebe, – a rozeznávám svého zahradníka.

„Pro pět ran Krista Pána, co tu dělá Jasnost? V hromadě bláta! Ouvej, ouvej! Kdyby si Jasnost zráčila do něho sednout takhle v červenci, byl by v tom rozum, ale v březnu? Jistotně se jasná zadnice nachladí, ouvej, ouvej! Račiž Jasnost jít se mnou do zámku, já tam Jasnost laskavě převléknu, samé bláto, bláto, to je neštěstí, to je neštěstí …“

„Viděl jsi tady na lavičce sedět dámu?“

„Jakou dámu? Já nic –“

„Nu Daemonu přece, trulante!“

„Tu já neznám, Jasnosti! –“

„Jak dlouho jsi v parku?“

„Nu od rána přece, Jasnosti; já vím, co je má povinnost.“

„Viděl jsi tu dříve aspoň mne?“

„Jo – viděl jsem, zpovzdálečí, něco jako na tom blátě, ale nevěděl jsem, že to ráčí být Jasnost; ráčí mít šedivý oblek, jako to bláto, tak jsem myslel, že Jasnost je bláto. Teprve když jsem slyšel, že to bláto

pláče, přiběhl jsem.“

„Poslyš, ty osle, slyšel jsi před chvíli strašné zařvání?“

„Slyšel, Jasnosti. Tak ukrutně ty bestie dosud nezařvaly, krev ve mně ztuhla. Běžel jsem se podívat, nesežrala-li se ta holota navzájem, ale nic. Řvaly ostatně už celou hodinu, bůhví proč; žrát mají co, kdyby našinec měl tolik masa – –“

„Že by to byly zařvaly ty bestie?“ děl jsem, zahradníkem polo tažen k domovu. „Tak tys, troubo, na té lavičce opravdu nikoho neviděl?“

„Hm, hm – abych pravdu mluvil, některou chvíli se mně zdálo, že je ta lavička tak jakoby nějak modrá, a je přece hnědá. Ale bůhví, co to bylo, možná že to bylo nebíčko, jak se na tom laku odráželo –“

Tak jsem se od toho pitomce vlastně nic nedověděl. – Ale konečně – i kdyby byl viděl její modrý oblek a slyšel její zařvaní, bylo by to důkazem její skutečnosti? Proč by nemohlo více lidí současně míti totéž vidění? Halucinaci ovšem ne; pojmu jejímu, jakožto něčemu naprosto planému a subjektivnímu, by to odporovalo. Ale hlouposti všecko. Naprosto jisté jest jen to, že je mrtva.

Svléknuv se sebe bláto, ulehl jsem do postele. Nejdivější myšlenky mně kolotaly hlavou. Zase se mně zdálo, že se blíží šílenství. Ale vypil jsem půl litru cognaku; to mne rozveselilo a uklidnilo, a za hodinu jsem spal jako dřevo. Teprve večer jsem se probudil s duší pitomou, však dosti zdravou.

Nejdůležitější je: strašidelná hrůza před objevením se Helgy úplně zmizela; skoro bych si teď přál, aby se mně zjevovala častěji. Cítím k ní pouze nekonečnou soustrast i něhu. Neprochvívá mnou již hrůza z ní, jen z jejího pekla, – kam snad já budu ji též následovat, svatý bože!

Ale mimo to mám také strach, že si vzpomene na toho gentlemana, a že pak jednou přijde a zmlátí mne jako koně – –

31. března.

Pocit, že strašidla se už nebojím, namluvil mně, že jsem od něho

vysvobozen, i kdyby nepomáhaly čáry Esmeraldy Carmen Kuhmistové. Již teď vidím, že jsem si vyměnil jedno peklo za druhé. Strach před strašidlem nemám sice žádný nebo skoro žádný, zato tím větší hrůzu z trestu božího; mohla by mě znovu přivésti k šílení jako dříve strach před Přízrakem. A čím dále, tím více se bojím, že najednou vpadne ke mně jako lítice a zřláká mne. Ona je všeho schopna.

A mimo to mě trápí zase nejistota … Je to komické – ale často se mně zdá, že Helga přece jen žije. Všecko je tak nějak pochybné. Kdyby aspoň ten můj zahradník nebyl takový ťulpas …

Napadá mne stále, že duše pomstylačné, zavržené ženy vodí mne rafinovaně za nos, že si jen ďábelsky vymyslila vše, co vyprávěla, že sleduje jakýsi pekelný plán, že si se mnou hraje jako tygr s ukořistěným človíčkem …

Apropos: ty čtyři bestie, jak dosvědčuje všechen personál v zámku, děsně řvaly po celou dobu, co jsem s Daemonou mluvil.

Musíte vědět: vždycky dříve, dokud byla ještě živa a dlela mimo zámek, byli ti netvorové smutni a neřvali. Ale když – svatý bože! vrhl jsem tuto nádhernou bytost do hladomorny, – ač byli 200 km vzdáleni, co dělali? Na hodinu cesty kol dokola nemohli rolníci usnout pro jejich řev! … Slzy padaly těm hovádkům z očí, – tak aspoň vyprávěli jejich strážcové. – Když jsem z hradu, kde umírala, 25. srpna prchal do Berlína, přenocoval jsem v Sausteinu. Nespal ani minutu. Zdálo se mně, že toužný, zoufalý řev, žíznící po osvobození té tygřice, vychází přímo z mé ložnice. Příštího jitra si dodám odvahy a přiblížím se k jejich oboře. Spatřili mne z hloubi umělých džunglí a několika skoky byli přede mnou. Řvali tak, že jsem několik dní poté nedoslýchal. Pekelné kočičí oči, – Její oči, probodávaly mne, že jsem až omdléval. Jejich tlapy třískaly do mohutného mřížoví tak, že se tlusté železné pruty ohýbaly, jako by to byly rákosky. Hrůzou zkamenělý, dodal jsem si přece odvahu a prchal o překot pryč, křiče o pomoc.

Bože, co by byli ze mne udělali, kdyby se byli dostali ven! … Běsnili až do 2. září. Pak je ovládla záhadná apathie. Skoro měsíc

nežrali, neřvali; zdálo se, že pojdou. Ale začli zase žrát; smutni však byli od té doby, zařvat je nikdo neslyšel. Leželi jen a spali. Bylo nutné, házet jim kusy masa, – nebyli by si troufali zavraždit ani beránka.

Nejraději bych tu pakáž prodal Hagenbeckovi, nebo, ještě lépe, dal to postřílet. Ztrpčují mně pobyt v Sausteinu. Prchnout sice nemohou, ale – přece jen. – Já bych byl první, na kterého by se vrhli… Tygr má rád tygřici. Já jsem jim ji zabil. – A myslím si též: Daemono, pečuji-li o tvé miláčky, jako ty jsi činila, pomsta tvá bude snad méně krutá.

Ještě dnes píšu Hagenbeckovi: Deset nosorožců! Ale – proboha, teď vzpomínám: když jsi ještě žila, objednala jsi pro každou z těchto bestií samičku. Nedošly, utopily se v Oceánu. Píšu hned Hagenbeckovi o čtyry lvice, item tygřice, jaguařice a pardalice. – Jen mne, Helgičko, příliš mnoho nespráskej, až se dovíš. Já jsem hodný, já jsem hodný.

Ale ty bestie tě předevčírem větřily … Bože, byla jsi snad přece jen –? Ale – vždyť mohou cítit i přítomnost ducha; zvířata to jak známo dovedou lépe než lidé. – Zítra uteku do Berlína.

4. dubna, Berlín.

Radovánky, hýření. Ale ani na okamžik mne neopouští Daemona. Není mně však zle. Má trýzeň se aspoň nezvětšuje. Co se nezvětšuje, umírá, třeba sebe pozvolněji. I koza musí chcípnout, – říkají Poláci; chcípne i mé utrpení.

A snad už je po něm. Je mně tak dobře. Hip, hip, hurá! Hlavní věc je přece jen, že mne už ani nenapadne, bát se strašidla! A myslím, že už ani nepřijde; má ze mne vítr. Hip, hip, hurá! Jsem nalitý jako houba, ale tak to má být! Helgo, do pr – – e mně vskoč!

7. dubna.

Je mně stále překrásně. Ale musím konečně zas jednou navštívit Wilíčka. Ohlásil jsem mu to již. Strašně nerad k němu jdu. Ale on mě má strašně rád. Jsem jistě v Nemilosti; jednak proto, že jsem ho tak

dlouho neoblažil, dále, že mé výstřednosti se jistě donesly k Jeho sluchu a k sluchu Augusty. Ovšem, Imperator Rex jest informován – jen o tom nejdůležitějším ne.

Ale nevím, co by mně bylo nemilejší: zda jeho nemilost či milost.

Jsem stále vesel a ochlastán. Helgičko, ty smrade, vyřiď si své věci s Pánem Bohem, jak to dovedeš. Já si je vyřizuju s děvčaty. Herdek, ty holky z berlínských barů jsou štramačky – –

10. dubna.

Tak jsem se tam konečně dostal; odpoledne jsem obdržel suché pozvání k večeři. Třásl jsem se, vystupuje po schodech paláce. Komorník ohlásil můj příchod. Skoro v zápětí zazněla hudba – sit venia verbo! Lze prý poznat každého velkého komponistu dle hluboké svéráznosti jeho muziky. Je-li tomu tak, pak je Wilhelm II. jistojistě největší ze všech: i člověk tak nemuzikální jako já pozná podle absolutní nemelodičnosti a neharmoničnosti, za okamžik, že to „složil" On. Nemelodičnost a neharmoničnost jsou sice vlastnosti všech moderních skladeb; ale kdežto jinde nemají skladby s melodií a harmonií prostě co činit, jsou komposice císařovy nejfrapantnějším jejich *opakem;* jinde je to poměr barvy bílé a červené, u císaře bílé a černé.

Tato skladba měla býť vítacími, mé maličkosti platícími fanfárami. Otevřely se dveře, vešel jsem, – hudba zmlkla. V zápětí však zazněla ze sousední síně celým operním ensemblem zpívaná píseň, začínající slovy: „Hoj, hoj do pr – – e, hoj, hoj do pr – – e, do pr – – e skoč!" Nesporně byl i text duševním dítětem zeměpánovým.

A On sám stál přede mnou; sraziv nohy dohromady, zasalutoval přede mnou, setrvávaje velebně v této pose, dokud nebyly přezpívány dvě strofy, vnímaje kouzlo svého umění. Pak velitelské gesto – zpěv umlkl. A imperator promluvil:

„Nedomnívej se, Sternenhošíčku, že tobě platilo dlouhé salutování caesarovo; nikoli tobě, nýbrž umění, jímž jsme se právě kochali. Buď vítán! Pozdě přicházíš, ale přicházíš přece; třeba jsem se často na tebe zlobil, neztratil jsi mnoho z Mé Milosti. Na důkaz

toho hleď, co ti má něžná pozornost připravila!“

Pohlédl jsem, kam ukazoval, a spatřil aspoň desetihektolitrový kotel, plný bobů, kapusty, mrkve atd. v tekutině bělavě zelenavé barvy. Vedle stála vana plná vody, vedle ní špalek, polena, sekera, láhve a krabice plné doutníků.

„Heil dir im Siegeskranz, největší hrdino germánský, Arminie II.!“ pokračoval monarcha. „Celý obsah kotle náleží tobě, a jsme pevně přesvědčeni, že ještě dnes jej zpucneš! A prosí tě caesar, a Augusta, jak se na poslušnou choť sluší, doprovází prosbu Jeho, třeba žárlíc nemá tě v přílišné oblibě, – abys, ovšem v koupacím oděvu, kterého se ti dostane, vešel do vany a reprodukoval nám všechny originelní činy, které jsi onoho věkopamátného lednového dne v své zahradě vykonal!“

Nebylo zbytí. Navlekl jsem plavky, vlezl do vody, bohudíky tentokrát teplé, a v přítomnosti obou Veličenstev, princezen, princů, nejvyšších hodnostářů, za zvuků dalších strof císařovy písně, žral jsem z kotle, současně štípaje dříví, křiče hip, hip, hurá! roztřískávaje láhve s alkoholem a krabice s cigáry..

Než nemám dnes čas šířit se o tom, co vše se při hostině dělo; snad jindy. –

Octl jsem se v císařově ložnici. A tu on, dříve nadmíru veselý, náhle se příšerně zachmuřil a zhroutil na fauteuil. Kleknuv před něj objal jsem jeho kolena. Energicky mne odstrčil a uchopiv se za lebku, viklal jí zuřivě, jako by ji chtěl odtrhnout od trupu a odhodit jako bezcenný brak. Pak se počal ohánět rukama, jako by zaplašoval moskyty od svého čela. Potom vyskočil, rozepjal náruč směrem k východu – poté k jihu – načež k severu a zařvav klesl zase na fauteuil, a dívaje se – jako i dříve – stále na sebe do zrcadla, mluvil:

„Pryč, vy stíny, jež oblétáte skráň caesara! Zmizte černé starosti, pod jejichž tíhou klesá i moje nekonečná síla! Oh! těžké chmury valí se odevšad na Říši, Bohem v léno mně danou! Jak jsem dříve v svých prorockých extasích tušil, jak nyní na základě positivních informací fakticky vím, čínští boxeři pomýšlejí na dobytí, podmanění, zničení Mého dědictví. Denně se dovídám, že se organisují a zbrojí, – proti

komu může to čelit než proti Mně? Ó, snad již během tohoto roku zaplaví nivy mé říše nové hordy Džingischánovy, – nemohou Mně odpustit Walderseea, jejž jsem na ně v božském tušení před 12 roky poslal. – A mají spojence, – a to Boery, uražené, že jsem nepřijal Krugra v audienci. Už s nimi uzavřeli spolek na výboj a odboj proti nám, – a pak se k nim připojí i Bemáci. A co nejhoršího, všechny povede Bismarck. Ha! vlastizrádce ohavný …! Čtyři B! to je omineusní … Odolá můj chrabrý národ? Óh, tys netušil, Wilhelme Veliký, že ne zlatou, ale trnovou korunu posadils na nešťastnou leb sirého svého vnoučete!"

Zamlčel se. A já si myslil: „Trojka pytlem praštěná byl jsi odjakživa, a teď, jak se zdá, jsi k tomu ještě dočista zblbnul. Co se čínských boxerů týče, řekl mně přece bratr generál, že se jich nemusíme bát, protože nemají žádnou výzbroj, že třeba byli v boxu sebe větší kabrňáci, kampak se s pěstmi hrabou proti našim Tlustým Bertám! Boerové, to je už jiná omáčka; ti ukázali na John Bullovi, že něco dovedou, ti jsou jistě nejnebezpečnějšími nepřáteli naší říše. Ale Bemáci? Stačilo by, kdyby se na ně střílelo z kanónů místo granáty jejich hnusnými švestkovými knedlíky, dala by se do jejich sbírání, holota žravá, přežrala by se jich, servala se o ně a nechala se pak lehounce potlouci a pochytat jako ožralé slepice. Ale co teprve říci tomu Bismarckovi? Je možné, aby německý císař nevěděl, že je ten chlap už mnohá léta mrtev? Či snad má fixní ideu – měl z něho vždy hrozný vítr – že staroch povstane z hrobu jako Barbarossa z Kyffháuseru?" A nezdržev se, podotkl jsem:

„Domnívám se nesměrodatně, Veličenstvo, že Bismarcka už dlouho není mezi živými."

Zakabonil se přísně. „Dixi!" zvolal, „kdo se odváží hlesnout, kde imperátor tvrdí? Pamatuj si, že vše, co já řeknu, je moudré, proto jen, že já jsem to řekl, třeba to bylo jinak hloupé. Vím, co vím. Německá knížata, cháska vlastizrádná, v dorozumění s nimiž chtěl mne kdysi vsadit do blázince, ukryla jej, živého, kamsi, aby s ním v příhodný okamžik proti mně vyrukovala. Ale quos ego!" zařičel a svým fauteuilem s námahou mrštil do kouta. „Rozdrceni budete jako tento

fauteuil!“ řval dále, ač křeslo zůstalo neporušeno. „Slabí jste proti mně, trpaslíci vy všichni! Bůh mne i nadál ochrání proti vašemu vzteku, Bůh, který mně byl štítem, když zlopověstná Šelma Schnapke mrštila po mém pancéřovém kočáru sekerkou!“

Zdvihl ruce k nebi, pak se hlučně vysmrkal. A mluvil dále:

„K věci! Nutno katastrofě čeliti dříve, než na nás přikvačí. Jen jeden prostředek máme: musíme založit Ligu proti Bebebebe–Gefahr. Tento název stvořil jsem já, a hned dal iniciativu ke stvoření té Ligy. Přemnozí moji manové přispěli k tomu již velkými obnosy. A ty, Hellmutku, budeš, jako vždy, kráčet v čele. Máš asi 800 milionů marek jmění, – neošívej se, přiznal jsi sice jen 300 milionů, abys ošidil erár, – nechvěj se, já, zeměpán – ačkoli mou povinností přede všemi jinými jest, dbát o zachovávání zákonů, chci přimhouřit oči, – buďme k sobě shovívaví, jako k nám otec náš v nebesích shovívavý jest. Nu krátce, když věnuješ 20 milionů na tento posvátný účel, myslím, že to bude bagatelle. Považ, co by se s celým tvým jměním stalo, kdyby Čaočučiao v čele svých hord dobyl Marku braniborskou! Tua res, Romane, agitur!“

„I ty prase!“ pomyslil jsem si. „45 milionů jsi ze mne již vyždímal za to, že – s ohledem na moralitu to nedopovím, – a teď dalších 20 milionu! … Kam to takto dál se mnou povede? Ať si ti, kdož panují, vyssávají dělnickou sběř a zvěř, to je v pořádku, jako brát mléko krávě, ale nás aristokraty? … Hned s počátku jsem věděl, k čemu cílí všechno to jeho cancání. Ta zatracená hohenzollernská lakota, dědičná! Fritz byl ještě horší. – Fricku, s malinkým Pruskem přemohl jsi Evropu, ale tenhle, „prý“ tvůj potomek, s ohromným Německem podlehl by, co by *naň* přišlo, i samotnému Dánsku. Fricínku, proč jsi plodil ještě děti? Může ten, kdo vystoupil na vrchol Montblancu, stoupat ještě výš? Potomci velkých mužů byli přece skoro vždy úplná prasata … Fricku, co po Tobě přišlo, lejno je! Bismarck, ač není z plemene Hohenzollernů – pouze mystický jejich ocas – je největším neštěstím germánského národa – –.“

Nic jiného mně nezbylo, než říci ano. „V nejbližší době upíšu ty miliony, Veličenstvo.“

Zamračil se strašně. „Upsat? fuj! jaká kramařina! A proč ne hned, Hellmutku? Své cheky máš vždycky u sebe! Beze všeho vyplň jeden z nich – 20 milionů – na jméno svého zeměpána, a to stačí úplně! Hanba muži, který odkládá na zítřek!“

A zajel mně bleskurychle svou rukou do náprsní kapsy. Imperátor si může dovolit vše, i krádež; čemu se říká u obyčejného člověka krádež, jest u Něho jen vznešeným Rozkazem, dobyvatelstvím, samozřejmostí. Vyloví, kůže zlodějská, mou náprsní tašku, okamžitě, jako by se v ní byl odjakživa hrabal, vytáhne z ní mé cheky a praví:

„Přinesu ti péro a inkoust, Sternenhošíčku; nepovažuje caesar za nedůstojno sebe, i takto posloužiti tomu, koho zve svým přítelem!“

Přinesl, a já, – byl bych skřípal zuby, kdybych je měl – vhodil té sani 20 milionů do bezedného jícnu. Věděl jsem, že Bebebebe–Liga nedostane z toho ani pfenik. Ale nemysliž si nikdo, že jeho dřívější povídání bylo vědomým uskokem, podvodem. Ten arcilhář obelhává stále, v gigantickém měřítku, jen sám sebe. Neví už vůbec, co myslí, co chce; pravda, lež, skutečnost, iluse – vše se u něho rozplynulo v jakýsi hnijící chaos, jen jeho bezmeznou ješitností fosforeskující … –

Jakmile vstrčil chek do kapsy, zjasnila se rázem jeho tvář nesmírně. Avšak uvědomil si to ihned; byl dobře v mládí vydresován; Bismarck prý ho řezal jako psa, nic pořádného ovšem z něho nevyřezal. – Zachmuřil se opět. Ještě jednou zacloumal svou hlavou, odehnal od ní neviditelné moskyty – a pak pravil: „Pryč, stíny, skráň mou obletující! – Povelel caesar, – a pryč jsou! Vicit Caesar! A zvítězí s pomocí Boha, Jehož mlýny melou pomalu, všude! Dosti! A nyní chce caesar býti opět jednou také člověkem!“

A pak se jeho obličej vyjasnil už definitivně. A jako obyčejně, když je v dobré náladě, začal improvisovat ve verších (Vydavatel těchto memoárů, neuměje rýmovat, podává tuto báseň v originále.):

Und nun, Hellmutchen mein,
lass uns recht froh und fröhlich sein!
In’s weiche Bett legen wir neder

– e – e – uns wieder“
(nein, besser:)
uns’re arg erschöpften Glieder.
´s ist besser, in den A– zu f – –,
als an der Politik ersticken!
Weg Sorgen, die den Caesar drücken!
Doch halt! ich muss dir früher machen
hübsch Vergnügen – – e – e mit netten Sachen.
Ich will dir nämlich gnädig zeigen,
Fotografien, – die – mir – eigen,
im Lauf von letzten drei Monaten
jemacht – – e – e von fotografierenden
Ratten …

„Hellmutku, viděl jsi takového improvisátora?“ dodal poté, zčervenalý námahou a snad i panickým studem.

Ale já zato zbledl jako křída. Jistě bude těch fotografií aspoň 200! A víte, co to pro mne znamená? Povinnost, abych 200krát padl do extase! já, rozlícený dosud tím vyhozením 20 milionů! Kdybych jen jednou do extase nepadl, padl bych v nemilost. Neboť fotografie, které mně ukáže, považuje on vesměs za umělecká díla, poněvadž Jím jsou schválena, a za svou věrnou podobu; není dovoleno říci ani: nevyrovná se to originálu … Nebýt jen jedinou z nich uchvácen, znamená proň: odsuzovat Jeho vkus a nad to považovat jej za ohyzdu.

Nu a padal jsem do extasí nepřetržitých asi dvě hodiny. Fotografií bylo aspoň 500.

Tři sta extasí měl jsem už za sebou a připravoval se na smrt. Ale milosrdná příroda mně přispěla ku pomoci. Císař se náhle zakolíbal na své židli tak, že by se byl snad svalil na zem, kdybych nebyl jeho pád zachytil. – „Ha!“ zvolal, „teď objal Morfeus caesara. Nic naplat, můj všiváčku, musím tě o další požitky oloupit; ale lépe tak, ať i pro zítřek máš reservovány vzácné rozkoše … Tak – uložme se na lůžko!“

Svlékl jsem s něho uniformu bolivijského generála. Pokynul,

abych ulehl vedle něho – –. Na štěstí za minutu začal chrápat. Hledím na jeho otevřenou, páchnoucí hubu, jeho tuhé, při vší grandezze tak pitvorné, komické rysy … Nic směšnějšího než jeho tvář – kdyby nenáležela císaři

Ubohá trojko! Ubohý národe! Starořecký vojevůdce Chabrias řekl: „Více zmůže stádo jelenů, vedené lvem, než stádo lvů, vedené jelenem.“ A já bych řekl: „Lépe by bylo, kdyby místo 80 milionů Němců bylo jich jen 8 milionů – a měli nad sebou –

Lva, než – –

V jakési temné, děsné předtuše plakal jsem, pro Tebe, této noci, Germanie …

25. dubna.

Čtrnáct dní jsem si nenapsal nic, nemaje k tomu ani vteřiny; naprosto mne absorbovaly zábavy, pití, dámy, mladíci, přátelé, císař. Jsem vyléčen, absolutně! Na každou baletku vzpomínám více než na – ni. Hossanah!

Myslím však, že větší podíl než všechny zábavy mělo na mém vyléčení trápení, které jsem musil skoro ob den vystát u monarchy. „Vystát“ – případné slovo; neboť třeba že jsem jeho nejintimnější, není mně u něho téměř nikdy dovoleno sednout si. Vůbec od té doby, co mně, zloděj, vyfoukl z chekové knížky 20 milionů, stal se drzým a nesnesitelným jako nikdy dřív. Už mě nepotřebuje; a mstí se za dobrodiní, hanbě se přede mnou; dobře praví staré přísloví: „Nečiň nikomu dobře, nechceš–li, aby ti činil špatně.“ Ale snadno se řekne, nečinit svému zeměpánovi dobře; nečiň – a dá ti utnout hlavu. – Každý den jiná tortura; záviděl jsem někdy Daemoně její šarlatový palác … Ale vše zlé má své dobré: zatím co jsem se u Willyho genoval a hrbil a lízal mu paty a šest jiných začátečních p, – na Daemonu nemohl jsem ani pomyslit; a vztek, který ve mně vždy dlouho vířil, i pak, když jsme si řekli adieu, zaplašoval báječně všechny strašidelné myšlenky. Něco takového znamená ovšem vyhánět Satana Belzebubem; ale z Belzebuba mně aspoň prozatím nehrozí zešílení. Jsem pyšný na své sebeovládání, jímž jsem si

zachoval císařovu přízeň a úctu neztenčenou; a prozradím ti, papírku, že když se se mnou předevčírem, se slzami v očích, loučil, pravil mně slavnostně: „Přisahám, že nejblíže příštím kancléřem Říše budeš ty, Hellmutku, ty perlo Germanie!“

Odejel do Španělska navštívit Alfonse. Vrátí se teprve za tři týdny. – Jediného utrpení, které mně dosud zbylo, jsem prost! Teď budu jen hýřit s Moltkem a Eulenburgem. Ó ta krása, být po strašném utrpení zase šťasten! Jak nádherný je svět!

27. dubna.

V sedm hodin ráno. Okna mé ložnice jsou otevřena. Siré zahrady rozprostírají se pod nimi. Venkt vše zář a ples a smích. Třeba je časná doba jitřní i jarní, – skoro letní vzduch proudí sem zvenčí. A to smějící se slunce, ač dosud nízké, pálí. Vůně meruňkových a třešňových květů vanou sem jako mystické pozdravy luzných vzdušných duchů. Jezero stromů pode mnou křičí ohlušivě světlými zpěvy nesčetných ptáčků. Obláčky na nebi usmívají se dolů na mne, – jak rád bych k vám vzlétl, mé holubičky zlatostříbrné, a jezdil tou modrou věčnou pouští na vašich zádečkách! … Nevydržím doma sedět, – vzhůru s Eulenburgem a Moltkem do přírody! –

Téhož dne vil hodin v noci ve vinárně.

Bájný byl to den. Odjeli jsme, my tři, automobilem z Berlína, ale cestou přibrali jsme k sobě několik báječných dam a fešných číšníků … ó jak krásně jsme se všichni měli v lesích a restauracích, lučinách, neviditelných kotlinách a nevěstincích! Byl to nejnádhernější den mého života! … Vjížděje, opojen vším možným, opět do Berlína, měl jsem náhle trochu příšerný pocit: můj vrchol dosažen! …

Vešel jsem sám do svého bytu a zarazil se na prahu, strašně uleknut: pokoj byl mohutnými červánky tak pekelně osvětlen, že jsem viděl jen krev, krev ... Přes pokušení, abych se vrátil nazpět, pokročil jsem dál; Óh, proč jsem tak učinil! … Zdálo se mně, jako bych cítil zápach mrtvoly. Mé zděšení rostlo kvapem, nevěda proč, beru do zaječích, tu teprve spatřím – Ji. Na vysoké skříni, pod

samým stropem, seděla a klátila nohama, dolů visícíma. Pohled její byl potměšilý, výsměšný, jeduplný. V ruce držela provaz, opatřený kličkou, a točila jím nad hlavou … Tentokrát jsem měl ještě sílu, vyřítit se na chodbu; tam však jsem klesl. –

30. dubna.

Tak teď jsem šťastně zase tam, kde jsem byl před 1. aprílem, když jsem odjel do Berlína; zcela rázem. Ba byl jsem vržen ještě mnohem dál dozadu. Nejen, že v plné síle cítím opět onu strašnou bolest nad věčným zatracením své ženy, nejen, že mám nový, čerstvý strach – z její oprátky –: hrůza před strašidlem vyvstala ve mně mocněji než kdy dříve. Žádné její zjevení dosud nebylo pro mne tak děsné jako toto. Všechny mé, téměř už zacelené rány znovu se široce otevřely; ni minutu nemám klidnou; všechna chuť z požitků zmizela; marný každý pokus o sebepřemožení … Co jedině trochu pomáhá, je dobytčí zpití se; ale to musí vésti nepřímo jen k urychlení – – strašlivého konce …

Čeho však nejvíce se děsím, je příšerné faktum, že mnohé pojmy se mně neobyčejně hrozivě pletou. Žádné přirovnání k tomu, co bylo v lednu. A tenkrát bylo moje počínající třeštění následek dlouhotrvajících hrůzných rozrušení a dlouhé řady visionů; teď však stačilo vidění jediné, po době dlouhého klidu a očividného uzdravení, – a jsem v tom hloub než tenkrát. Vězí to už v mém roztříštěném organismu. Padám do propasti, pomalu, ale jistě. Bože můj, což mně není pomoci? …

Mám ovšem Podex romanus; ale ten nemá absolutní moc; musí být doplňován oněmi čarovnými slovy. Mohl jsem jich onoho večera včas použít? Zde nutná pronikavá reforma. Již po onom rencontru v parku jsem si předsevzal, že, co živ budu, nevezmu knihu do ruky; přál bych si, aby dodržení každého mého předsevzetí bylo tak málo obtížné, jako je mně dodržení předsevzetí tohoto. Ale kniha – to nestačí. Musím na př. vykřikovat své zařikavadlo vždy dříve, než otevru nějaké dveře; nebo na ulici vždy dříve, než se ohlédnu nazad; nebo, kdykoli bude proti mně kráčet dáma pod závojem, Daemoně

postavou podobná. Vůbec musím slova ta mít stále v ústech, neméně často, než slovo „já“. Dnes učinil jsem již začátek: tři dámy pod závojem šly proti mně;

já zařval, otočiv se k nim ovšem zády a nahýbaje se ku předu: „Do pr – – e atd.“ Daly mne zjistit strážníkem. Ale i tak je to jistě lepší než Daemona.

Ale tyto nové disposice mne velice uklidnily; s plnou důvěrou hledím budoucnosti vstříc.

4. května.

Lidičky drazí, pro Pána Krista, já vám s ní mluvil zase! V lese, věříte? Vedle mne stál strom. A považte si, ona vám dneska dokonce přijela! V kočáře! A v mužských šatech byla! A v ruce držela bič! Ale mně nenařezala. A kdybyste byli slyšeli její řeči! Nu všecko vypovím, jen si musím dát pozor, abych – nepřeskočil tuhletu krabičku sirek, vlastně, lépe řečeno, abych si nepletl pojmy. Víte, mně se zdá, že tak trošku blázním. Ale to přejde, viďte? Všecko přejde; i koza musí chcípnout. Á abyste věděli, nebyla by přijela, kdybych byl vykřikl včas to, co už znáte. Ale když ona vám byla v mužských šatech! Krátký kabátek, těsně přiléhající tenké zelené kalhotky, herdek, měli jste vidět to její bříško a tu její zadnici pod nimi! – Nu tak tedy (zbavujeme následující vyprávění pomatenin, jimiž je protkáno):

Nuže, vyjeli jsme včera zase s Moltkem jun. a Eulenburgem za Berlín. O 11. dopoledne zašli jsme do restaurace v lese, jen tak 200 kroků vzdálené od jeho kraje. Chvilku s nimi sedím, pak cítím tak velký a tak trapný nepokoj, že vstanu, abych se trochu prošel.

Vyjdu z lesa. Těsně podél něho táhne se silnice. Slunný, teplý, lahodný den. Vlídně hladila mou duši mírně pahorkatá krajina s chaloupkami rozběhlými po nízkých stráních jako ovečky; hladila ji, až zhypnotisovala … Lajdám po silnici.

Náhle sebou trhnu jako usínající člověk; slyším rachot kol, dupot kopyt. Dvoukolový kočár žene se ke mně. Dva jako saze černí koně před ním. Řítí se na mne tak rychle, jako, bez přehánění, rychlovlak.

„Koně se splašili!“ Leknu se a skočím do lesa. Byl svrchovaný čas: již bylo pekelné spřežení tu. Téměř okamžitě se zastavilo, vyskočil z něho muž s bičíkem v ruce – a přímo ke mně. Popatřím lépe – Daemona. Opět jsem si sedl; tentokrát do skupiny ostružin, ale necítil jsem jejich bodliny.

Její tvář – pekelný oheň, proměněný v lidské maso. Nikdy dříve jsem ji neviděl tak divou, příšernou – a tak triumfální. Kdyby se obličeje všech Caesarů a Napoleonů slily harmonicky v jedno, nesálaly by půl té transcendentální velitelskosti, která z ní sršela tisíci blesky. A vypadala zas mladá jako děvčátko, růžová na bílém obličeji: oheň ve sněhu vítězně planoucí! Zaduněl altový, nadzemský hlas – hlahol římské buciny, archandělských pozaunů, volajících k poslednímu Soudu:

„Ode dne, kdy jsi seděl v blátě, mnoho se změnilo. Hledím teď jinak na svou situaci, haha! Nepovažuju tě už za fantom snu. Jsi skutečný ten starý pes, můj manžel. A žádám tě kategoricky o vysvětlení toho, co se 19. srpna událo!“

„Já – já – nevím nic. Obraťte se na lékaře – na vědu… Já nic, já muzikant, já jenom fantom snu –“

„To by se kdejaký darebák mohl lacino vymluvit, že je pouhým fantomem, aby se vyhnul trestu. Slyš, ničemo: pochopila jsem, že rozhodující pro mne není ani tak 19. srpen, jako 2. září, kdy jsem sklepení opustřla … Určitěji: že o sklepení jsem nesnila, že to byla „skutečnost“, že jsem v hladomorně zemřela …“

„Jej, jej! … Ale divím se, že vy, přece trochu vědecky vzdělaná dáma, takhle mluvíte. Jakpak jste mohla umřít, když tu jste a řečníte. Copak byste mohla existovat, myslit, kdyby Váš mozek nyní hnil?“

„Kuš s vědou, trottle! Ta je ještě trottlovštější než ty. *Tvůj* mozek hnije, a přece myslíš, třeba hnilobně. Všechny mozky všech lidí hnijí a *všechny* myšlenky lidské kultury jsou *jen* produkty nejsmrdutější hniloby: tuto velkou pravdu přináším já ze záhrobí! K věci! Byla jsem kýmsi omráčena a pak vržena do hladomorny. Kdo to byl?“

„Bože – snad nemyslíš, že – já?“ vyjelo ze mne hloupě.

„Ty?“ zachechtala se. „Babko, ty že bys byl něčeho takového

schopen? Vyloučeno. Ale vyloučeno není, že jsi někoho zbaběle nastrojil, aby mně to provedl. Pravděpodobnější však je, že to učinil někdo z tvého kretinského příbuzenstva, nespokojeného s mým způsobem života. Snad se souhlasem tvým; patrně s tvým věděním; zcela jisto však je, že jsi proti tomu nezakročil. Nuže –?"

Zdvihla bičík. Její tvář – slitina tygra a Lucifera. „Avancovala v pekle," – kmitlo mně myslí, „ze zatracené mučené duše na jednoho z mučících ďáblů." Každé mé mozkové vlákno bzučelo jako struna, chalupy na stráních poskakovaly sem tam jako ožralé, a objímajíce se s ploty svých dvorků, tančily šíleně. Měl jsem určitý pocit, že stojím na hlavě.

„Jsem nevinen – já fantom – já fantom –"

„Jsi-li fantom, bude ti to jedno, spráskám-li tě!"

„Ne, ne – Ježišmaria! Já nejsem fantom, prosím, prosím! To, co jsem v parku povídal, bylo pravda. Zmizela jste najednou z hradu, než jsem přišel s tím doktorem, a spíte v lese. O tom přece není pochyby, nahlédněte to. Ale já dám ihned rozkaz, aby byl ten zlořečený les prohlédnut, já sám budu hledat, Willy mně bude pomáhat a probudíme vás –"

Rozesmála se náhle: „Probudíte mne – k čemu? k tomu vašemu skabiosnímu snu? Ten můj je pořád ještě lepší!"

Smála se pojednou tak vesele. Nevíte, jak hřejivě to působilo po jejím dřívějším běsnění. Rozkurážen pravil jsem jí:

„Choti má, jak báječně dnes vypadáte! Jako poupě růže, jako Madonna! A tlustá jste jako mazanécek! A jaké máte bříško! Máte se tam dobře, že ano? Co vám tam vaří?"

Lekl jsem se své odvahy. Tu však ona – uvěříte? velmi něžně mně pohladila tvář, ale hned poté mně dala poliček – velmi malý; pak si utřela ruku o kalhoty a zhroutila se na zem, přímo přede mne. Škubala sebou v pláči, lomcovala sebou zimničně, a najednou objala i má kolena. Ale hned padla zase na tvář: – Co se v ní asi dělo?...

A právě v tu chvíli cinkalo tak dětsky něžně se stráně poledne. Znenadání vstala a – věříte? vytrhla mně můj kapesník, do kterého jsem právě také plakal a osušila jím své oči. Hned však jej daleko

odhodila. Usedla poblíže mne a mluvila, zprvu násilně; z prokousaného rtu jí kapala krev.

„Jsem v povídávé náladě, – řeknu vám, kníže, co se se mnou od března přihodilo. Oh! Oh!... Jaká krása!“ Oči jí zajásaly … A teď si vesele zapálila viržinko – a přihnula si z láhve s bílou tekutinou. Zatřásla se a zaslzela. A já pocítil ostrý zápach 96% lihu … Ona vám ještě za svého živobytí pila nerozředěný špiritus – a ani po smrti té neřesti nezanechala! To je pořádek! To je pořádek!

„Nuže, právě onen den našeho rozhovoru byl velikým mezníkem v mém osudu. Když mne uragan uchvacoval, vštípila jsem si, že *musím* ve svých mukách vyvolat Vůli vše překonávající, Absolutní, vše pod Sebou vidící; vštípila si i některé, v bdění samozřejmé, ve snu se nevyskytující praktiky jejího vyvolávání. V prvních mučírnách se věc nedařila přes všechno temné, šílené úsilí. Deseti komorami jsem prošla. V jedenácté bylo mé utrpení hroznější než kdykoli dříve. Ale bolest stupňuje duševní činnost do nezměrná. Napjala, ve spojení s nejstrašnějším, nejnásilnějším úsilím celou mou duši tak nevyslovitelně, tak mysticky, že se stal zázrak: vzplanul oheň uprostřed vody! *ve snu* zazářila světlá, sebevědomá *bdící* Vůle! ta sebeobjímající, všedrtící, všetvořící, všemohoucí, vševědoucí, – to jádro samé Jsoucnosti. A ráz na ráz vykřesala jsem z jejího sebeobjetí myšlenky: vše, i to nejstrašnější, je pouze plas matem, absolutní hříčkou Mé Vůle, jen k tomu zde, aby se na tom v nejvyšší nezkalené slasti affirmovala, s tím jen suverénně, násilnicky si pohrávala, věčně jen vítězíc k vůli vítězení; jen dotud, dokud se to nepochopí, existuje pro duši něco hrozivého, existuje utrpení, existuje Zlo; v okamžiku pochopení změní se vše jen v Zář, – nadsluneční uniformní Zář; zmizí všechny jednotlivosti, části, rozdíly, vše se promění v Jedno, věčně neměnné a nehnuté a absolutní; všecky bolesti jsou jen falešnými soudy, záležejícími v omylu, že může něco vůbec škodit; poznej, že ve Věčnosti vše jen prospívá, a každé utrpení se ihned roztaví v bílou slasť, ve věčnou Mou Gloriolu, kterou jen a jen je svět, kterou jen já jsem sama … Nesmírně jasně zazářila tato poznání kať exochen, doprovázena hromovým

třeskotem Nadslasti, rázem změnily se i mé tělesné, nejvyšší bolesti v nejvyšší duševní i tělesnou rozkoš, jaké jsem dosud ani netušila. Vše, vše bylo teď Nadzáří, Nadhudbou. Sevěrní pól stal se náhle rovníkem. „Nepopsatelné – zde stalo se skutkem!“

Za nastávajícího odlivu tohoto Božího stavu uvědomila jsem si, že nesmírná budova se chvěje jako při zemětřesení, že hlučící stroje a řev odsouzenců zmlkl, – že mučící obludy zoufale křičí, – že jedna z nich mne uchopila a vyhodila oknem ven …

Mé vědomí zmizelo. Nabyvši ho, byla jsem jinou, než ve svých dřívějších snesitelných snech: měla jsem Vůli ... a následkem toho byl můj sen vlastně už „bděním“, – nemaje omezeností bdění byl vyšší synthesou bdění a snu. Dovedla jsem teď distinktně myslit, – zdálo-li se ti tehdy v blátě, že jasně myslím, projektoval jsi jen distinktnost svého bdícího stavu do mého chaosu. Rozpomínala jsem se na přemnohé, co mi bylo dosud zazávojováno. Hlavně jsem pochopila, že jsem „mrtvá“. Nikdo ze zemřelých to nechce chápat; myšlenka „jsem umrlec“ usmrcuje toho, kdo stojí dosud na půdě tohoto vašeho „života“. I mne zprvu porazila na zem; ale za chvilku jsem se idiotskému omylu smála: neboť celé vaše bdění jest jen strašlivý omyl, vzniklý ze Všeidiotství. Člověku nutno být Bohem; vše ostatní na lidstvu je lejno. – Příští uragan nepřišel, ač jsem si ho přála žhavě. Ani později nepřicházel. Ďáblové v šarlatovém paláci si mne nepřáli; považovali mě za prašivou ovci, kterou třeba z institutu vyloučit. Ale Bůh – jímž jsem Já, určil jinak.

Jednou znenadání přikvačil na mne zas ten pes– uragan. Tři komory jsem prorvala, ale už ve čtvrté se opakovalo totéž, avšak ještě silněji, co tenkrát v jedenácté. Spěšně mne zas vyhodili; stěny paláce praskaly ...

A ještě dvakrát jsem tam přišla. Jen pro forma. Obludy uštědřovaly mně úmyslně trýzně velmi snesitelné. Nebylo to horší, než když je člověk bit. A měla jsem při tom pocit, jaký míváme, když sníme, že jsme biti: daleko více příjemný než bolestný; každý sen je masochistní; masochismus je základním faktem. – Peklo se mi zalíbilo. Je mně ho teď skoro líto, když jsem se rozhodla, že je

zničím.

Posledního nejvyššího Vítězství jsem dosud nedobyla. Jinak nebyla bych stále ještě do pekla posílána. Rozděláno je mé dílo. Věčná Prozřetelnost Má patrně chce, abych je definitivně rozmetala, v Elysium Infernum proměnila; rozhodná bitva mne dosud čeká, – nuže Velké Boží Rozhodnutí!

Ale jak svésti rozhodný boj, když ďábelské vojsko z dálky přede mnou utíká? Musí však k tomu dojít. Kdo vyhraje? … Jasně vidím posici nepřítele a stav svých sil:

Fluidum vstříknou do mne: fluidum božských bytostí v neprostorových končinách Veškerenstva, nade všechna slunce svítících, ale věčně nehybných, bez parallaxy. Fluida ta způsobují, že duše lidská je schopna po mnohé hodiny snášet bolesti, jejichž stý díl by jinak, jako blesk, usmrtil každého. Dále jiné fluidum z bohů, které budí utrpení čistě mentální, – nejhrůznější, nejobludnější metafysické myšlenky, proti nimž to nejděsnější, co Sen člověku podává, je krtci hromádkou proti horám na měsíci. A fluidum třetí, které působí, že všechny nervy stanou se stokrát sensibilnějšími než dříve a že všechny cítí rázem absolutní maximum somatické i psychické bolesti; proti této *generální* tortuře jsou všechna mučení, vám lidem známá, idiotským šprýmem.

Jistě to bude trvat jen okamžik, který však bude věčností. Jistě, i bez náporu Vůle, změní se Bolest automaticky ve slast. Neboť získala jsem si proti zákonům Snu Vůli, – utrpení padne tedy na neplodnou půdu: nic jiného není Bolest než náhražka nedostatečné Vůle. Všechna muka odrazí se od skály, místo níž chtěly jejich vlny nalézti sypkou prsť. Rozhodnutí znamená zde již zvítězení. Vítězství mé je již předem jisté; bude pouze lehkou sklizní po strašlivé orbě vítězství dřívějších. – A podotýkám jen: bohové používají tohoto, mne ještě čekajícího utrpení jen jako raffinementu Své Slasti, stimulantií k Blaženosti Věčné; jim jest utrpení pouze slastí na druhou mocnost. –

A ta sekunda rozmetá šarlatový palác i všechny podobné, co jich ve veškerenstvu je, lépe, než milion tun ekrasitu. Vykoupím

utrpením svým nekonečné legiony duší. Co se Christovi nepodařilo: překonat peklo, podaří se mně …

Avšak – všespásný uragan nepřichází. Nemám příležitost... Běda, nedovedu-li si ji sama stvořit!...

Co nyní dělám? Žiju životem Bohyně! Prolétám vesmírem tisíckráte rychleji než světlo a zakouším nekonečné rozkoše, nořic se do kuriosních, prakomických jeho hlubin. Duše má září intensivněji než duše všech lidí, co jich kdy bylo; a kde zazáří, všechny padají zbožně k jejím nohám! Jsem královna vesmíru. Oh! teprve pak, až se Žena probudí ze spánku, v němž je pohřížena od dob pavouků …, až rozšlape to sprosté, idiotské, zhovadilé, parasitní, nejsměšnější plemeno samčí, vyjde lidstvu jeho slunce! – Více než prostorem létám neprostorovostí myšlenek. Absolutně rozluštila jsem světový problém; zničila skepsi; všechny noci se mi proměnily v nekonečná slunce. Na celou věčnost za mnou se rozpomínám. Jen na tu jednu hloupost, kdo byl ten ušlechtilec, ne a ne!“ Rozchechtala se. „Ale ponejvíce se zdržuju v Kordillerách, v paláci, vytesaném z ledu, s pohledem na Oceán a na – Jeho oči … Oh! třeba jsme zemřeli, našli jsme se! Ale On je na mne zlý … V celé své slávě Mu nic neimponuju. Pořád chce ode mne, pořád chce ode mne to staré …, jinak prý padnu opět… –“

Zakryla si tvář dlaněma; a za chvíli mluvila, šeptem, změněným hlasem:

„Něčeho se bojím … Takové černé díry, která je hrůznější nade všechno, co jsem překonala … A tou černou dírou – jsem já, já celá … A pak toho bílého měkkýšového strašidla. To je pro mne ještě černější. Ach, ach, jsem jen věčná, černá nenávist. Tak nezvítězím … Miluju; ale má láska jest jen ostrůvkem v moři mé nenávisti. Mám vůli; ale ta, vládkyně ve vyhnanství, otročí jen černým pudům. Jsem černá. Proto je mé strašidlo bílé; proto je mně světlo – strašidlem … Můj Muž má pravdu, tak nezvítězím…“

Zhroutila se opět; náhle vyskočila a, pane bože na nebesích, dala vám mně hubičku … A zase padla na tvář a kroutila se. Tu vyskočila jako míč a zařvala:

„Láska je měkká svině, nenávist je všechno! Není hodno nenávisti, jak řekl kterýsi proslulý pes, Já! jen vše, co není Já, vlastně, co blbým omylem nezdá se jím být! Omyl Všeidiotství nenávisti je hoden! Omyl, že mimo mne něco existuje! To jest celý tento psí vesmír. Třeba jej drtit. Muži můj, ty mrtvý jako já, jsi morální pes jako všichni mužští! Dobojuju svůj boj, bez tebe, plivám na tebe! Jen Žena je Mužem! – – Dosti nedůstojných řečí s tebou, kryso z Kloaky! Jsi zasvěcen smrti, ze všech nejstrašnější. Vřede, věř: jen tomu, že s mými kočkami v Sausteinu zacházíš obstojně, máš co děkovat, že smrdíš dosud ve světle tohoto vašeho hnojného slunce! Ale až se dovím, jakou účast jsi měl v hladomorně svých zhovadilých předků, věř mně, že tě uvrhnu do nejhrůznějšího z pekel, já Pekel Královna, já Nebes Královna, já Královna Věčností!“

Kopnuvši mne, napila se ještě jako kráva. „Helgo“, zablekotal jsem polomrtev, „nepijte ten špiritus! Vždyť vás to nutně zničí.“

Zachechtala se. „Víš, co je onen nektar, který pijí bohové? Čistý špiritus! Přihni si taky!“ A šťouchla mne lahví do úst.

Lízl jsem. „Víc, dobytku! – Ještě víc! Že tě přetáhnu! – No tak tedy, ať máš na mne upomínku!“…

Běžela ke kočáru, ale znatelně vrávorala. Nemotorně vylezla na kozlík, a černí hřebci, jistě ďáblové jí sloužící, dali se v šílený trysk. Za okamžik ztichl jejich dupot a hrčení kol – –

Náhle, polobezvědomý, sebou trhnu, – něco se mne padá, cítím údery na rameno. Zdvihnu oči – kníže Eulenburg a Moltke! „Jemináčku!“ zvolal onen. „co tu. bratříčku múj sladký, tak– zkroušeně sedíš? A v ostružinách, chval každý duch Hospodina!“ Zdvihali mne. „Oh,“ sténal Moltke, „tvůj sladký popo je jistě popíchán, – opravdu, na kalhotách je křev! O Willy, Willy, krvavé slzy bys ronil, kdybys to viděl.

Ale dost! Čtenář už viděl, že jsem blázen; co se ze mne mohlo stát po této strašlivé příhodě? Dokonce i v kočáru vám dnes přijela, nastůjte! viržinko kouřila a špiritus pila, slota jedna! Křesťané dobří, copak to tak beze všeho jde, aby někdo v hladomorně přes půl roku hnil a při tom špiritus chlastal jako kráva? O tempores, o mora! A

mužské šaty měla, trajda! To její bříško, ty její půlky vzadu jste měli vidět! Tenkrát v parku vypadala jako kočka po okocení. Ó ty bříško, které jsem jen jednou ve svatební noci hladil, kdybych byl tenkrát věděl, za jakých okolností tě opět uzřím – – –

Je už půlnoc. Zázrak, že jsem to všecko dnes, dnes napsal. Ale to udělal její líh a nic jiného. Opil jsem se jím pod obraz; a to mne zachránilo před úplným zblázněním. Pálil vám mne v krku ještě za pár hodin. Moltke a Eulenburg jej ze mne cítili, pátrali v mých kapsách i v okolí po láhvi, ale nenašli nic. Kroutili hlavou; já jim ovšem neřekl, jak se to stalo… I kdybych já byl chtěl, nebyl by mohl můj zdřevěnělý, spálený jazyk.

6. května.

Jsem stále na mol. Opilost je šílenství; postupuju homeopathicky; vyháním ďábla Belzebubem. A koukejte, daří se to výtečně. Jsem teď vlastně blázen, ale protože jsem pořád jako houba …, nikdo to na mně nevidí; nebýt poslední dny v jednom kuse s věrnými, pečujícími o mne přáteli ožralý, seděl bych v blázinci. Ale co víc: byl bych *opravdu* šílený. Do blázince dostane se přemnoho Udí nejrozumnějších, a skoro každý, kdo chodí volně po ulicích, patří do blázince.

Teď jsem zase opilý. Kde to jsem? ... Ano – pořád v Berlíně. Willy je na Balearech, s Alfonsem … Ale ty, Daemono, ty čuně prasečí, nehraj si se mnou! Varuju tě! Objevíš-li se ještě jednou přede mnou, dám tě sebrat policajtem, já, tvůj muž … Paroháč. Krví svou splatíš, že jsi mne – – zabila … Musím plakat. A já tě mám – pořád – čím dál, tím více rád…

To, co jsi čvaňhala o zničení pekla, je vyložený nesmysl. Peklo je dílo boží, je Dům, Chrám Boží, kapíruješ to? Pán Bůh by se pěkně na to podíval –. Potvoro cizoložná – zpychla jsi v domýšlivosti, když jsi avancovala na ďábla, jako nádeník, který se stal dozorcem nad bývalými kamarády nebo dokonce poslancem. Ale já ti dám pro vítr! Jsi dnes ovšem čert, máš moc odnésti mne kdykoli do pekla, pane bože – Ale hlavní jenom je: nebyla ta potvora - přece jen živá? Kde

sebrala ty koně? a ty zelené kalhoty? Vrávoralo by strašidlo tak jako ona, když lezla do kočáru? A ten její špiritus, hernajs, byl přece reální, když jsem musil po něm až do večera odkašlávat ...

Ve věži ležela, růžová a bílá, jako prase v řeznickém krámě. Zbláznil bych se z těch problémů, kdybych nebyl už blázen.

Jedinou vinu na celém neštěstí nese to, že měla mužské šaty a že mne nenapadlo zařvat včas – vy víte co. Zde je nutná reforma. Ode dneška budu řvát svou paroli proti každému, ať žena či muž, koho potkám. Sláva! V tom je má spása. Jsem uklidněn. Vše půjde dobře.

9. května.

Jsem v Sausteinu. Z tohoto důvodu: v Berlíně si přece jen nemohu tak beze všeho dovolit, řvát ustavičně své zaříkadlo. Zařval jsem je před důstojníkem, který měl staturu jako ona … Dal mně facku, že ještě dnes se mně jiskří v očích. Bude suspendován, už jsem to zařídil; ale facka sedí. Ale v Sausteinu mě všichni daleko široko znají, tam přijmou mou paroli se vší příslušnou reverencí.

Když jsem ji dnes po mezích vykřikoval, všichni vesničané a vesničanky ohýbali se až k zemi.

All right! Jen hodně pít a jsem zachráněn. Ale – chraň Bůh, aby se mně ještě jednou zjevila. Cítím určitě: stane-li se to, je se mnou konec.

11. května.

Hihihihi! Velectěné publikum! Kníže Sternenhoch klade si za čest oznámit Láskám Vaším, že včera a dnes přihodily se následující veledůležité události: Předně mne Daemona zpohlavkovala jako koně. Za druhé přespal jsem noc ve stáji na telátku, které mělo černý čumec a vzadu ocas. Za třetí vešel do mne duch zvěčnělého mého bernardýna Slona. Za čtvrté otevřel jsem podex romanus. Za páté byl jsem u Esmeraldy Carmen Kuhmistové a přijal její požehnání. Za šesté popral jsem se s policajty, začež mně na strážnici nařezali, až jsem smrděl. Za sedmé, kdo mne chce teď najít, musí jít do blázince.

Ale nikdo ať se nedomnívá, že jsem blázen. Včera jsem trochu

byl, teď však, v tu chvíli, jsem úplně při rozumu; to udělal patrně ten přežalostný pardus na strážnici. A pak vědomí, že dostanu od Kuhmistky paprsky planety Aldebaranu. Vypravuju nyní, bez frází a ornamentů, nevěše na pásmo hovoru lichých cetek a tretek, hoj, hoj! hip, hip!

Tak tedy sedím včera večer ve své ložnici v Sausteinu. Trochu jsa opilý, klímám. Tu slyším ve vedlejším pokoji šustot, - a pak takové měkké kroky, jako by tam chodil tygr, ťap, ťap, ťap… Dveře byly ovšem zamčeny, a i klíčová dírka zalepena dobře voskem. Poté začaly nějaké ruce tří ti dveře shora až dolů a zdola až nahoru … Ale co, já se v tom už vyznám!

Do pr – – e mně vskoč! zařvu a řvu dále jako lev, že se zámek otřásal. Při tom byl jsem ovšem otočen ke dveřím zády v nahnuté posici… A tu spatřím náhle mezi nohama, za sebou – dámské botky! A ty šly! Vzpřímím se a spatřím Ji…

Nepadl jsem, ale vyběhl na chodbu. Avšak ona za mnou – hup! hup! hup! „Naučím já tě moresům, pacholku nevzdělaný!“ křičela a pohlavkovala mne jako koně. Po celé chodbě i po schodech do přízemí.

Spasil jsem se do čeledníku; sluhové se ozbrojili smetáky a pohrabáči a hr! za ní. Ale nenašli nic. Měl jsem chuť v čeledníku přespat; ale cítil jsem, že bych blekotal děsné nesmysly. Odešel jsem tedy do stáje, lehl si do mokra vedle zmíněného telátka, které mělo černý čumec a vzadu ocas. Nechovalo ke mně nepřátelských úmyslů; a jistě se též nebálo Daemony; a já také ne. Ve stáji se jí nikdy nebojím; kdyby tam přišla, kopl bych ji jako kůň...

Nespal jsem. Myslil na své bernardýny, kteří jsou v Pánu. Herdek, ti být u mne, když mě začala pohlavkovat, co by z ní bylo zbylo! … A já je dal popravit … Pro nic a za nic vlastně. Jaký jsem to přece jen dobytek! … Plakal jsem nad nimi, než v tu chvíli cítím: oni nezemřeli, oni se vtělili do mne, a to Slon. Jeho síla se rozproudila mými údy a já počal běhat po čtyřech a štěkat a kousat krávy do stehen – –

Ale přede vším vřela ve mně zlost proti Kuhmistové.

„Čarodějnice neřádná“, řval jsem, „už ani ta průpověď nepomáhá, leda k pohlavkům. A podex romanus už dávno ne! Podívám se do něho, když ztratil svou moc, ať aspoň vidím, jak vypadá paprsek Aldebaranu, lejno zmije, žabí brko, gorillí slzy!“

Přetrhl jsem nit, – a víte, pánové a dámy, co v ořechu bylo? Nic, nejpoctivější nic! „Zrádná svině!“ řičel jsem, „to smrtí zaplatíš! Hned zítra jdu k císaři a on tě dá upálit, rozčtvrtit, oběsit!“

Když se začalo rozednívat, vyběhl jsem ze stáje, pádil do svých pokojů, vzal si svou navštívenku a dva balíčky 1000markových bankovek, každý se 100 kusy; a horempádem letím na nádraží. Ponechal jsem si tentýž oblek, v němž jsem ležel vedle telátka. A to bylo moudré ode mne. Neboť lidé na nádraží a ve vlaku mne považovali za ožralého pacholka, jinak by jistě byli řekli, že jsem šílenec. Pokud pamatuju, štěkal jsem při jízdě na pasažéry a chňapal jim po lýtkách; ale všichni se tomu jen smáli.

Dospěv do Berlína, jako anděl pomsty vřítil jsem se do bytu Kuhmistové.

„Zmije! zmije!“ zvolal jsem, šťouchaje ji ořechem do nosu. „Prázdný byl, ďáblice, prázdný, haf, haf, haf!“ – Polekala se, ale hned nabyla vlády nad sebou. „Pane, počínejte si rozumně, jinak jsem nucena volat o pomoc!“

„Podex romanus – prázdný! haf! haf!“ A postaviv se na čtyři, chňapal jsem jí po lýtkách; ona utíkala a já ji delší dobu proháněl sem tam pokojem. „Popravit tě dám, císařem! Vlastnoručně tě musí rozčtvrtit! Víš, koho jsi podvedla? Knížete Hellmutha Sternenhocha, prvního oblíbence a rádce císařova a říše Německé největší pilíř, haf! haf! haf!“

„To je hezké,“ řekla, mávajíc koštětem před mou hlavou, „jen promiňte, že vypadáte spíše jako čeledín Jeho Jasnosti. Ráčíte páchnout chlévem a – kořalkou –“.

„Tak zde máš mou legitimaci!“ a hodil jsem jí svou navštívenku.

„To je hezké, ale možná, že kníže pán ji někde ztratil – nebo že vy –“

„Budu se ti legitimovat lépe!“ A vyňav oba svazky bankovek,

roztrhl jsem pásky na nich a rozhodil to všechno do povětří.

Černokněžka zbledla. Několikrát se střídavě podívala na bankovky a na mne – a pak klesla přede mnou na kolena – –:

„Ó Vaše Exelence, milostivé odpuštění! že, vidouc výsostnou vaši tvář a celý vznešený zjev, hned jsem vás nepoznala! Ó jaké štěstí pro mne, že vás vidím pod svou střechou!“

„Ospravedlň se, prázdný podex romanus! Haf! haf! já jsem Slon, Slon!“

„Vaše Exelence, odpusťte milostivě, ale trochu viny nesete sám. Neráčil jste mně sdělit svou adresu, jinak bych vás byla zpravila o katastrofě, která se poslední dobou udála. Ach, ach … Nastalo totiž zatmění planety Aldebaranu, jelikož měsíc mezi ni a slunce vstoupil jest; i rozkázal za příčinou toho mocný Aldebaran, hořce pláče, aby všechny paprsky jeho, světem se toulající, ihned k němu se vrátíce, světlo mu nové poskytly. A tak stalo se, že i paprsky, v podexromanus uvězněné, střemhlav z něho vylétnouce, na Aldebaran planetu se odstěhovaly.“

„To je všechno pravda, ale bylo tam také lejno, slzy, žabí brko!“

„Ano, Exelence, ale paprsky Aldebaranu všecko toto do sebe vstřebajíce, látky tyto zároveň s nimi z ořechu vyprchaly. Vše pomíjí, Exelence, nic netrvá věčně: chtěl byste, aby látky v ořechu obsažené činily výjimku?“

Musil jsem uznat, že má pravdu; její hluboké vědomosti o přírodě imponují. Mírněji jsem řekl:

„Haf! haf, A co bude dál? Včera mne ten slaďák zpohlavkoval jako koně!“

„Snadná pomoc, Exelence. Nutno nachytat nové paprsky Aldebaranu, který září opět v jasu neztenčeném. Neboť ostatní látky mám.“

„A kdy mně je nachytáš?“

„Nejdéle za týden, Exelence. Ale“ – dala se náhle do pláče – „rozbila se mně skleněná pasť, – a je drahá, – já ubohá, chudá žena, ouvej, ouvej!“

„Co stojí?“

„Bojím se to vyslovit. 2000 marek …“

„Tady máš čtyři.“

„Ó vaše eminencí!“ Líbala mně nohy. Ale za okamžik se rozplakala znovu. „Zapomněla jsem, achich, že mně vyschly gorillí slzy. Ale na štěstí je v zoologické zahradě exemplář této vzácné opice. Má právě mládě. Uzmeme-li jí je, bude plakat a naříkat a hořké slzy ronit, avšak – toho neštěstí! Její hlídač miluje ji jako vlastní dítě a za nic na světě nezpůsobil by jí hoře … Za nic na světě, – leda by dostal dobře za to zaplaceno...“

„Mnoho-li?“

„Bože můj! aspoň – 5000 marek!“

„Pitomost, tady máš deset tisíc!“

„O Vaše Výsost, teď jste spasen! Avšak – ó Všemohoucí – nesmí to být, nesmí... Oh, opusťte mne – – a ty peníze si vemte!“

„Co – co – haf! Ježišmaria –“. Dal jsem se do pláče.

„Výsosti, slíbila jsem Bohu, že se již nikdy nebudu zabývat čarami. Považte, jde o spásu mé duše …“

„Kriste Pane, to nemůže být! Aspoň jednou, prosím tě, Bůh ti odpustí, jde o spásu mé duše.. –“

„Ach, ach … Avšak, vzpomínám teď: zjevila se mně dnes ve snu Maria Panna a pravila: „Zavítá k tobě, milá Kuhmistová, kníže Sternenhoch, nejvznešenější a nejštědřejší aristokrat světa, s prosbou, abys mu dala podexromanus. A dovoluji ti tak učiniti, s tou podmínkou, že za duše v očistci 1000 mší sloužiti dáš.“ Avšak, Výsosti, každá stojí 20 marek, oh, já chudobná žena …“

„Nic víc? Haf, haf! To je 20.000 – tady je máš – a vůbec vem si všecko, co tu leží, je to 200.000, kníže Sternenhoch není žádný handrle, haf, haf!“

„Ó Vaše Veličenstvo –“ Nebudu popisovat, jak si počínala. Ale náhle mne chytila: „Teď prosím uctivě, aby mne Veličenstvo opustilo, neboť mé myšlenky o problému, jak paprsky Aldebaranu schytat, intensivně již pracujíc, ani chvíle k ztracení nemám.“ A strkala mne ven.

„Proč mně říkáš Veličenstvo? Nejsem císař, jsem Slon, haf, haf!“

„Ale stanete se císařem!“ zvolala slavnostně. „Prorocký pohled můj čte to s tváře vaší velebné. Zanedlouho učiní vás císař kancléřem svým, vy však věhlasem tak stkvíti se budete, že zeměpán náš uzná vás hodným trůnu svého, a sestoupíc s něho, vás naň posadí. Avšak neztrácejme času, Veličenstvo, opusťte nyní služebnici svou, přijmouc dříve požehnání mé, aby do té doby, než podex romanus na srdci vašem opět spočine, pekelné moci neublížily vám!“

Plivla si na dlaň, slinu rozetřela, zatím co já radostí vyl. Pak, otírajíc mně čelo, mluvila tajemná slova:

„Čury muryťumťulum, puki puk a čumčumčum!“ A sotva se tak stalo, božský duch vjel do mého těla. Objal jsem, štěkaje, vzácnou ženu, ale ta, kloníc se pokorně, vystrčila mne již ze dveří. –

Ohromná radost poháněla na ulici mé kroky, že jsem až běžel. Chtělo se mně ulevit si křikem, výskáním, štěkáním, ale zdržoval jsem se. Tu vidím kořalnu. Nikdy jsem v kořalně nebyl; nyní však zatoužil jsem po vláze. Vejdu, dám si žitnou. Pak hledám peníze. Nikde nic, ani pfenik … „No tak co, člověče?“, obořil se na mne kořalečník, když mé šacování nebralo konce.

„Pomalu, kramáři“, řekl jsem, „Já, kníže Sternenhoch jsa, o své peníze přijít nemůžeš“.

„Ty kníže Sternenhoch, hnojníku?“ zachechtal se. „Tak zaplať, zaplať, nebo jdu pro policii, halamo!“

Vzkypěla všechna má šlechtická krev. „Lumpe“, zvolám, „tobě platit? To by tak ještě scházelo!“

„Se mnou na policii!“

Vlekl mne ke dveřím. Já však jsem se jen tak nedal. Chvíli se se mnou tahal, pak řekl: „Ty bys mně za to stál, hadrníku, abych se s tebou špinil!“ A otevřev dveře, kopnuv mne do zadku, vyndal mě na ulici.

Necítil jsem, věřte, pražádné zahanbení, naopak triumfální zadostučinění, že jsem se vyhnul placení. To, jakož i alkohol, vnikající do mozku, zvýšilo mé rozjaření. Náhle jsem se dal v běh, křiče: „Hoj, hoj, Aldebaran, planeta červená! Gorillí slzy, haf, haf! Já

jsem Slon a císař německý! Stranou pakáž, císař pán jede!“

Mimo jdoucí se zprvu smáli, pak mne koldokola provázeli svým během. Ulice hulákala a chechtala se. Tu mne někdo strhl nazad.

Policajt. „Chlape, co tu řveš?“

„Cože, otroku?“ zařval jsem a vlepil mu pohlavek.

Chopil mne a vlekl na strážnici. Já však, štěkaje vítězně, slavně s ním zápasil. Teprve když přišli jiní dva, byl jsem přemožen. Ale praštiv sebou na zem, mlátil jsem kol sebe, kopal, kousal. Chytli mne za ruce a za nohy a odnášeli. „Ten člověk je asi šílený“, řekl jim nějaký pán; „jednejte s ubožákem šetrně!“

„Ten, šílený? Ožralý je jako prase, čichněte, jak z něho smrdí kořalka!“

„Já nejsem ožralý, já jsem kníže Sternenhoch, z kterého se stal Slon! Pusťte mne, lumpové, nebo hněv císařův padne strašně na hlavy vaše!“

Ale všichni kolem se jen smáli. A už jsem byl na strážnici. Tam než jsem řekʼ „žid“, hodili mne na lavici, přivázali na ni, stáhli mi kalhoty a odepnuvše řemeny, pustili se současně do mne … Ouvej, ouvej!

Tu vstoupil policejní komisař. „Koukejte, pane šéf, ten hnoják říká, že je knížetem Sternenhochem!“ Komisař, odepnuv už také řemen, nahnul se nade mne – – – „Ježišmaria – přestaňte hned, je to Jeho Jasnost – první velmož říše – hlavní rádce a miláček císařův – běda, běda, – strope, strope, padni na mne! – jsme ztraceni “

Co následovalo, nevím, padnuv do mdloby. Teprve k večeru nabyl jsem vědomí. Ležím v krásném pokoji; ale je hned vidět, že to není obyčejný pokoj k obývání. Myšlenky mé jsou zcela kalné. Ale mé bláznění se očividně zmenšilo. Několik osob mne uctivě obsluhuje. Cítím se nemocným, tak nemocným … Bylo hrdinstvím, že jsem tohoto večera tolik toho napsal. Ale teď už nemohu – usínám – – –

12. května, odpoledne.

Spal jsem dlouho; ale měl děsně divoké sny. Teď blázním jen

málo; zato blouzním v horečce. A to je, myslím, dobře. Delírování není přece nic jiného než šílení, legitimní šílení. Sílení se v blouznění ztratí. A snad v něm zmizí … S hrůzou vzpomínám na včerejší zakalení své mysli. Bože, jsi přece jen při mně! I to bití včera mně asi prospělo. Aspoň po dobu, co jsem dostával, zmizelo úplně mé třeštění.

Ale tělesně je to se mnou zlé. Je mně tak nevolno, tak sláb jsem, zimou se třesu, děsně mne bolí hlava. Cítím, že onemocním na smrt. I to však bude mně snad k prospěchu. Již v lednu byla to nemoc, jež mne zachránila. Tenkrát ovšem nebylo mé šílení tak velké jako toto; a nemoc ne tak vážná jako ta, která nyní otvírá po mně jícen …

Oh, bože, jak to všechno se mnou dopadne? Ale nějaké to bylo, nějaké to bude –.

13. května, pozdě večer.

Hodiny říkají pořád tik, tik, až je to opravdu k omrzení; který hloupý ničema vynašel jen to tichošlápské strašidlo? Moji strážci chrápou ve vedlejším pokoji. A to elektrické světlo je také takové podařené strašidlo. Sedím na posteli, ale vstát s ní bych už nedovedl; nějaký dareba mně do nohou a do všech žil nalil rtuť. Trochu blouzním, ale není to teď právě nejhorší. Píšu přece velmi rozumně. O čem psát? Nejraději bych o tom telátku, které se nebojí Daemony majíc černý nos; ale nebylo by to zcela důstojno budoucího císaře německého. Myslíte, že blázním? Prr! Vyklouznu ze Šílení jako myš z kalhot, uvidíte!

Budu psát o tom, co jsem slyšel večer. Navštívili mne totiž čtyři osoby: strýc, bratr, jeden tlustý, jeden tenký člověk. Tito mně byli představeni jako bavorští šlechtici; ale podle toho, že mluvili učeně, poznal jsem hned, že to šlechtici nejsou.

Strýc je imposantní zjev. Nemá sice skoro žádné čelo, a chce-li člověk rozeznat jeho očka, musí vzít lupu; zato však má ohromná líce a čelisti a strašný knír. Jelikož je k tomu velký a hřmotný, budí všude svrchovaný respekt. A ten stoupne, zazní-li mohutný, křaplavý, pomalounký hlas; jaký způsobem pak strýček mluví,

uvidí se ihned.

Zato můj bratr je pouze zdegenerovaným potomkem slavných předků. Je jako pavučina, vrtí se stále jako vrabec, odfoukl bys jej, kdybys naň dýchl. Drmolí stále nesmysly, jsa trochu slabomyslný, a má více vad výřečnosti. Není v něm ani náběh ke karakteru. Císař však si ho nadmíru váží a učinil jej generálem. –

Když si se mnou pohovořili, odešli do vedlejší místnosti a debatovali o mně. Tiše, ale já rozuměl každému slovu; mám dnes uši jako osel.

„Pánové“, řekl tenký, „choroba Jeho Jasnosti je záhadná, vědě dosud neznámá; ale můj bystrozrak odkryl její příčinu a ode dneška obohacena bude Psychopathologie o novou nemoc, kterou tímto ihned křtím: Morbus sedatorius doctoris Trottelhundi. – Nešťastník trpí totiž sedací chorobou: je stále neodolatelně nutkán usednout, ať stojí, kde stojí, a usedl by třeba na řeřavé uhlí, jako usedl strážníkům na dlažbu – do hromady bláta, do ostružin, na práh salonu, atd.“

„Inu, má padoucnici!“ vmísil se do řeči strýc.

„Ó nikoli, Jasnosti. Epilepsie je“ chorobou převážně somatickou, kdežto morbus sedatorius čiře psychickou; mohl by být ovšem, na vzácný podnět Jasnosti, nazván, populárně, ‚sedoucnicí´, sláva!“

„Ba právě, má padoucnici“, zahuhlal ujec. „Račte rozumět: padoucnice a sedací nemoc jsou něco diametrálně rozdílného –“

„Ba právě, copak neříkám, že má padoucnici?“

„Ale to aby se člověk popadl za vlasy!“ zvolal rozdurděný učenec a chytil se za pleš.

„To jsou všecko láry fáry!“ vskočil jim do řeči bratr. „Není samostatný, hoj, hoj! vlastní nohy, – žádný karakter, – pavučina – fuk, fuk!“

„Velice správné, Jasnosti!“ obrátil se k němu vlídně doktor Trottelhund. „Jeho Jasnosti schází vskutku rovnováha povahy, – a to je zajisté předpokladem jeho choroby; ba-nová geniální myšlenka mně vysvitla: nejen předpokladem, ale direktní příčinou: vědomí psychické instability budí v nebožáku takovou nedůvěru k sobě, k svým tělesným silám, že je nucen usednout, ať je to kamkoli.“

„Krátce, má padoucnici!“ doplnil strýc. – A teď vpadl do toho učenec tlustý:

„Ale jak vysvětlíte, vážený pane kolego, sedavou nemocí všechny ty ostatní manifestace choroby Jeho Jasnosti?“

„Totální poruchou nervového systému, jež sedavou nemoc úplně konkomituje, která však není nejprvotnější efficiens těchto nemocí, ctěný pane kolego Biersterne.“

„Věhlasný pane kolego, při vší úctě, kterou mám k vašemu duchu, musím říci, že celá hypothesa vaše důstojná je přímo idiota. Již termín váš „sedatorius“ nesměl by vytvořit sekundán, jenž by nechtěl z latiny propadnout. Moje je stokrát přiléhavější. Pánové, náš pacient trpí fixní ideou, že je čtyřnohým zvířetem. Je mně dosud nejasno, zda gorillou či telátkem či psem či slonem či jiným ještě. Proto sedá nejraději na zem; proto spí ve stájích, proto štěká, proto pokousal a pokopal strážníky; proto, aby napodobil zvířecí devoracitu, kázal, aby mu byl k obědu uvařen ohromný kotel bobů a zeleniny; proto, aby všechno jeho počínání mělo úplně ráz zvířecí brutálnosti, vykřikuje všude necudná ona slova!“

„No a copak nepovídám, že má padoucnici?“ – Na okamžik nastalo ticho; nikdo si nepředstaví, jak strýc touto neslýchanou houževnatostí v svých tvrzeních každému imponuje, každého přímo poděsí; ale nesleduje při tom nějaký úmysl, myslím, že to dělá jen proto, že nemá žádné čelo.

„Věhlasný pane kolego Biersterne“, zvolal konečně doktor Trottelhund chvějícím se hlasem, „při veškeré úctě, kterou mám k vaší inteligenci, musím vás prohlásit za dokonalého kretina. – Na př. je známo, že Jeho Jasnost vykřikoval, že je slon a německý císař. Jak vysvětlíte svou zvířecí hypothesou to druhé? Máte snad odvahu tvrdit, že Jeho Veličenstvo je čtyrnožcem? Nebo –“

„Láry fáry!“ zapištěl do toho na štěstí bratr, – jinak by se byli servali. „Žádná nemoc, – žádné vlastní nohy nemá, hoj, hoj,fuk! Je jako prádlo na větru, je jako vrabec–frak! cvrlik, čimčarara, čim, čim, čim!“

Bůh aby tě skolil, vrabče! Pěknému to generálu svěřil císař životy

svých vojáků!... Ale musím přestat, onen ničema mně nalil rtuť i do rukou, a řádky z papíru mně vyskakují a skáčou zpět do očí jako paprsky Aldebaranu, hoj, hoj! Ještě bych rád něco duchaplného připsal – – čury mury ťumťumťulum – –

Ach, ach – klid chci – klid – – věčný klid – –

10. července.

Dnes po prvé jsem vyšel do zahrady sanatoria. Dnes po prvé zas píšu. – Oh, nevěděl jsem dosud, že slunce je vlastně spanilý jinoch, že ta šedivá země jest jen zemí pohádek. Ze azur a vzduch lépe opojují než víno! Ze šelest listí není nic jiného než nejreálnější, vlídný, jen mně platící šepot milostných, za hmotou čtveračivě schovaných, malých duchů. Nevěděl jsem, co je to pocit volnosti, touha po letu v nekonečno, tetelící se poslední zář blaha. Nic jsem dříve nevěděl. Všemohoucí, nenech mne napříště, jako dosud, dusit se jen pod černou horou utrpení!...

Jako féerický, bílý sen vane kol mne přítomnost, jako modrý sen vlní se vzadu minulost. Bez obláčku je obloha pozdního odpoledne; jako duše má. Ale – přece tam, tam na severu strmí malý modravý mrak, zlověstný, a přece tak sladce přitažlivý. Toť Daemona … Ale dnes se nebojím ani její jméno vyslovit; mysle na ni, jen slzím, tělem prochvívá rozkošný mráz … Bože Vysvoboditeli, dej ať tento den potrvá věčně. – –

24. července.

Je mně stále velmi dobře. Zítra opustím sanatoř. Kéž by jen bylo mně stejně dobře na svobodě jako zde, ve vězení, třeba růžovém.

Od 13. května jsem na Helgu skoro nevzpomněl. Ani v nemoci, ani v rekonvalescenci. Je to merveilleusní. Vysvětluju to tím, že mne už nepronásleduje; že mne nechala. Nebo že nesmí už z pekla ven. Proměnila se mně v paradoxní sen. Už je po něm.

I koza musí chcípnout… Odplaveno je všechno mé bláznění. Jsem jako svěží novorozeně…

25. července.

Zase v Sausteinu. Opět slyším z parku rachot pekelných jícnů. Připomíná mi to ji; příliš silně. Proto odjedu hned zítra. Ale Hagenbeckovi píšu o zásobu žiraf, buvolů a hrochů. Kéž by jimi byly ty zlořečené kočky sežrány! – Stále musím zase na ni myslit. Když jsem ležel v deliriích, měl jsem vám o ní takové sny … Blbé ovšem. Povím o nich, pokud dovedu.

První sen. V nejtišším spánku slyším znenadání tajemný, nejděsnější řev. Jako by se všechna moře světa, stěsnaná na malou plochu, najednou rozburácela. Jako by triliony zatracenců řvaly současně svá věčná, nesnesitelná muka. Bylo to k nepopsání, avšak ztichlo to brzo. A já kráčel náhle temnou zamodralou planinou. Vše tam bylo strašlivě roztřískáno; krajina, zpustošená největší moderní bitvou, není proti tomu nic. A mezi tím chaosem vidím kus sekaného masa. Nebylo to větší než kočka. „To je Ona“, dím si. A vskutku vycházel z toho chuchvalečku tenký pláč, jako když mňouká novorozené kotě. „Prohrála svou rozhodnou bitvu; zůstala z ní jen sekanina.“ A ač jsem měl mít radost, že jsem jí zbaven, rozbrečím se, vyju jako šakal… Dále nevím už nic.

Po druhé vidím, jak Trhán, vysoký jako věž, nese ji za kůži v zátylí jako štěně. Ale ona byla stále ještě sekaninou, ač jsem v ní už rozeznával hlavičku a nožičky. Hodil ji do hluboké kaluže hnojůvky; „vypiješ to ihned všechno!“ kázal. „Muži můj, copak to člověk snese?“

„Ne; ale bůh ano. Vypiješ-li to, zemřeš; zemřeš–li, živá budeš, bohem budeš!“

„Ale to nejde, to nejde!“

„Půjde,“ zvolal zhovadilec a ponořil jí celou hlavu do hnojnice. A ona teď pila; a pila; a svíjela se. Náhle vyskočila. „Tyrane nejhovadštější! I bez tvé hnojnice to půjde!“ A sekala jej svými drápy do tváře. „Nepůjde,“ zachechtal se. „Bez vypití hnojnice všechno jen kulhá. Vínem stane se každá hnojůvka, kterou vypiješ. Bohové pijí jen hnojůvku! Ale sladkou musí se stát ještě dříve, než se promění ve víno!“ Poznovu ponořil jí tam hlavu. Ona však mu ihned se

zběsilým řevem vyklouzla – a sekali se svými drápy jako dvě kočky, on se chechtaje, ona zoufale plačíc. A jejich chuchvalec se ode mne vzdaloval, až zmizel.

Po třetí. „Hellmuthe, muži můj! Milovat tě chci!“ To křičel její hlas z dálek. Za nesmírně dlouhou dobu se objevila. Ale byla to ovce. „Musila jsem se proměnit, abych mohla – – „ A uchopila mně tak

nějak svýma podivnýma nožičkama, strhla na zem, – no a teď se to stalo – –“

26. července. Ve vlaku.

Neměl jsem včera o těch snech psát. Už zase musím na ni pořád myslit. Hrozivé to není, naopak skoro pěkné, lascivní… Přes to může to být opětný první krok – do starých propastí. – Nesmím na ni ani pomyslit! Každou vteřinu každou myšlenku odhánět! –

Ale ty sny měly by mne vlastně těšit. Kdyby byla tu hlavní bitvu vyhrála, žádný čert by to s ní nevydržel! Co teprve já, který jsem tak na ráně! Chtěla se, mrška malá, stát Bohem a nechat si při tom v kapse svou nenávist a pomstychtivost. Ale to by byl přece – Satanáš! A – Pane Kriste! co by měl k očekávání ten, kdo Mu kdysi nacpal jistou ponožku mezi zuby, které dříve vyrazil střenkou nože … Mé zuby drkotají …

Díky Bohu, projela to; kampak by se také hrabala! A teď je jistě opět v šarlatovém pekle mučena clo allelujah ... Přitáhli jí jistě uzdičku … Snad nesmí teď z pekla vůbec ven; nemůže ke mně. Proto mně dala tak dlouho pokoj ... Avšak – sešla se přece s Trhaném, topil ji v hnojnici ... Ah! samozřejmě i on je v pekle, je tam ďáblem a mučí ji, jako ji mučil za života. Velkou výhodou však pro mne jest, že chce, aby nechala msty; ona ho poslouchá jako čubka. On chce, zdá se mně, aby se zamilovala do toho, koho chce rozmáznout; vždyť už tenkrát na pahorku jí rozkázal, aby mne zlíbala. Hezké od něho, nebudu mu říkat pro všechno Trhán; svědčí to ovšem o nedostatku lásky, když není na mne žárliv.

Hlavní však je: Daemona bude podle všeho děsně mučena tak dlouho, dokud neupustí od své pomsty… a dokud – toho svého

vraha – – –. Dříve měla mne jen políbit … Nyní však to už nestačí …, má zadost učiniti manželským povinnostem … A ona, chudáček mučený, má asi k tomu chuť... Proto přišla ke mně jako ovce – –

Bože, bože! … Děsné pomyšlení, mít – něco se strašidlem, třeba je to legitimní manželka … Ale lechtá mne to … Jak divě krásné! … Co by byla všechna erotická dobrodružství proti – tomu zde? Oh, oh!…

Můj extra vlak jede tak hladce, že se mně tu píše stejně dobře jako doma … Rád bych se o tomhle svůdném thematu šířil dále, kroutím se rozkoší a hrůzou …, cožpak jsem perversní? Vyhledávám 80leté dědky jako – páni X. Y. Z.?

Bojím se jí nebo si ji přeju? … Ale vždyť jsem si před okamžikem řekl, že se s ní nechci v myšlenkách ni chvilku zabývat. Avšak – nepsal jsem o ní, jen o svých snech …

Vše jde krásně, ještě několik dní klidu – a budu zase hýřit, jak nikdo nehýřil! –

31. července, večer.

Bydlím teď v jedné ze svých vil, hned za Berlínem. Krajina je krásná. Plochá jako zrcadlo. Rostlin tam skoro není, neboť půda je tak písčitá, že by mohla sloužit za posypátko. Ale do své širé zahrady dal jsem navézti v tisících vagonech černou hlínu až z Ukrajiny. Všechno v ní roste jako divé. Pěstuju zde, vlastně můj zahradník, mnohé vzácné, exotické byliny. Z toho důvodu mne tu dnes navštívil hrabě P.. botanický maniak, takový tichý blázen. Klekne si vám před nějakým obyčejským kvítečkem a pláče nad ním … Chlape zlořečený – – –

Ve dvě odpoledne jsem ho provázel zahradou. Úplně jasná obloha. Divé slunce jako by nás chtělo spolknout. Nemohl jsem je snésti a toho idiota jíště méně. Porušiv poněkud zákony pohostinství, *nechal* jsem jej před jedním pupencem klečet a vyzul se z jeho společnosti. Ptáčátka, hlavně vrabci, švitořili tak bezstarostně a nadějně, mušky, hemžící se ve vzduchu tak hustě, jako vločky v chumelenici sněhové, bzučely monotónně narkoticky, stejně jako ze snu mluvící vodotrysky mé zahrady. Lajdám a hvízdám si. Altán.

„Prospíš se důkladně v tom horku, než se ten blázen probudí ze spaní!“ řeknu si; rozhrnuv hustou záclonu divokého vína a břečťanu, vejdu do altánu.

Byl tam překvapující soumrak; musil jsem se rozkoukávat. Teprve za chvíli jsem rozeznal – Ji. Seděla na stole. Zády o stěnu opřena. Ruce na prsou zkříženy; nehybná. Obličej – děsný. Nikdo, mimo jejího muže, by ji nepoznal. Kostra. Být venku, byla by asi bývala žlutá jako pampeliška; ale zde, v klínu temně zelených stěn, jimiž nepronikal ani paprsek slunce, kde byla více tma než v poledním smrkovém lesíku, vypadala jako hastrman, trpící žloutenkou.

Oči otevřeny. Nemrkala jimi, – jako Odhin; nikam nehleděla. Byl bych ji považoval za mrtvolu, strašidelně sedící, místo aby ležela, kdyby se nebylo její břicho slabě zdvíhalo dýcháním.

Bylo to strašlivé; přes to se mne tentokrát strach ani nezmocnil. Nevzav ani do zaječích, vyhrkl jsem, nevěda ani proč:

„Má vzácná choti, jak se vám, prosím, stále teď vede?“

Neodpovídala. Trvalo to nekonečnost. Konečně to děsně zašeptalo:

„Špatně.“

„Ale jakpak by! Vypadáte přece tak veselá, mladá a svěží…“

Nekonečné mlčení. – „Bojím se, že jste v té hlavní bitvě nevyhrála …“

„Prohrála …“ zavanulo za chvíli.

„Ale pro všechny svaté a světice boží, vy, choti má, prohrát? Taková štramačka!“ –

„Nenechá se přece jen sloučit: Nenávist se Září Věčnou …“ vanulo to dále z nehybných rtů spící. „Nenávist je černá; i bohové jsou černí; Bůh je bílý. Noc nemůže vejít do Dne; netopýr nesměl chtít být slunečním orlem. Doufala jsem, že to smířím. Nemožno. Nutno všecko – všecko milovat; tedy i to nejhnusnější. Láska je to nejtěžší, nejukrutnější. V tom však záleží Tajemství, že nejhnusnější roztaví se v lásku snáze než to, co je hnusné jen polovičně – –“

„Jsem tím nejhnusnějším–já?“ vzkřiklo to ze mne.

„Už ne – skoro ne. Neptej se. Nech mne spát.

Pojď sem blíž.“

A teď – sedl jsem si vedle ní, a ona, strašné! položila hlavičku na má prsa … A spala asi; a já také… Aspoň ten maniak mně později řekl, že ještě dobré.

dvě hodiny se modlil před květinkami

„Já – tě – mám – ráda,“ slyšel jsem sladce ve spaní. „Právě proto, že jsi mně tak nemilý. V nejvyšší chvíli, když se zhroutilo vše, poznala jsem, že, potřísněna nenávistí, Září se nestanu. A v tu chvíli Vůle a vše vypovědělo mi službu. Jednou provždy. Bezmocnou pro celou věčnost cítila jsem se, jako novorozeně. Ve všem, všem, Všem nutno vidět nejblaženější Zář a Slast, jen Svou Zář a k Sobě Lásku, chce–li se Člověk stát Boží Slastí Záře a Lásky –“ A mluvila toho ještě mnoho a mnoho; ale zapomněl jsem na to, jako se zapomíná na sny. – Tu najednou jí chci dát hubičku. Odlétnu náhle do kouta. A ona stojí nade mnou – úplně jiná! Zmizel její somnambulní pohled, zelená žluť tváře zaplála růžově, a starý, děsný zahlaholil hlas: „Kde se tu bereš, ty věčný prašivý pse?“

„Já nic – já nic – ale ty jsi mne právě objímala“– „Já – tebe? Blázníš? A co je to za drzost, tykat mně?“

„Ty jsi – vy jste – spala a vyznala mně lásku – protože jste – tu bitvu prohrála –“

„Co blekotáš? … Avšak“ – zastřela si tvář, „ano … Snila jsem právě obvyklý sen: že musím pozřít ropuchu: chcíplou, smrdutou, tlustou, prašivou.

A už jsem ji nakousla – – . A *ty* jsi zde? Ven, ven!“

Zařvala tak vztekle, jak jsem ani ji dosud neslyšel.

Byl bych zčerstva vyhověl, kdybych nebyl klesl na písek altánu. Kopala mne, řičíc pominuté „ven, ven!“

„Nemohu – prosím – prosím … Byl jsem právě v nebi, vy jste tam byla ovcí – a hned mne srážíte zas do pekla.“

„Teprve tě tam srazím! Počkej, tam teprve zakrátko, hoj! už zakrátko budeš mít se mnou co dělat! …“

Jelikož mne přestala kopat, zmohl jsem se na slova:

„Vy tam – zase jste? Běda! Vy jste to tedy nevyhrkla –“

„Prohrála *to.* Ale *Já* neprohrála! Prohrát něco znamená jen: za chvíli to vyhrát. Bolestí roste síla. Jedinou matkou síly je bolest. Ty se těšíš, že mne to zlomí, „napraví“; půlduše tvého druhu bylo by to zlomilo tisíckrát! Já – z křemene stala se diamantem! Čím palčivější má muka, tím palčivější má žízeň, vrátit je – tomu, kdo mi je způsobil. Buď vypátráš, kdo to byl, a povíš mně to, až se příště zas uvidíme, nebo celá má pomsta zhroutí se strašlivě jen na tebe!“

A teď si dala velmi rychle závoj přes obličej a rozhrnula zelenou stěnu. „Choti!“ zasténal jsem ze svého zoufalství, „pomsta náleží bohu. Jste jako dítě, které je pro jakýsi zlozvyk ustavičně bito; je-li rozumné, vidouc, že bude trestáno neúprosně dál a dál, raději si zlozvyk odnavykne. A stejně je to s vámi – tam na věčnosti...“

Tu se vám náhle, zvenčí už, zachechtala skoro vesele. „Trulante, trulante!“ uslyšel jsem ještě.

Skoro v zápětí vyrušil mne ze ztrnulosti úzkostlivý dotyk –

„Usnul jste, příteli můj?… Přirozeno: i oči kvítků zavírají se ospale v tomto žáru –“

„Viděl jste dámu, pod závojem, právě odtud vycházející?“

„Nic neviděl.“

„Slyšel jste její řev?“

„Nic neslyšel.“

„Člověče, vždyť řvala jako deset jaguárů! Jistotně ji slyšeli až v Berlíně!“

„Já nic. Ale šepot jsem slyšel: šepot jednoho kvítku. Jako lidský; artikulovaný. Škoda, že tu řeč neznám. Patrně africké nářečí. Pojďte, prosím, se mnou rychle, snad i vy to ještě uslyšíte; pak vám podrobně vysvětlím, do kterého rodu a druhu ta rostlina náleží –“

Nu, jdu tedy s ním, chlapem zblbělým. Ten by byl vzorným svědkem u soudu – – –

Nechte mne, nechte mne, nebo se zblázním! … Vyházel jsem oknem ze svého pokoje vázy, obrazy, popelníky – všecko a řval při tom, nevím co – – –

5. srpna.

Bydlím teď v jiné své vile. Tu první jsem při odchodu poplival a záhony pošlapal.

Zde jsou okna zamřížovaná. Dal jsem všude udělat narychlo dvojnásobné dveře. Mám také ruční bomby. Až některou pod ni hodím, budeme vidět. Zabil-li jsem tě jednou, holka, co bych tě nezabil po druhé?

Nebýt okolnosti, že dříve, než se probudila, začala se mnou – – byl bych už zešílel strachem. Ta vzpomínka je cukr sladký …

Jistě už ví, kdo ji zabil; jistě to věděla už od počátku. Hrála si se mnou jen jako kočka s myší.

Pst, pst! zas už to šustí ve vedlejším pokoji… Tap, ťap,ťap … Jako moje nebožka tchýně. Ale ta má svině – už sáhla i na kliku, – cvaklo to –. Vykřikl jsem svou formuli; už nic neťape. Ale formule nestačí bez Podex romanus. Kde ho vzít? Ubohá Kuhmist úpí ve vězení. Hned po zjištění mé osoby na strážnici ji chytli, když se chystala k odjezdu do

Švýcarska. „Kde máš ty peníze, které jsi z Jeho Jasnosti vymámila?“ spustili na ni. Ona, že nic. Sdílela můj osud. Svlékli ji, svázali a řezali. Ona nic, až omdlela. Druhý den to opakovali, až byla podlaha pod ní červená. A tu se přiznala, že to zakopala do chlívku, kde si krmila vepříka. Našli to tam; nechyběla ani marka. Na zakročení samého císaře dostala 10 let.

Obrátil bych se na Willyho s prosbou o milost, ale jsem v nemilosti. Nemyslete, že kvůli mým extravagancím. Imperatoru imponovaly mé činy tak velice, že o nich složil epopej, a namaloval, vlastně dal si namalovat svým tělesným malířem pět obrazů k tomu: 1. Sternenhoch fackován mrtvým slaďákem. 2. Sternenhoch přátelí se s teletem. 3. Sternenhoch přijímá požehnání od čarodějnice. 4. Sternenhoch platí v kořalně. 5. Sternenhoch ve strážnici na lavici. K tomu zkomponoval i melodie a načrtl skizzu chrámku, kde všechna tato veledíla pro věčné časy budou uchována. Dotazoval se dokonce po mém zdraví; i po Helze. Že zmizela, nad tím se on a vůbec nikdo nikdy nepozastavil: ví se všeobecně, že, jako rakouská Elisabeth,

scvrkne se vždy náhle, kdykoli se jí zachce, jako by zde pana chotě vůbec nebylo.

Jsem v nemilosti proto, že j sem na ulici řval: „Budu císařem německým!“ Kuhmist se pod pruty přiznala, že mně to prorokovala … Bojím se dokonce úkladných vrahů

Drak rozevřel po mně opět svou tlamu. Teď jsem ztracen; nadobro. Cítím se dobytčetem, vedeným na jatky…

Ale k tomu ke všemu zase – pochybnost. – Proč se tak chechtala, když odcházela? Proč mně řekla dvakrát „trulante“? – – Ale pouhá myšlenka je sama příliš trulantská – –

8. srpna.

Blahoslavené světlo dnešního dne! Jsem spasen, definitivně! Stalo se něco úžasného. Umřu snad radostí, – bože, jak jsi milostivý, a já – jaký jsem trulant!…

Více nemohu dnes pro jásot a tanec a smích psát.

9. srpna.

Tak tedy: Po probděné noci kráčím dopoledne polní stezkou, spojující mou vilu s lesíkem. Po dobu svého pobytu zde neodvážil jsem se dosud vyjít z domu; až teprve včera. „Ale půjdeš jen k lesíku,“ řekl jsem si. Odjakživa jsem se lesů hrozně bál; a má hrůza se zmnohonásobila od onoho prosincového dne, kdy jsem spatřil Daemonu na lavičce …

Podmračné bylo nebe, a přece vedro. Mdlé myšlenky se válely jako opilé, opile potácely se všechny předměty kolem.

Jsem jen na 50 kroků od lesíku. Leknu se. „Teď nazpět, dokud není pozdě!“… Otočím se – a pět kroků přede mnou – Ona.

Ani jsem se příliš nepoděsil, tak jsem už otupělý. „Nastává konec … Ať! tím lépe …“ děl jsem si a usedl, zcela pomalu, na mez. „Aspoň, až mne zastřelí, nepadnu hlavou na zem, nerozbiju si nos, nezlámu si nohy.“

Hodila sebou na zem, tři kroky dále, zapálila si viržinko. Tvář její byla klidná, posměšná a krutá. „Bezstarostnými, výsměšnými,

násilnickými chce nás míti moudrost“: tato slova, prý Zarathustrova, mne napadla. Dlouho mlčela; a mně bilo srdce stále prudčeji, až jsem byl blízek mdlobě. Konečně promluvila:

„Přináším vám dnes radostnou zvěst. Tento den je konec vašich útrap “

Byl v tom dvojsmysl; ale já ho v tu chvíli nepostřehl. Jen radost ve mně vybuchla. Ta pekelnice, uvedši mne z tuposti, její pomstylačnosti nepříznivé, v naději, srazila mne hned v propast.

„Kdo je tedy mým vrahem?“

„Pořád nevím – bohužel … Dal jsem pátrat. Detektivové – z Paříže, z New-Yorku. Nenašli. Ale dopsal jsem i Sherloku Holmesovi. Dosud neměl čas přijít, ale až ten přijde –“

„Není ho třeba. Vím to už sama.“

„Ale jakpak byste mohla –“

„Rozpomněla jsem se jasně na jeho tvář … Byl malý jako pes; bezvousý; bezzubý; vodové oči; výraz kapří; mopslí nosíček; celkem nepodařený šimpanz.“

Zavyl jsem hrůzou. „Dovtipujete se už, pane kníže?“

Bezděky sepjal jsem ruce …

„Co děláte?“ zachechtala se. „Aha! jste dosti podoben tomu padouchovi, bratrovi svému, generálovi – vrahu mému …“

Oh, jak jsem vylít! „Cože?“ zařičím metaje očima blesky. „Ten že by se byl odvážil toho černého skutku? … Nu ovšem, ten ničema je všeho schopen, jen ničeho dobrého ne; je to tygr lítý. Vždyť jsem ho z té duše nenáviděl, vrabce! Čimčarara –. A on vždy nenáviděl vás, choti má! Byl proti našemu sňatku; říkal, že je to mesaliance. Teď je mně vše jasné. Ale jako blesk rozdrtí jej pomsta vdovce –“

„Velmi dobře. Řekněte: jaký trest zasluhuje takový lotr?“

„Smrt,“ zařval jsem.

„Vyřkl jsi svůj ortel. Tys to byl – ty!“

Spatřil jsem ještě její známou, namodralou dýku, pomalu k mému krku se blížící, – a mé ubohé vědomí mne opustilo. –

A pak – vidím nad sebou nebe. Bylo tiché jako hrob. Nikoho nablízku … Sednu si. Tu spatřím, že za mandelem žita opodál

vystupuje modrý kouř. Vstanu. Daemona tam sedí, kouří, něco píše. Chci utéci. Otočila se – vybuchla ve smích:

„Vzpamatuj se, pane kníže! Haha! Jak se mně to všechno vydařilo! Dost už komedie, ubožáku! Jsem živá, skutečná Helga, nekoukej jako ryba! Nepošla jsem ve tvé hladomorně!“

„Nemožno – nemožno –“

„Jste to kus vola! Tak dlouho se nechat takhle vodit za nos, hahaha!“

„Ale – vždyť jsem vás – tam viděl – ležet – mrtvou – v prosinci“ –

„Babko! Kdybys byl měl kuráž aspoň kopnout do toho šatu, byl bys uslyšel – zašustění slámy! Byl by sis uspořil boby a zeleninu, Kuhmistku, pohlavky, řemeny policajtů, blázinec –“

„Pane bože, ty šaty, ty Šaty!… Ale – ten mrtvolný zápach tam –“

„Stuchlina. Zápach po obětech tvých ušlechtilých předků. A snad i zápach tvůj.“

„Ano – zápach můj – prosím, prosím. Ale vždyť jste přicházela ke mně – klíčovou dírkou – tenkrát, když jste mne zpohlavkovala jako koně, – nebo v koupelně –“

„Kdybys tenhle snop zde viděl v horečce na své peřině, následovalo by z toho, že neleží zde na poli? – Navštívila jsem tě, skutečná, celkem devětkrát. Po prvé na dvorním plese; vystrašivši tě tam, maskovala jsem se za muže a vyšla řadou sálů; ti dva paederasti mne viděli, ale měli důvody mlčet. Po druhé v prosinci v lese. Po třetí v městečku s lékařem. Po čtvrté na Štědrý večer. Po páté v parku, v březnu. Po šesté v kočáře. Po sedmé na skříni u stropu. Po osmé v altáne. Po deváté – zde! – Co je mně na př. do dámy, která tě, pohůnku, zfackovala, když jsi na ni pičil zadek? Co do halucinací, které stvořilo tvé špatné svědomí? Pravda, na jejich vznik měla jsem i já, telepaticky, určitý vliv –“

„Ó choti má! vy tedy žijete? … ó jaké štěstí, že mne netíží strašný hřích – vražda …“

„Tíží. Není tvou zásluhou, že jsem vyvázla. Co by na tebe bylo přišlo, dnes bych tam hnila …“

„Ne, ne! Šíle, přiběhl jsem do věže 2. září, odhodlán pustit vás, i

kdybyste mne na místě probodla. Ale – vy jste se už neozývala …“

„Sláma nebude s tebou mluvit. Babo! Nemohl jsi tenkrát aspoň otevřití dvířka?“

„Jsem baba, jsem … Tak tedy – vy nejste v tom – šarlatovém institutu?“

„Všecko o tom, všecko, co jsem ti povídala, byl výmysl. Součást mého plánu: připravit tě pomalu, rafinovaně o rozum.“

„Podařilo se vám to – už dvakrát … Ale – prosím – chcete pokračovat i do třetice?“

„Ne! Jsi potrestán dost! Bylo by příliš ordinairní takového červíčka ještě dále mučit. Nic lehčího pro mne, než rozšlápnout tě – tak či jinak – pomalu nebo okamžitě … Ale ponechám osudu, jak tě, ty k smrti přišlápnutý, došlápne. Žiti dále – toť pro tebe největší z trestů. – Ale ode mne máš už pokoj. Jsme zcela vyrovnáni.“

„Je to jen můj blažený sen?“ rozplakal jsem se. „Stále ještě nechápu, že možno, abyste tu byla živá … Jak jste se jen mohla dostat ven?“

„Nu, povím ti to.“ Přivalila se blíž. „Tak: –

Když jsem po tvém odchodu nabyla opět vědomí, počala jsem se v nejčiřejší tmě kutálet sem tam, snažíc se tváří, zaneřáděnou, nahmatat nějaký ostřejší kámen ve zdi, abych se pokusila přeřezat oň svá pouta. Aspoň 24 hodin trvalo, než jsem něco takového našla. Daleko déle, než přeřezala provazy rukou a nohou … Oh, oh! … Pak, vědouc, že ve starých hradech bývají tajné chodby s dvířky, které se otevrou jen při určitém dotyku, ploužila jsem se kolem dokola, mačkajíc nazdařbůh všude stěny a podlahu … Oh, byla to práce! … Tři dny trvala. Zblbla jsem z toho. Konečně, hladem, žízní a hlavně hrůznou tmou vyčerpána, veškeré naděje se vzdavši, zůstala jsem ležet, jako bych už byla mrtva … Ale konečně zase, z pouhé nudy, začnu makat, – a za okamžik zarachotí něco ve zdi – ta povoluje – – – a já se vpotácím do chodbičky, blažená jako bůh – – –“. Pokračovala sušeji, úsečněji:

„Slézám po příkrých, uzounkých, točitých schodech. Po zadnici. Dlouho, dlouho. Konečně mně zatarasí cestu vlhká stěna.

Nahmatám na ní hák, zatáhnu. A spatřím opět světlo.

Slabounké bylo, ale oslepilo mne. Slunečním kotoučem zdálo se mně šero sklepa, dobře mně známého. – Nebyl v něm nikdo. Prošla jsem jím – dveře ven byly otevřeny – byla jsem volná. Ale vrátila jsem se do sklepa. Byly tam spousty uzeného a naloženého masa, vína, džbery mléka a jiné potraviny … Měsíc hladovějící hyena nevrhne se na ovci zuřivěji, než já na ty poklady – –. Konečně někdo

přicházel. Vklouzla jsem nazpět do chodby, přivřevši dvířka, a, blahá v pocitu nasycení a zachránění a i – trochu opilosti, lehla jsem si tam a přemýšlela, co chvíli dvířka pootevírajíc a k světlu si přivoňujíc.

A přemýšlela jsem o Pomstě. Pekelný plán si vymyslila. *Hrát si na strašidlo a strašit tě až k zešílení a smrti.*

Znajíc tvou zbabělost, věděla jsem: odvážíš-li se vůbec do hladomorny, postačí ti úplně, spatříš-li, jen na okamžik, můj oblek; ty barevné skvrny budou tě fascinovat … I vzala jsem otep slámy a svíčku ze sklepa, vrátila se, zázračně zesílena, do hladomorny, svlékla se, vycpala oděv slámou a sestoupila zas. A čekala za dvířky tak dlouho, až světlo sklepa pohaslo. Více lidí tam bylo mezitím, ale o paní hradu se nemluvilo. Soudilo se samozřejmě: odlétla znenadání někam do ciziny, jako již mnohokráte dřív. Všichni lidé bez výjimky v to věřili; pouze mé kočičky v parku věděly pravdu – –

Hodivši na sebe pytlovinu, opustila jsem sklep. Šla temnými chodbami do svých komnat. Nikdo mne nepotkal. Oblekla jsem se, vzala si hodně peněz, jako duch opustila hrad a – k Němu..

Zaštkala děsně … „On – odešel…; jen o den dříve.. Avšak ihned pokračovala strašně chladně: „Ty jeho smrtí vinen nejsi. Jinak bych s tebou –. Od toho dne nežiju, mrtva jsem, nevěř, že jsem na živu! … Byla bych se zabila, kdyby mne Msta nebyla rozžhavovala. Msta – velká Zachovatelka života. Jen myšlence na pomstu jsem nyní žila. – Ale – tebe rozšlápnout? … Fuj! – Časem jsem se uklidňovala, až uklidnila …

Od počátku jsem tě sledovala a stopovala krok za krokem. Měla jsem detektivy. Ale zhnusilo se mně to konečně, jako vše na světě. –

Chci dožiti tento rozkošný život pokojně, krotce, v ústraní. Bydlím nyní v jisté vesnici, chovám králíky, píšu veselohru a stanu se snad ještě herečkou. Ale peníze mé jsou na sklonku: – Pane kníže, přišla jsem dnes vlastně proto, abych tě pumpla! Takto: žádám tě, abys mně dával ročně 5000 marek, – nevyskakuj! víc nepotřebuju! a až budu známou autorkou, heřeckou, pěstitelkou králíků ve velkém, zřeknu se i toho."

Rozplýval jsem se v temné, spalující slasti. „Helgo, pro pána krále – 5.000 – – 5,000.000 vám budu dávat! Kdybyste věděla, kdybyste věděla! Vy nevíte, co jsem protrpěl –"

Usmála se, tak milostivě a milostně – – mávla maličkou rukou – a zatřásla se. Ubohá! co ta také zkusila! … A odcházela.

„Helgo!" nemohl jsem ji nechat jen tak odejít, „může to všecko být? … Ano, vše, jak jste mně to vysvětlila, je tak přirozené, všecko krásně klape. A přece – není to sen, že – žijete?"

Zastavila se. „Jste to trulant! Dosud se mu nevykouřila z hlavy ta blbost! – Ostatně – můžeš se jít kdykoli přesvědčit do – věže. Slona a Lva jsi, dobytče, zavraždil; ale vem si s sebou skutečného lva a ty ostatní z parku! Zaručuju se ti, že s tebou půjdou jako psi, a že se tvého hnusného těla nedotknou!" Odcházela zas k lesu.

„Helgo – cožpak – se už – neuvidíme?" Otočila v chůzi ještě hlavu a zvolala takovým divným hlasem:

„Uvidíme se, ještě jednou se uvidíme!" – Sedím. sedím. Za chvilku vzhlédnu. Už jí tu není.

Zmizela v lese – – –

Hajhaj! 5000 marek ročně, pane na nebesích! Tak to tedy zbylo ze všech těch hrůz! …

Jsem blažen, že jsem z toho blázen, jsem bůh, jsem bůh – – –.

12. srpna.

V Berlíně. Šťasten. Piju zas a líbám a jásám. Ó jaká krása, býti zbaven strašlivé, dusící tíže, s níž si resignovaný člověk už navykl spojovat nerozlučitělně celý svůj život! Kdo tento pocit nepoznal, štěstí nepoznal, nežil.

Nechápu jen, ale v smíchu teď, jak jsem mohl býti tak dlouho tak ohromný blbec. Myslit, že umrlec by mohl pořád a pořád být u člověka na táckách, ne, ale tohle! Řádné strašidlo má přece aspoň tolik slušnosti, že se najednou vynoří a hned je fuč, jako jiskra, vyskočivší z kamen.

Zvoní na mne Eulenburg … Krása! Sláva! Chvála budiž Bohu Přelaskavému a Baccho Liberatori!

13. srpna.

Jisté pochybnosti počínají pod mou radostí nepěkně hlodat, jako myš pod podlahou … Mám absolutní jistotu, že nebyla posledně zase jenom – strašidlem? … Řekla, že si všechno o tom červeném institutu atd. vylhala; kdo mně za to ručí, že si nevylhala i to všechno, co mně onehdy vyprávěla o svém útěku z hladomorny –? …

Všelicos minulého těžko lze vysvětlit – byla-li živá; ale byla-li mrtvá – ještě nesnadněji.. A pak v tom lese onehdy tak příliš brzo zmizela… Byla by musila běžet jako kůň. Byl jsem ovsem zasněn, zpitomělý, a tu ztrácí člověk snadno smysl pro čas. Snad se také ukryla za mandel žita…; je plná uskoků – –.

Určitého nevím vlastně zase nic. Je to – děsné faktum … Co příšerného to mnou zatřáslo? … Huhuhu –

Ale to je všechno nesmysl, absolutní. Žije, a mám od ní pokoj na vždycky. Probatum est. – Jen to se mně nelíbí, že se z ní stala králíčkářka, spisovatelka a herečka. Je sice chvalitebné, že se místo s jaguáry obírá užitečně s králíky, ale aristokratická passion to není. Aspoň koně, psy kdyby chovala! Avšak herečkou chce se stát má choť? A dokonce spisovatelkou? Bože, ochraň mne této hanby! Já to trpět nebudu!…

Než mé myšlenky se vracejí stále k tomu absurdnímu … Je východisko: jít poznovu do hladomorny. Buď tam uvidím slámu, nebo – – ale na toto „nebo“ nesmím ani pomyslit …

Zvoní na mne Moltke. – – Proč jen to zakvílelo jako umíráček? …

14. srpna.

Psáno večer. Teď se mně snad zdaří sepsat něco rozumného. Musím však dělat rychle, za chvíli mne zas zavalí ta tma. V ten okamžik jsem neobyčejně světlý, jak to bývá, když je nejtemnější noc polknuta bleskem.

Nic jiného se nestalo, než že jsem měl na dnešek sen – či byl to vision? či skutečnost? Bylo to všechno to, a ještě více. Byl to blesk pekla, který jsem polkl, který mne polkl – – O půlnoci se probudím ze sna – či bylo to probuzení jen snem, snícím o probuzení? Ale to je vedlejší, protože totéž –: spatřím ji vedle postele na podlaze. Spoutanou, polonahou – krev a bláto. Hrůzný, kostlivcovy, zblblý obličej koulel mrtvolnýma očima, rty rozkousány v cáry, rozhryzána i kolena, která jí sloužila za potravu. Svíjela se a nepředstavitelně, z hloubi pekel řvala, – a slyším slova: *„Čtrnácte dní,* které byly nocmi, jsem čekala, že přece se smiluješ – a ty ses nesmiloval … A já tam zemřela – –“

To hlavní při tom je: ten strašlivý blesk, ten strašlivý hrom, kterými byl tento vision a jeho slova. Ale to nelze vyjádřit; proti takovému snu, nebo jak to pekelnictví nazvat, je celý Goethe impotentním idiotem.

Vše trvalo jen okamžik; ten by však stačil roztrhat alderie a mozky, nezeslabené tak, jako moje. – Zhasl blesk. A když jsem k sobě přišel, jakási nová, neznámá noc ležela nade mnou … Šílenství. Teď teprve, chápu, vskutku mne má – – –.

Avšak – snad přece jen není úplně definitivní. Vždyť jsem si ho vědom, aspoň tento okamžik. V té mé noci kmitá se po celý dnešní den malinká hvězdička…; a zazářila dvakrát jako meteor. Vzpomínám si, že se tomu říká lucida intervalla. Cítím se být, co toto píšu, dokonce jakousi nebývalou září, a rekem, jakým jsem nikdy nebyl. Nil desperandum; stal jsem se ke všemu, vidíte, i latinářem, jako kluk. Věříte, že jsem se dovedl přetvařovat tak, že na mně nikdo nezpozoroval bláznění? K tomu cíli jsem se po celý den zavřel. Toť důkazem zdravého pudu po sebezáchovám. Bojujme! … Však, ha! ta noc se valí zase se všech stran na mne. – Sebrat rozum!

schovat musím rychle toto lejstro do zdi – – Než – chtěl jsem ještě něco – něco –.

Už vím. Do hladomorny! Stůj co stůj to musí být! Cítím určitě: v tom je má spása, ještě teď! Skutečná jistota může mne ještě, do propasti již letícího, zachytit! A jen ona!– Hned zítra do – Rattentemplu!

Ach – Slone – Lve – že vás nemám! … Mimo vás není psů, není mých přátel na světě; já – váš vrah – pykám za svůj bídný čin – a co – co – noc – lehnout si – –

15. srpna.

Šťastně jsem se dostal do Rattentemplu. Obzvláštní lucida intervalla jsem dnes neměl, ale zato tá má noc nebyla dnes už tak příliš černá …, byla skoro příjemná. Štěkám sice a bučím, koušu trochu a trkám, musím se však při tom stále smát.

A víte proč? Poněvadž jsem spasen! Definitivně!

Mou spásou je totiž Podex romanus. Jít do věže se přesvědčit? Nesmysl! To přece nejde! Šel jsem dnes až do modrého pokoje, ale už on mne poděsil tak, že jsem s křikem vzal nohy na ramena. Což teprve, kdybych se podíval do těch šatů …! Blbost!

Ale Ořech! A já jej budu mít, ačkoli Esmeralda bručí. Víte, co jsem dnes našel, křesťané věrní? Jdu dnes hradní zahradou – a najednou vyskočí pode mnou žába –. Kouknu – a co spatřím? Tam, kde dříve seděla, byl brk! Moc pěkný; slepičímu podobný. Běžím za žábou, je-li krásná jako úsměv panny; ale už ji nenajdu. Jelikož však vytrousila pírko, je samozřejmě krásná jako úsměv panny. Jest jasné, že je to žabí královna, jež vyplašena, utrousila brko, které jednou za 100 let jí z řiti vyroste.

Hurrá! Mám nejvzácnější součást Podex romanu! a to ostatní zaopatří si už má energie – Co – věž – blbost! … Docela jsem na ni zapomněl. Věž – taková konina!

16. srpna.

Dnes jsem rozvinul činnost hodnou Friedricha Velikého. Hned

ráno jsem dopsal Hagenbeckovi, aby mně, třeba za miliony, zaslal gorillí slzy. Pak jsem poslal pro sklenáře. „Chlape, dovedeš zhotovit skleněnou past na chytání paprsků planety Aldebaranu?“ houkl jsem naň. „A dodat mně za den pot diamantu? Jsi sklenář, ničemo, sklenáři mají diamanty k řezání skla!“

„Jasnosti, to nedovedu!“ zakoktal. – „Sauhunde,“ zařvu, „a to jsi sklenář? Buďto obé do zítřka dostanu, nebo tě dám císařem vlastnoručně rozčtvrtit a oběsit.“ – „Jasnosti – já to – udělám“ – breptal, šouraje se ke dveřím, a už vylít.

Tedy i paprsky mám zajištěny. Pak jsem šel hledat lejno zmije na kapradině. V hradní zahradě roste také kapradí pod borovičkami. – A brzo vidím takový bělavý koláček; trochu podobný vrabčímu trusu. Není pochyby, že jsem našel i třetí ingredienci. – Mám lejno zmije, mám žabí brk, Aldebaran zajištěny, – a na toho bych se podíval, kdo by řekl, že budoucí německý císař nedostane od mizerného Hagenbecka gorillí slzy. Hurá! jsem spasen!

17. srpna.

Bože svatý! Jak jsem včera šílel! Otřásám se při vzpomínce na to vše … Jsem střežen. Hlavně ten sklenář mně dodal. Ale netroufají si, otroci, obrátit se na úřady. Obrátili se jistě na mé příbuzenstvo; a to už to udělá. Bylo by to udělalo už dávno, kdybych u Willyho něco neznamenal…

Je poledne. Od rána cítím se skoro normálním. A něco nového, tak sladkého, tak nějak bílého se ze mne klove

Pereat Podex romanus! Jediná má záchrana je: *věž!* Bude-li tam sláma, vím, že se ze šílenství vyléčím, i kdybych byl v blázinci, ba i kdyby mne léčili nejslavnější psychiatři světa! Najdu-li místo slámy – – něco jiného – –. Ať na mne mrtvola skočí! anebo ať mne ta živá, někde tam v koutě se chechtající, rozbodá! Lepší konec s hrůzou, než hrůza bez konce …

Jdu tam hned, bez odkladu jdu do věže!

Před půlnocí.

Hihihi! Byl jsem tam. Totiž ve věži; v hladomorně ovšem ne, checheche! První dvířka jsem otevřel; ale ta druhá byla tak rezavá a ošklivá, že, dav se do křiku, utíkal jsem, dokud jsem nebyl ve své ložnici.

Teprve za hodinu jsem si vzpomněl, že jsem nechal všechna tajná dvířka otevřena. A, vidíte, jdu a zavru je všechna. Docela lehce to šlo. Byl jsem jako náměsíčník. Mrzí mne, že jsem tam nevešel. Něco klove, klove …

18. srpna 1 hodina odpoledne.

Ačkoli jsem včera večer zase bláznil, mám dnes od rána lucidum intervallum. Víte proč? Poněvadž jsem pod obraz. Připadl jsem na geniální nápad, klamat všechnu tu holotu kolem sebe tím, že budu stále na mol. Nepříčetnost jako nepříčetnost. Ošidil jsem tím policajty, třeba to můj zadek odsmrděl. Ošidím tím i celou tu svou příbuzenskou gardu bídnou!

Už se slézá. Bratr generál je tu a dvě sestřenice, opice. Ale co si na mně vezmou? Neudržím se ani na čtyřech a řvu jen „Wacht am Rhein“.

Jistě bych teď nedošel do věže, ani kdybych – tentononc – planul po ní touhou, jako po – milence. A – víte – já planu – čím? předně slivovicí, potom strachem, a potom také – takovou nějakou touhou – po té mé polovici … – Jistě je také ožralá jako já, hihi! Táhne mne to tam, táhne.

Ale takhle se tam nedostanu. Nesmím tolik pít. Protože, nic plátno, musím tam jít! Podex je blbost. Jenom věž je moudrá – moudrá – a já ožralý – ospalý amen.

Před půlnocí.

Zase luci – lucid – –. Ale nejsem pod obraz. Ale také se mně ještě nechce spát. Jenom zvracet musím.

Tak tedy už je to hotovo. Večer, když jsem se z opice vyspal, navštívila mne in corpore celá ta garda bídná a mimo to tři „bádenští Šlechtici“, smrdící učeností. Uspořádali hostinu. Byl jsem

blázen a nebyl; jak se to vezme; jednou se člověku bláznovství zdá rozumem, podruhé zas rozum bláznovstvím. Sen je přece bláznovství jak se sluší a patří, a přece je polovicí člověka. Každým způsobem měl jsem lepší rozum, než celá ta holota kol mne. Umínil jsem si, že si budu počínat jako každý normální Janek, a k tomu cíli jsem tvrdošíjně mlčel a jenom jedl. Slovo ze mne nedostali, ač po tom strašně toužili. Když mne příliš svrběl jazyk, šel jsem na záchod a zvracel tam. – Oh, nikdo se neumí přetvařovat lépe než blázen, a nikdo neví líp, že je blázen, než blázen! Ti, kteří myslí, že blázen o svém bláznovství nesmí vědět, jsou blázni největší. Je to nestydatě domýšlivý předsudek blbců, věřících, že mají rozum pachtovaný, – a mají místo myšlenek v mozku p –y, a odsuzují všechno, co není p – m. Bláznovství je teprve zdravý rozum – sen – pravá skutečnost – Smrt – Život Pravý; „život"–jen kretinské třeštění. Přijď, ó Smrti!… Ze života vyloučený, Utrpením zjasněný, Tvou sladkou, tušenou moudrostí už opojený, touží po Tobě … Ve Tvém náručí nebudu snad mít už pekařské nohy, mopslí nosíček …, – a Ona bude mne tam v Tobě snad – milovat … – – Po večeři však jsem se nezdržel. Strýc se počal příti s mým bratrem, který měsíc je parnější: zda červenec či srpen? Tvrdil, že červenec, a odůvodňoval to tím, že letos v červenci zašpinil více prádla než v srpnu. „Láry fáry!" zvolal bratr, mávaje rukama jako křidélkama vrabčátko, kterému staří přinášejí v zobáčku červíčky; „srpen! co srpen! ale kavky! kavky! Lítají teď v srpnu vysoko nad věží, hoj, hoj! převysoko, uniknout chtějíce žáru pozemskému – do aetheru – výš, výš! Srpen, povídám!

Co prádlo! … Ale kavky, hoj, to je jinčí kafe! Láry fáry!" Tu jsem se nezdržel a vyhrkl: „Bratře, ničemo, nestydíš se odporovat ctihodnému starci? Jsi blbec jako ty tvé kavky, ale úctu máš mít! Tak zachováváš čtvrté přikázání? Cti otce svého a matku svou! Neboť strýc tvůj je totéž, co otec tvůj a co matka tvá – ano, – on s bolestí porodil tebe a odkojil –". Nastalo hrobové ticho. Tváře celé té gardy bídné vzplanuly radostí a otočily se k bádenským šlechticům … Vím, teď, a věděl jsem hned, že jsem řekl pomateninu; neztratila se, ach! v blbostech mého bratra a strýčka! … Ale už se stalo – a staly se

teď věci ještě jiné. Na př. lil jsem si dlouho po lžičkách víno pod košili na prsa a hřímal při tom: Deutschland, Deutschland über Alles –.

Krátce: byl jsem zcela jistě badenskými šlechtici uznán za blázna a zaslechl jsem tichá slova: „Zítra, hned s východem slunce –."

Vy mne tam vyléčíte, šílenci! Vytrpte, co já, teprve potom strkejte do mne své blbé prsty! Je už blbé, mluví-li někdo o alkoholismu, kdo ho sám neprožil do posledního stadia; oč blbější, mluví-li o šílenství ten, kdo k němu ani nepřičichl! …

Nikdy, já, šílenec, neměl jsem tak jasný rozum, jako v tuto chvíli. Teprve teď stal se ze mne filosof. A to dělá: touha po Tobě, Daemono! Ty nepřirovnatelná! Jediná mezi ženami! Ty Nejnešťastnější!… Jak jsem Tě byl nehoden! Jaká drzost ode mne, učiniti Tebe, chotí mne – mrzáčka!… Pykám za to po právu. Blbý beránek, zaslepen, vzal si za ženu Tygřici – a k tomu hladovou… Nemohlo to jinak dopadnout… – Očisti mne, srovnej mne, povznes mne, Helgo–Daemono! Učiň Lva z beránka! – – (Zde rozstříknutý inkoust, jako by byla násadka vypadla z ruky na papír)

19. srpna 1 hod. v noci.

Když jsem v zanícení psal poslední slova, spatřím náhle u stěny – Jej, – Jejího. Ruce na prsou zkříženy, ušklíbal se bezstarostně jako nějaký bůh, a při tom, ani dolů nehledě, kopal do jakéhosi těla, pod jeho nohama se svíjejícího, ruce spínajícího. Kopal, valčíkovým rythmem, že to dunělo jako rány do největšího bubnu, až to tělo odkopal ke mně. „Hleď naň, jak je teď krásný!" zahřměl v tu chvíli. A Ona pohlédla, od temene až k patě jakoby jen z ustydlé krve zhnětená, – vymrštila se, objala mne, líbala – „Ale Ty mne zase za okamžik zvrátíš, mne, ropuchu!" zaštkal jsem. „Ne – neboť jsi Seraf! a já byla slepá!" zašeptalo to z ní vznešeně … A – ano! po celou tu dobu plálo za mnou jakési ohromující bílé světlo …, a to, v tento okamžik, zatřesklo jako slunce a pohltilo mne, Ji, Jej! –

Ale nebylo to vidění, jaká jsem míval dříve, taková smrtivě jasná. Nějaké mlhy obestíraly celé to zjevení, jako by to byl jen obraz příliš

živé fantasie. Ale cítím: je to Předzvěst něčeho ohromného. A to přijde – přijde ještě *dnes*. Je mně, nejubožšímu, jako bych dnes všemocně diktoval, jako osud sám! –

Jsem přeblažen. Ne už člověk. Šel bych ihned do věže, ale údy nedovolí. Až červánky zaplanou, jsem tam. Bude to už lehké. Ať sláma tam, ať hnijící, červy se hemžící bláto: vše jedno mně teď. *Vše* žije; Nic není! … – A vše, co je, jest Bůh. Ona nechce pochopit, že ropucha není nic jiného než čistý, zlatý oblak nebeský … Nechápe to nikdo, jenom já, z červů nejnižší, nejneslýchanějším utrpením povznesený, Šílenstvím Rozumu došedší. Střízlík, jenž vylétl nad orla, nad Tebe, Helgo ubohá, stopená, pro svou zpupnost, ve větší noc, než v jaké jsem já, krteček ubohý; tím více mučená, čím božštější jsi, čím více Bůh od Tebe vyžaduje! … Nevysvobodíš Ty mne, já, pokorný šílenec, vysvobodím Tebe, – Nejpyšnější, Nej bolestnější, Svatá, Bohyně má! …

Budíček nařídit! Bude to nejlehčí už, jen hračkou už, jen rozkoší už. Jsem Jiný, chci Smrt, neboť chci, ve Věčnosti, Tebe, ó Daemono! – – –

19. srpna v půl páté ráno.

Tři hodiny jsem tvrdě spali Zázračně čilého probudil mne budíček. Ne již má bývalá, ubohá duše: nebeská moc oživuje mé tělo. Září Jitřenka, zsinalý úsvit východu kalně začíná rudnout.

Jsem teď šílený? Zajisté, ano! A úplně! jak vy, lidičky pode mnou, to budete nazývat. Jinak jsem – to nejsvětlejší na světě. Všechny záře Věčností, hřímavě se ke mně blížící, vyšlehují ve mně, – ale vy, krtkové podzemští, jste pro ně úplně slepi. Je to Sen? … Ale tím je málo řečeno … Ve snu se přece všechno nějak plete, ve bdění ovšem ještě víc, ve mně teď naprosto nic! – Nadzemským jasem stala se má duše. Ale ty, z temnoty zrozené, netopýří člověčenstvo, jsi ovšem nuceno považovat můj Den za zlořečenou noc. Nebdím, nesním, nemám rozum, nešílím, – – jsem prostě – tam – Tam.

Utrpením stal se z červíčka Sternenhocha Ubersternenhoch!

„Pohleďte na mne“, praví Virgo Maria, „a řekněte, zda bolest

vaše rovna je bolesti mé?“ Utrpení mne, pokorného, právě proto vyvoleného, povzneslo, abych triumfoval konečně nade všemi Caesary – i nad Tebou, titanská Ženo, i nad Tebou – Ty Její

– Neznámý! –

Intensivně hoří už červánky, Jitřenka umírá v nich. Nuže – –

Pudí mne to ještě říci: Za nic na světě nevzal bych vás teď s sebou, Lve, Slone … Odpusťte, miláčkové, na smrt jdoucímu! … Jen vás, v celém životě jsem zavraždil. Helgu ne! Tu zabil Bůh … Ale snad žije dosud? Snad tam přece jen bude sláma … Ale jak směšné to vše! …

Bez meškání tam! Hoj, hoj! Od západu valí se na červánky černé mraky, vykřikl blesk, Hlas Nebe zařval. Řvete nebesa, stejně jako tenkráte, právě rok je to dnes! Hasnou červánky, pod divými mraky, pod divými blesky, v noc mění se jitro …

Spal jsem v modrém pokoji. Strážcové bdí v pokoji vedlejším i na chodbě. Musím to dělat co nejtišeji. Ale jsem jasnovidný jako somnambul.

– Tak – tak –. Neslyšitelně odsunuta skříň, otevřena dvířka – ani se nehnuli ti ubožáci. Svítilna rozžata. Běsní hromy a blesky. Jdu. Za Tebou, Choti má – ve Věčnosti! Tam je tento ubohý červ – věčně Tvůj!

Bože, vím, že milostiv budeš červu. Svému!

III.

Zde se končí zápisky nešťastného, předobrého knížete. Ale možno nám, na základě jeho předsmrtních zmatených a přece zároveň transcendentálně jasných řečí dobře vykonstruovat, co se ve věži stalo. – Proplížil se do věže, stoupal –po schodech. „Nechal jsem oboje dvířka Otevřena," vzpomněl si; „vejdou-li do modrého pokoje, mohou ihned za mnou. Ale toť směšně lhostejné; směšné a lhostejné je všechno, Vše."

Nebudeme se pokoušet, vylíčit blíže jeho duševní stav. Ne snad proto, že by to bylo „neumělecké," že by to mělo samo sebou úplně vyplývat z posledních stránek deníku; jen proto, že se to vymyká lidskému, ať uměleckému, ať filosofickému, vědeckému a jakémukoli podání. Umění jest ubohé, jako vše lidské. Možno, ať uměleckým ať jiným způsobem, vyjádřit jen obstojně jen věci nízké, jen věci lidské. Velké Tajemství ne. Kníže ubíral se k Daemoně ve stavu, balancujícím uprostřed Snu a Postmortality; Sen je stavu „bdícímu" téměř, Posmrtnost vůbec nepojatelna. Sternenhochovo Šílení proměnilo se v NadŠílení, jímž je Věčnost a Vše. Co pozemského, hluboko leželo pod ním. Na okamžik stal se, on, nejubožší, nforiturus, bohem. – A snad na „vždy" –.

Otevřel první dvířka k hladomorně, – pomalu a usmívaje se. Pocítil zápach … „Kouř viržinky," děl si; „ten její. Nu ovšem, co jiného bych mohl čekat … Všechno je překrásné. A Ona ve věčnosti jistojistě má. – Pst! … Šustot – odtamtud … Nu ovšem."

Příšerně zaskřípal klíč v červených od rezu dveřích. A kníže spatřil hladomornu osvětlenu, ne svou matnou lucerničkou, ale jinou, na zemi stojící, – – a pak jakýmsi slabým, bílým, tajemným svitem. Řev oblačných lvů rachotil stále hrůzněji; otřásala se stará věž.

A růžovou a zelenou skvrnu – neviděl. Ale na místě, kde tenkrát byly, něco bílého. Přistoupil blíže. Sněhový ženský šat. Obličej přikrytý bílým šátkem, jejž tiskly bílé ruce. A to vše se strašidelně

chvělo a cukalo a svíjelo. – A pod tím – něco růžového a zeleného …

„Lehla si na tu slámu! Přirozeně, proč by ležela na kameni! Přišla sem ze sklepa. Je přece jen živa. Skoro mně to mrzí. Stírá to kouzlo. Ale – nesmysl! Živá – mrtvá – obé totéž. Mrtvé je živé, živé mrtvé jest. Svět jest jen živá mrtvola; i tygr ve svém nádherném skoku – jen galvanisovaným umrlcem!“

Poklekl vedle bílé ženy. „Helgo!“

Bílé tělo se přestalo chvěti a delší dobu se nepohnulo.

„Helgo, jsi to Ty má choť?“

Zkroutilo se tělo, zasténalo, nepromluvilo.

Něžně jí snímal šátek s tváře. „Ne, ne, pro smilování boží!“ zařvalo to nelidským hlasem. „Jinak jste ztracen a já též! Nesmím vás uzřít! …“

Usedl vedle ní a pokojně čekal. „Což není-li ťo Ona?“ napadlo ho narkoticky. „Poslala-li sem ženu jinou? Ale co na tom. Všechny jsou – Ona.“

„Přišla jsem,“ zaznělo konečně monotónně, – „ze zvědavosti. Abych se přesvědčila, budete-li mít dnes, právě dnes, dosti odvahy, přijít sem. O všem jsem informována; za čtvrt hodiny dostanete svěrací kazajku; a vím, že nevěříte v mou skutečnost.“

„Tys tedy opravdu živá?“

„O tom pochybnost může mít jen vaše špatné, k šílenství vyděšené svědomí. Slyšte: již odvaha, s kterou jste mne sem uvrhl, mně trochu imponovala a zmenšila můj odpor k vám. A dnes, vidouc, že jste přišel docela nebojácně, mám před vámi respekt. A ten se může u ženy stupňovat až v lásku.. Myslím, že bych se nyní mohla s vámi snésti úplně dobře. Pane kníže, přišla jsem dnes vlastně proto, abych vám pokorně navrhla – manželské spolužití až do smrti… *On* je mrtev, já životem zklamaná, blaseovaná, spleenovitá; bez prostředků a opory. Mé finanční vyhlídky jsou prašpatné, králíci mně náhle pomřeli, a poznala jsem, že talent k umění nemám. A že oněch pět tisíc ročních marek by mně naprosto nepostačilo. Ráda bych byla před světem opět kněžnou. Jediný můj cíl nyní: být velkou dámou. Přijmete-li mne na milost, budu chotí ve

všem poslušnou a vzornou."

„Vše učiním, Helgo, co budeš chtít. Ale to, co jsi řekla, je nepěkné. – Ne: krásné je i to; vše krásné

jen, vše lhostejné."

– „Mluvíte dnes nezvykle moudře," – dralo se po chvíli zpod šátku. „Jste nějak jiný. – Miluju vás a přeju si, abychom ještě zde, než přijdete – přechodně – do blázince, – zpečetili své druhé manželství, – zde, zde – na *tomto* místě!" A neodsunujíc ruce od obličeje, objala ho nahýma nohama a táhla k sobě. Poddal se, ale nebyla to Libido, leda metafysická: *vše* líbající – a jen proto

také Ji… –

Avšak ihned, jakmile se jeho dlaně dotkly jejích lící, zařvala strašlivě … A řvala dál a dál, strašidelně, hromy přehlušujíc; zdánlivě celou věčnost –

Náhle přešlo řvaní v chechtot, a nohy Daemony objaly opět tělo knížete, stále se usmívajícího … „Pojď, ó, pojď, ó, pojď! …"

A kníže, vznešeně passivní, padl na kněžnu opět.. – „Jen, jen, jen! Zůstanu si věrna, do věčnosti, přes všechna pekla!…"

Dotkl se jí opět. Rukama ne. A Daemona

zůstala teď klidná, jen malinký, pekelný chechtot prorážel jejím kapesníkem.

Ale za okamžik –: „*Ty – Ty – Ty* – jsi zde?" – vzkřikla hrůzně, oči neodhalujíc. „Nechoď teď, nechoď teď sem, pro smilování boží!"

Sternenhoch popatřil kol sebe. A uzřel opodál matný, zelenavý stín …; mihotající se a při tom zázračně klidnější nad slunce. A byla to obrovská postava muže, s tváří, drtící pouhým pohledem, mladistvou a přece tak vznešeně, božsky dospělou.

– – „Právě teď, pravíš?" zakvílela Daemona.

„Právě teď však – nemožno –."

Neslyšel kníže odpověď. – „Nemožné že je to nejsnazší a nejsladší, pravíš?" zvolala znovu.

A nyní zaslechl Sternenhoch, *beze zvuku,* v duši jen, určitá slova.

„Ty sama jsi nemožná! A slovo Tělem učiněno jest!"

„Nej dražší – nemohu!"

„Uděláš! *Chtěla jsi se mu rázem vymknout!* Jemu! Abys, zamýšlejíc nejstrašněji se pomstít jemu, nejstrašněji pomstila se sobě!“

„Ano, chtěla jsem! Jinak nemohu …“

„Už hotovo, už hotovo! Zvítězeno! Chop jen své vítězství!“

„Nemávej tím strašným bičem nade mnou tak strašně! Dosti již užila jsem ho – tam – tam! Ale Tvůj – hroznější je nade všechny ostatní – “

„Sladší! Jen ještě poslední skok – hej – hej!“

„Ustaň! já se – mu – poddám – a nezmizím!.. Neodhaluj mi oči! Raději je vyšlehni!“

„Spása poloviční! Oči odkrýt! Hrdinně hledět!“

„Pohlédnu-li, ztratím sílu poddat se, a strašlivé peklo přede mnou do nedozírna“

„*Jen* pohlédneš–li, najdeš sílu, aby ses poddala.“

„Pohled je zkáza; jen poloslepota snesitelná!“

„Nesnesitelná jest jen snesitelnost; a zkáza Září. Hřímá blíž a blíž, oblévá Tě již, ji, Ženo, nevidíš?“

„Nechci se rozpustit, třeba to bylo ve Všezáři.

Chci zůstat já!“

„Jen Všezář jest Já. Jen Svatozáří Tvou vše; jen vlastní Svou Gloriolou Ty!“

„Bojím se svého bílého, beztvárného strašidla a hnusím si je; jest čirým Nic.“

„Dne bojí se můra. Duše ze všech nejsvětlejší a proto nejsetmělejší ze všech, přílišná Záře: Ty, do Tmy se zamilovavší, ji pijící, až jsi v ní poutonula!: Vzhůru do věčné vlasti Tvé a Mé! Za Mnou konecne!

A kníže viděl, jak stín, v plamen stále bělejší a mocnější se rozhořívaje, roste,prorývá strop kobky, týčí k oblakům, nad oblaky, k hvězdám, nade hvězdy Svou nadvznešenou, laskavě strašlivou tvář … A z neskonalých dálek zaznívala ještě poslední dohořívající slova boha:

„Já, choť Tvůj na Výsostech a od Věčnosti, sestoupil jsem a člověkem se stal jen proto, abych Tě vysvobodil z močálu Noci. Nezdařilo se to – *tam;* zdařilo se to zde! Já poslal jsem Tě do

šarlatových pekel a vedl všechny kroky Tvé; i toho, jenž tu čeká Tvé Spásy. Jím ulehčil jsem Ti a urychlil Vítězství, jím házím Ti do tůně Tvé záchranné lano, – nejlaskavější ve své krutosti! … Za mnou, do nekonečné Záře, ženo Má!“ –

Světle doduněl Hlas. Naposled zarachotil nebeský výstřel. To do věže udeřil blesk. A jako by se jím černé zdi vzňaly, zmohutnělo náhle tajemné, bílé světlo a rostlo, požárové, víc a víc.

Ale Daemona tvář neodkrývala. Trhla několikrát šátkem, ale jen ústa obnažila. A lomcovala se tak strašně, jako by neviditelné, nejsilnější ruce jí cloumaly.

„I zavřenými víčky proniká to děsné, nesnesitelné, neuniknutelné Světlo,“ – zasténala, „Peklo za mnou – rudé – bílé peklo přede mnou… Ale *toto* je horší … A On? … jen má fantasie … Nezahodím Sebe.“

A tu promluvil jemně kníže:

„Najdeš se; neměla Jsi se. Nemáme Se, dokud nemáme vše, dokud v Sobě vše v lásce neroztavíme. To, co je nejvlídnější, zdá se tomu, kdo, jako všichni lidé! zvyklý je pouze na krutost, tím nejstrašnějším. A nejhnusnější je nejchutnější. Helgo má, poslechni Ho! On jedním z bohů nejvyšších!“

„Tys – jej – slyšel?“

„I viděl.“

„Všecko – jen – můj – hokus pokus!“ zašeptala se ženskou umíněností … „Vždyť jsem živá, blázne!“

„Jsi Živá; ale v oděvu, na němž ležíš, sláma –

není! – Nevidím to, ale vím to – –“

„Víš tedy vše –?“

„Přišla jsi sem, abys – poddala se mně a unikla tím rudému peklu; dnes je poslední náš Den. Šla jsi sem, jako se jde na popravu; obědvat mrtvé ropuchy není maličkost; a já byl hnusnější než mrtvá ropucha. Když se Ti to, třebas měla oči zastřeny, nezdařilo, padlas nazpět do svého původního úmyslu: poddat se mně nejdříve – a pak náhle pode mnou zmizet a nechat mne, ďábelsky, z nebeské slasti procitnuvšího, ležet na – – kostře, obalené strašným bahnem, červy –

–. To měl být poslední úder tvé pomsty. Ale v tu chvíli přišel – On. Aby Tebe zachránil. Ne mne. Neboť já se už nebojím. Teď teprve rozeznávám něco pod tebou …“

A vyňav zpod růžové látky cosi strašného – – políbil to.

„Oh!“ vykřikla – – a šátek odhodila. Ale zavřeny zůstaly oči. „Hellmuthe – nejménší jiskra mstivosti nedoutná již ve mně. Avšak to nestačí, – musím tě i – milovat … Tvůj duch je teď krásný – – proč tělo tvé tak ohyzdné?“

„Snad není, Helgičko. Ohyzdné jest jen to, co vidíme prismatem své nenávisti a hnusu. Pouze nenávist je nenávisti hodna, pouze hnus je hnusný; ba ani on. Ty, Duše, zbavená okovů těla, to dosud nevidíš?“

„Oh, duše bez těla! ta slepější než podzemní krtek!“

„Helgo má Věčná, Bohyně spící! Na rozhraní stojím smrti a Života; to, co leží *za* mnou – smrt je, Život, co řítí se *na* mne. Vidím obé – Boží Milostí – Tvou milostí – milostí Jeho – Velkého Neznámého. Zničit chtěla jsi mne; a učinila jsi z nejbídnějšího – Vyvolence božího … Utrpením a šílenstvím. Blahoslaven osud můj. Blahoslaveny všechny rány, Tebou mně zasazené! Blahoslaven Choť Tvůj! Díky Vám! Bohem a Září nejsem jako Vy; ale jsem přece jen reflexem Boží Záře, a tedy také Jí. Nečistotou jsem nehtu Tvého, Vznešená; a i to mně stačí: i tím jsem Ty, Ty – pro Věčnost.•.. Nejpokornější, k smrti zbitý pes je také Bůh. Vše, i Ty, jest jen reflexem Boží Záře – a Bůh sám jest jen Reflexem Svým –“

„Jak zní tvůj hlas! Zlatě a velebně … Podej mně ruku … Jaká maličká a hebounká … Co – co – co to mnou rozkošně prochvělo? Jako bych se byla dotkla – Jeho …“ Zkroutila se smyslně. „Bože – – jsi to – ty?“

A *bezděky, z touhy jen,* otevřela oči. Naposled zařvala nebesa. Zesteronásobilo se bílé Světlo. Neviditelnými staly se plameny svítilen, jako oheň sirky v záři poledního slunce. A každý černý kámen starých zdí byl féerickým, slunečním démantem.

– – „Kdo to zde? … Oh! To nejste vy –. Však jste – jste – ten váš dětinský, dětský výraz –, ale jaký jste divukrásný! Seraf! bůh!

sluneční bůh – slunce samo … Vše kol rozzářeno démantovým světlem Tvým … Ó, že jsem byla tak dlouho slepá a neviděla Tvou Nádheru! Oh, že Tys byl tak slepý, že sám jsi ji neviděl, – abych já ji neuzřela … A jak jsi velký a mocný, nad hvězdy čníš, jako – On … On a Ty – jedno jste! Ty a já – jedno jsme! Ve Všezáři. Oceáne Bílého Světla Mého, neskonalého, který jsi vším! Ty Dokonalosti, jak jsi něžná a sladká! Mé Strašidlo – milostné! prapůvodní Chaose Vítězný, jenž jsi Harmonií svrchovanou! vše, co nejsi Ty, jen dissonancí jest a bídné! Ale *vše* jsi Ty, jen *viděti* to je nutno; vše jest Ty, jakmile to jen ví, že je Ty! … Teď teprve, hledíc na Tebe, vznešeného i v pokoře, božského i v poníženosti, vím, co to Všudypřítomnost Boží, co Vše a všechno a Jedno … ó, jak sladký je Hnus, a Slepota jak zářná! Jak slastná Bolest, krásná Ohyzdnost, pravdivá Lež, – a Noc jak nadsluneční! … Ó pojď, Ty Kráso Má Věčná, – vnikni do mne, prozař Probuzenou a Spasenou – –!"

A prudce strhla knížete na sebe. Pocítil bolest na tváři, ale tak divně, jako by ji někdo jiný, někdo pod ním cítil …

Lahodné hřímalo kol nich Světlo Věčné – – –

Právě ve chvíli a na místě, kdy a kde zapadly na východě západní, vyhřmělé mraky, vyšlo slunce. Hradní sluhové, Stenenhochovi příbuzní, lékaři vplížili se, žasnouce, do věže – a do hladomorny. S opatrnou hrůzou rozžali svítilny. Neboť svítilna knížete *zhasla,* polita byvši Vyšším Světlem … A spatřili jej, ležícího na čemsi růžovém a zeleném a – – pohybujícího se – – – – – – – – –

Utíkali. Někteří omdleli. Vraceli se. Odtrhli knížete, stále se při tom pohybujícího …, je nevidoucího, světle se usmívajícího.

Jeden ze sluhů, o němž se říkalo, že má dar druhého zraku, tvrdil, že při vstupu do kobky spatřil ji osvícenou sněhově bílým třpytem, jaký se na zemi nevyskytuje; ten rychle prchal, za okamžik zhasl ve tmě.

Kosti rukou a nohou jednoroční mrtvoly byly ovinuty provazy. V tom, co zbylo z úst, nalezeny nečisté hadříky, které věda uznala za zbytky ponožky Tatáž věda konstatovala v „žaludku" zbytky neztrávené syrové krve, a prohlásila, že smrt nastala, asi za 14 dní,

vykrvácením; spoutaná rozkousala si ramena, kolena, vůbec vše, kam zuby mohla dosáhnout. Jinak byla by prý žila ještě o několik dní déle. Učinila tak, tvrdili učenci, aby ulevila své žízni. My však soudíme, že skončila sebevraždou. – Kníže Sternenhoch klesnutím na mrtvolu poranil si o její obnažené nosní kosti tvář. Milostivá byla mu Daemona i zde! – - Za dva dny zemřel otravou krve. Až do příchodu posledního bezvědomí – stále usmívavý a veselý, jako jinoch, jemuž dívka vyznala právě lásku. Pronášel, nadšílenec, za minutu více nádherných myšlenek, než jich pronese normální inteligent za celý život. Třeštil ovšem; na př. zaměňoval Choť svou se sluneční září –.

Neviděli ho lidé, stojící nad ním v hodině smrti, Zrakem, kterým Ona spatřila pravý obraz jeho zjasněné duše v hladomorně. Přes to ho nepoznávali a šeptali si s bázní: „Jak je krásný!“ Vskutku, i pro pozemský zrak stal se hezounkým ubohý obličejíček... Úžasně se ztenčil a zjemnil jeho nos; stiskly se transcendentálně usmívavé tlusté rty, že tvořily skoro úzkou linii; zveličilo se zázračně čelo; a zavřené oči více pravily než dříve, když hleděly …

A ve chvíli, když zavírali nad ním rakev, vzplanula tvář mysticky, jakoby vlastním světlem, pod pohledem slunce. Po celý den se neobjevilo – – a zapadlo hned opět za mrak v ten okamžik, když zapadlo víko nad hlavou Pokorného Vítěze.

To Bohyně poslala i odloženému Oděvu Jeho Svaté Duše poslední, sluneční políbení. –

Ladislav Klíma
Utrpení knížete Sternenhocha

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 16. 03. 2011